

Búkũ Ūpĩ drĩ drĩdrĩ rĩ

Ādōnīyā 'bā ru 'bājó úpí ru rĩ

¹ Úpí Dāwúḍĩ la dó mu delé 'bo, ĩ'di ụrụ'ba ícọ dó kolé ácí ru ku āti'bo ĩ'didrĩ drĩ kí táni ĩ'di drĩ 'be bālāngĩtĩ sī rá tí.

² Ījọ 'dĩ sī āti'bo ĩ'didrĩ jọ kí dó ĩ'diní, “Āma mu úpí míní ĭzóná āzĩ āráná bíkĩrā rú la ndrũlé, ĩ'di dó sī amụ úpí ímí andre tēlé āzĩla ímí tāmبالé. ĩ'di amụ ru lalé úpí ímí andre gá, úpí āmadrĩ ímí ụrụ'ba la dó sī imi ácí ru, wó ĭzóná ajílé rĩ adru ándrá úpí ní ũkú ru ku.”

³ 'Dā 'bā ũngúkú gá, 'bá 'dĩ ndrũ kí dó ĭzóná āzĩ ũnĩ-ambamba āráná la āngũ Ịsịrayĩlĩ drĩgá 'dāá pírí, ịsụ kí dó ĭzóná Ābīságĩ 'i angájó táwũnĩ Sũnēmũ drĩgá āzĩla agu kí dó ĩ'di úpí rũlé.

⁴ ĭzóná ndrĩ ũnĩ-ambamba rú, mba úpĩ tã rá wó úpí u'á kí ĩ'di be ũkú 'bā kí u'ájó ágó be rĩ áni ku.

⁵ Sáwā 'dā sī Ādōnīyā Dāwúḍĩ ngọpĩ āndrē la 'bā sī adrujó Hāgĩtĩ 'i rĩ inga dó ru jojó la, “Ma dó adru úpí ru ma 'i.” Ījọ 'dĩ sī a'dụ dó gārĩ ā'didrĩ kí, Fārásĩ kí āzĩla āsīkārĩ kālĩ tōwú kí abe cėlé ĩ'di drĩlé gá.

⁶ Wó átépĩ, úpí Dāwúḍĩ uzá ĩ'di drĩ gá vúlélé ru ku āzĩla zị ĩ'di, “Mì ĭjọ míní idélé 'dĩ kí idé

íni ā'du íjō sī yā rī gá ku.” Ādōnīyā ndrī ándrá vā ambamba āzīla ī'di ngótɪɲá tɪlé Ābūsālómū ũngúkú gāsī rī 'i.

⁷ Ādōnīyā ícī kī dó tɪ Yōwábū Zērŭyíyā ngópɪ be āzīla Ābīyátā átáló ru rī be. Ātɪ kī dó ī'di ũngúkú sī acájó úpí ru rá.

⁸ Wó Zādókī átáló ru rī 'i, Bēnāyíyā Yēhōyídā ngópɪ 'i, nábī Nátānī 'i, Sīmeyī 'i, Rēyī 'i āzīla āsīkārī ũkpó Dāwúđī andre tēlépɪ rī kī abe gā kī Ādōnīyā ātɪlé úmgbé.

⁹ Ādōnīyā ulí dó kābīlō, tɪ āzīla ānākpá úsā rú la kī abe, idé dó sī ídétáná írá Zōhēlétī gá āni rú Ēnī Rōgélī gá. Umve dó ádrípika kī pírí, ũpɪ anzɪ kī, āzīla āmbogo Yúdā gá āzɪ ngalépɪ úpí 'bā pálé gá rī kī abe.

¹⁰ Wó 'bā ī'díní umvelé ku rī kī; nábī Nátānī 'i, Bēnāyíyā 'i, āsīkārī úpí 'bā andre tēlépɪ rī kī āzīla ádrípɪ Sūlūmánī 'i.

¹¹ 'Dā 'bā ũngúkú gá, Nátānī zɪ Bētīsébā Sūlūmánī 'bā āndrē 'i, “Mí are íjō Ādōnīyā Hāgítɪ ngópɪ 'bā ru 'bājó úpí ru úpí āmadrɪ Dāwúđī 'bā nɪɲá kóru rī ku yā?

¹² Ú'dī'da álé jolé la míní íni, ídrī lē ímɪ ídri palé mī ngópɪ Sūlūmánī drɪ be rá,

¹³ ímū úpí Dāwúđī rùlé āzīla íjō ī'díní, ‘Úpí mádrɪ, ína ándrá ũyō ma ātí'bó mídrɪ ní íjō ándrá, mā ngópɪ Sūlūmánī la drúzɪ adru ímɪ kējɪ gá úpí ru āzīla ī'di rɪ úmvúke mídrɪ ũpɪ drɪ gá nī ku yā? Wó Ādōnīyā acá dó úpí ru nī la ā'du íjō sī?’

14 Míni drī ījō jō agá úpí be rī gá 'dāá, ma amú āzila ma ījō mīnī jōlé ī'dinī 'dā amvi ī'dinī īdī."

15 Ījō 'dī sī Bētīsébā mụ dó úpī ndrelé úpí drī jō agâlê, 'dī sī úpí de dó kpírī-kpírī rá āzila Ābīságī rī dó āzā la kolé nī.

16 Bētīsébā la dó mụ acálê úpí drī jō agá 'bo, su dó drī vū gá ārútáná ru āzila tī dó āja úpí drīlê gá.

Úpí zī ī'di, "Ījō mīnī lēlé rī ī'di ā'du?"

17 'Dā 'bā ūngúkú gá, Bētīsébā umvi dó úpí ní, "Úpí mádrī, ina ándrá ūyō ma ātī'bó mīdrī ní Úpí Ādróná mīdrī rú sī 'Mā ngópī Sūlūmánī la drúzī adru ími kējī gá úpí ru āzila ī'di rī úmvúke mīdrī ūpī drī gá nī.'

18 Wó Ādōniyā acá dó úpí ru nī āzila úpí mádrī mī úpí rú ínī ījō drī la gá ku rú.

19 Ūlī idétáná ru tī kí ū'bí ru, mōnīgō use mūlūkūdū la kí, kābīlō kí āzila umve ūpí anzī kí pírī, átáló Ābīyátā 'i āzila āsīkārī drīlê Yōwábū 'i wó umve ātī'bó mīdrī Sūlūmánī ku.

20 Úpí mádrī, 'bá pírī Īsīrayīlī drī kí ími ūtē sīnī lējō nījō la ā'di la dó mụ adrulê úpí ru sīnī rijō úmvúke ūpī drī úpí mádrī drī drī gá ī'di vúlê gá 'dā nī.

21 Údrī ījō 'dī pá 'bā pīrī-pīrī ku, mánī ndrejō la rī sī, úpí mádrī ídrī dó drā 'bo, ma 'i āzila mā ngópī Sūlūmánī 'i ála dó uja āma īcōcōṅālê 'bá ūnzī la kī áni."

22 Bētīsébā 'bā ījō 'dī kí jō agá úpí be 'dīgá 'dī, nábī Nátānī acá cí.

²³ 'Bá āmbogo rú úpídrī jō kí dó ī'diní, "Nábī Nátānī acá 'dō." Įjō 'dī sī mụ dó úpī drīlẹ gá, āvũ dó vūrú įnzītáná sī kpere drī la 'bā vū aló agá.

²⁴ Nátānī jō, "Úpí mádrī, ípě dó Ādōnīyā adrujó úpí ru āzila ī'di dó drúzī ri úmvúke mīdrī ūpī drī drī gá ími kējī gá 'dā nī yā?

²⁵ Āndrū mụ dó ándrá āzila uli dó tị kí wēwē rú, ānākpá use mūlūkūdū la kí abe āzila kābīlō kí ídétáná ru. Umve ūpi anzi kí pírí, āsīkārī āmbogo kí āzila átáló Ābīyátā 'i. Ū'dī'da íni kí ākónā na āzila āko mvu ī'di trū, kí đī jō sī la, 'Ími ū'dú 'ba adru āzo rú úpí Ādōnīyā!'

²⁶ Wó ma ātī'bó mīdrī Nátānī 'i, átáló Zādókī 'i, Bēnáyā Yēhōyídā ngópī 'i āzila ātī'bó mīdrī Sūlūmánī abe umve āma ku.

²⁷ 'Dī dó įjō úpí mádrī 'bā idélé ī'di 'bā sī lējō ātī'bo ī'didrī 'bā nī kí ā'di la mụ rilé úpí ru úmvúke ī'didrī ūpī drī drī gá nī ku rī 'i yā?"

Dāwúđī 'bā Sūlūmánī úpí ru

²⁸ 'Dā 'bā ūngúkú gá, Dāwúđī jō dó, "Ími umve mání Bētīsébā 'i." Įjō 'dī sī Bētīsébā fi dó úpí rú jō agálẹ āzila tu dó pá úpī drīlẹ gá.

²⁹ 'Dā 'bā ūngúkú gá, úpí na dó ūyō sī jojó la, "Āndá-ándá ru Úpí 'bā adrujó ídri, ī'diní áma pajó ūcōgō ū'bí kí agá rī áni,

³⁰ āndrū ma įjō ándrá mání sī ūyō najó Úpí Ādróná Įsīrayīlī drī drīlẹ gá, mání jojó la Sūlūmánī mā ngótī la mụ adrulẹ úpí ru áma kējī gá nī āzila ī'di mụ rilé úmvúke mádrī ūpī drī drī gá nī rī ngalẹ rá āndá-ándá ru."

31 'Dā 'bā ũngúkú gá, Bētīsébā āvũ dó vŭrú ĩnzĭtáná ru kpere drĭ la 'bā vŭ aló agá āzĭla jò dó, “Úpí mádrĭ Dāwúđĭ, mí u'á ídri rú jā'dā!”

32 'Dā 'bā ũngúkú gá, úpí Dāwúđĭ jò dó, “Īmi umve mání átáló Zādókĭ 'i, Nábĭ Nátānĭ 'i āzĭla Bēnāyā Yēhōyídā ngópĭ 'i.” 'Bá 'dĭ kí dó mù amulé úpí Dāwúđĭ drĭlẹ́ gá 'bo,

33 úpí jò dó ĩ'baní, “Ī'dụ āti'bo úpí ĩmidrĭ drĭ kí ĩmi abe āzĭla ĩmi iri mâ ngópĭ Sŭlŭmánĭ 'i kăyĭnŏ mádrĭ drĭ gá, ĩmụ dó ĩ'di trŭ kídí Gĭhŏnĭ gálẹ́.

34 Átáló Zādókĭ kí Nábĭ Nátānĭ be 'bā ũsŭ kí dó ādu ĩ'di drĭ gá āzĭla 'bā 'bā kí dó ĩ'di úpí ru 'bá Īsĭrayĭlĭ drĭ kí drĭlẹ́ gá. 'Dā 'bā ũngúkú gá, ĩvu dó gŭká āzĭla ĩmi uzá dó, ‘Úpí Sŭlŭmánĭ ĩmi ụ'dụ 'ba adru kí āzo rú!’

35 'Dā 'bā ũngúkú gá, ĩmi āgŏ dó ĩ'di trŭ vŭlé 'dŏlẹ́, ĩ'di dó sĭ amụ rilẹ́ úmvúke mádrĭ ũpĭ drĭ drĭ gá. Ī'di dó mù adrulẹ́ áma kĕjĭ gá úpí ru nĭ ā'dusĭku ĩ'di 'bá mání pĕlẹ́ ĩ'di mù ũpĭ nalẹ́ 'bá Īsĭrayĭlĭ drĭ kí drĭlẹ́ gá 'bá Yúdā drĭ kí abe rĭ 'i.”

36 Bēnāyāyā Yēhōyídā ngópĭ jò dó úpí ní, “Āmĭnā! Úpí, Ādrŏjá úpí mádrĭ drĭ 'bā fĕ ĭjŏ 'dĭ 'bā nga ru 'dĭ 'bā áni.

37 Cécé Úpí 'bā ándrá adrujŏ āmbógŏ mádrĭ úpí Dāwúđĭ be rĭ áni, lẹ́ 'ba adru vā Sŭlŭmánĭ be āzĭla 'bā fĕ ũpĭ Sŭlŭmánĭ drĭ ní adrujŏ ũkpó ru 'bā ndẹ́ ũpĭ úpí mádrĭ Dāwúđĭ drĭ rá.”

38 Ījŏ 'dĭ sĭ átáló Zādókĭ 'i, Nábĭ Nátānĭ 'i, Bēnāyāyā Yēhōyídā ngópĭ 'i, 'bá Kĕrĕtĭ rú āzĭla Pĕlĕtĭ rú ándrá adrulẹ́pĭ āsĭkárĭ úpĭdrĭ rú rĭ kí abe ilú kí dó Sŭlŭmánĭ trŭ ándrá kídí Gĭhŏnĭ drĭ

gâlê āzila Sũlũmānĩ cẽ dó kãĩnõ úpí Dãwũdĩ drĩ sĩ.

³⁹ Átáló Zãdókĩ a'dũ dó újé sĩ ādu mĩzẽyĩtũ drĩ 'bãjó ala gá rĩ Hémã Úpí drĩ agâlê āzila ũsũ dó ādu sĩ drĩ tĩjó 'bá drĩ gá rĩ Sũlũmānĩ drĩ gá. Vu kí dó jaligó āzila 'bá pírí uzá kí dó, “Úpí Sũlũmānĩ, Mí u'á ídri ílĩ āzo rú.”

⁴⁰ 'Dã 'bã ũngúkú gá, 'bá pírí mụ kí dó ĩ'di vú gãsĩ, jaligó vuná trũ āzila āyĩkõ āmbógó la idéná trũ, ĩjó 'dĩ sĩ vũ aya dó ru ụ'dũkó 'dã sĩ aya aya.

⁴¹ Ādōnĩyā kí 'bá pírí ĩ'di 'bã āmụ ru rĩ kí abe ĩ'bā kí dó ũmũ naná de agá 'dĩ gá 'dā, are kí dó úzáná 'bá 'bã kí sĩ uzájó rĩ 'i. Yōwábũ la dó mụ gũká vulé rĩ 'bã ụ'dũkó arelé 'bo, zĩ dó, “Úzáná táwũnĩ āmbógó rĩ agâlê 'dĩ 'bã ífĩ íngonĩ?”

⁴² De drĩ ĩjó ĩ'di tị gá rĩ jọ agá ku rú, átáló Ābĩyátā ngọpị Yónātānĩ acá cí. Ādōnĩyā jọ dó ĩ'dinĩ, “Mí 'bá āzĩ sĩ icójó ásĩ 'bãjó drĩ la gá rá la! Mí afĩ, ā'dusĩku ánĩ rá mí aji mánĩ ụ'dũkó āzĩ múké la.”

⁴³ Yónātānĩ umvi dó Ādōnĩyā ní, “Yụ, ĩ'di ĩjó āzĩ ũnzĩ la. Úpí āmadrĩ Dãwũdĩ 'bã Sũlũmānĩ 'i úpí ru 'bo.

⁴⁴ Pẽ dó sĩ kí tị átáló Zãdókĩ trũ, nábĩ Nátānĩ trũ, Bẽnāyĩyā Yẽhōyāyídā ngọpị trũ, 'bá Kẹrẹtĩ rú āzila Pẹlẹtĩ rú ándrá adrulẹpĩ āsĩkārĩ úpídrĩ rú rĩ kí abe, 'bã kí dó Sũlũmānĩ 'i kãĩnõ úpí 'bã āmgbā rĩ drĩ drĩ gá sĩ mụjó ándrá kídĩ Gịhõnĩ drĩgá.

⁴⁵ Átáló Zãdókĩ ũsũ kí dó ādu nábĩ Nátānĩ be ĩ'di drĩ gá kídĩ Gịhõnĩ gá āzila 'bã kí dó sĩ ĩ'di úpí

ru. Mụ kí dó táwũnĩ ãmbógó rĩ agâlê úzáṅá trũ, òjò 'dĩ sī táwũnĩ ãmbógó rĩ ga dó tré ãyĩkò sī.

⁴⁶ Sũlũmánĩ rĩ dó ú'dĩ'da ònĩ ùmvúke ùpĩ drĩ drĩ gá.

⁴⁷ Ātĩ'bo ùpĩ drĩ amụ kí ùpĩ ãmadrĩ Dãwũdĩ ní ãwã'dĩfô fêlê 'bo ãzĩla jò kí ò'dinĩ, 'Lê Ādróná mídrĩ 'bã fê Sũlũmánĩ 'bã rụ 'bã kụ mínĩ ãndânĩ ãzĩla ùpĩ ò'didrĩ 'bã ndê mídrĩ rá!' Úpĩ su dó drĩ ò'di drĩ gbóló sígá 'dãá sī Ādróná ònzĩjò

⁴⁸ ãzĩla jò, 'Ícụ Úpĩ, Ādróná Ísrayĩlĩ drĩ 'i, ò'di 'bã fējó la ándre 'bá rĩlèpĩ ùpĩ ru ùmvúke mádrĩ drĩ gá rĩ áma mịfĩ sī rá rĩ sī.' "

⁴⁹ 'Dã 'bã ùngúkú gá, ãmụ amùlèpĩ ùmũ Ādōnĩyã drĩ agá rĩ nga kí dó pírĩ urugá urụ'bá yãṅá trũ ãzĩla òrè kí dó ru rá, 'bá ãlu-ãlu mụ dó ò'di sī.

⁵⁰ Wó Ādōnĩyã 'bã òdójó Sũlũmánĩ sī ùrĩ sī rĩ sī, apá dó Hémã Úpĩ 'bã òndĩkĩndĩ 'bã sī adrujò rĩ gá ãzĩla ru dó sī ùjé ãlĩtá rĩ sī òdétáṅá òdójó rĩ drĩ 'i.

⁵¹ 'Dã 'bã ùngúkú gá, ùlũ dó Sũlũmánĩ ní, "Ādōnĩyã la òdè ùpĩ Sũlũmánĩ mĩ sī ùrĩ sī ãzĩla ãgĩ dó ru ùjé ãlĩtá rĩ drĩgá 'dã. Jò, 'Lê ùpĩ Sũlũmánĩ 'bã na ùyò áma drĩlè gá ãndrũ ãzĩla 'bã jò mánĩ òcò áma 'dìlè ku.' "

⁵² Sũlũmánĩ umvĩ, "Drĩ ò'da la 'i 'bá mgbã la rĩ gá rá, òjò ãzĩ òcò ò'di alólè ku, wó údrĩ òjò ùnzĩ isụ ò'di rụ rá, ò'di mụ drālè rá."

⁵³ 'Dã 'bã ùngúkú gá, Sũlũmánĩ pè dó 'bá ãzĩ kí tị mụlè Ādōnĩyã isĩjò ãlĩtá rĩ gá rĩ sī vũ gá. Ādōnĩyã asĩ dó sī rá ãzĩla su dó drĩ vùrũ ònzĩtáṅá

ru úpí Sũlũmánĩ nĩ āzĩla Sũlũmánĩ jo dó ĩ'dinĩ,
 “Ímụ dó mídrị lịcọ gá.”

2

Ịjọ Dāwúđĩ 'bā azilé Sũlũmánĩ ní rĩ

¹ Sáwā úpí Dāwúđĩ 'bā drājó rĩ la dó mụ acálé
 āni rú 'bo, azị dó ịjọ kí ĩ'di 'bā ngọpị Sũlũmánĩ tị
 gá.

² Jo dó ĩ'dinĩ, “Ace were ma dó mụ drālé rá
 cécé 'bá pírí ụnókụ gá 'dā rĩ 'bā kí ũdrājó rĩ áni.
 Ịjọ 'dĩ sị lē ímí ásị 'bā mba mbā, mí adru ágóbị
 ru,

³ āzĩla mí ũbĩ ịjọ Úpí Ādróná mídrị 'bā jolé
 míní rĩ kí vú. Íngá ịjọ ĩ'dinĩ lélé rĩ kī, mí ũbĩ
 āzítáná ĩ'didrị kí vú ịjọ ĩ'dinĩ azilé rĩ kí abe cécé
 sīlé āzítáná Ādróná 'bā ándrá fēlé Músā drị rĩ
 kí agá rĩ áni, ịjọ 'dĩ sị mí dó sị adru drīlẹba rú
 ịjọ pírí míní idélé rĩ kí agá āzĩla āngũ cí míní sị
 mụjó rĩ gá.

⁴ Ídrĩ idé la 'dĩ áni rá, Úpí la ịjọ ándrá ĩ'di 'bā
 azilé mání ĩ'di 'bā sị jojó la, ‘Anzị mídrị mụlé tìlé
 drīlẹ gálé rĩ drī kí ru pámvú andrị rá āzĩla drī
 kí áma drīlẹ gá ịjọ mgbā rĩ kí nga kí asị pírí sị,
 'bá rīlẹpí úmvúke mídrị ũpĩ drī drī gá Ịsīrayīlị
 gá 'dā rĩ la sáwā pírí sị mụ angálé mídrị lịcọ agá
 'dā ũgũgũ.’

⁵ “Ú'di'da íni ímí āmgbā rĩ nĩ ịjọ Yōwábũ
 Zērũyiyā ngọpị 'bā idélé áma urụ'bá gá rĩ kí
 rá, ínị ịjọ ĩ'di 'bā ándrá idélé āsīkārī āmbogo
 Ịsīrayīlị drị ĩrī Ābīnērī Nērī ngọpị 'barú Āmāsā
 Yétīrā ngọpị be rĩ kí rá. Ụ'dị ándrá kí rá, asu kí

ā́rí sáwā́ á́sī́ ĩgbě́ drī́ sī́ cécé́ 'bā́ rī́ ā́'dígá́ rī́ áni.
 Ū'dī́ 'bá́ ā́zī́ ĩjọ́ kóru la kí́ ā́zī́la ĩjọ́ ĩ'di 'bā́ idélé́ 'dī́
 'bā́ ā́nzī́ rī́ dó́ sī́ áma drī́ gá, ma dó́ sī́ drī́ cī́ ĩjọ́ la
 sī́ 'dṓ.

⁶ ĩjọ́ 'dī́ sī́ mí́ ayú́ ũndūwā́ mídrī́ 'i, wó́ lě́ ífě́ jṓ
 ĩ'diní́ u'ájọ́ ílī́ wēwḗ rú́ ā́zī́la sī́ drājọ́ á́sī́ ĩgbě́ sī́
 ku.

⁷ “Wó́ mí́ i'da jṓ á́sī́ ĩgbě́ anzī́ Bārī́zī́láyī́ Gī́lédī́
 gá́ rī́ drī́ 'baní́ ā́zī́la ífě́ 'bā́ adru kí́ 'bá́ ā́kónā́
 nalépi mídrī́ méjā́ tī́ gá́ rī́ kí́ 'bā́ ā́zī́. Tu kí́ ándrá́
 pá́ ũkpó́ ru sī́ áma ā́tī́jọ́ sáwā́ mání́ apájọ́ mí́
 ádrīpī́ Ā́bū́sālómū́ sī́ rī́ sī́.

⁸ “Lě́ ínī́ rá́ Sīméyī́ Gērā́ ngópī́ Bḗnzāmī́nī́ gó
 ru táwū́nī́ Bā́hūrīmū́ gá́ rī́ ĩ'di mí́ be 'dā́ cí, wā́
 ándrá́ ma áwātā́njá́ ā́zī́ ũnzí́ ínī́ la sī́ ũ'dú́ mání́
 mụ́jó́ Mā́hā́nā́yīmū́ gá́ 'dā́ sī́. ĩ'di dó́ ándrá́ mụ́
 amulé́ drī́ ũfulé́ má́ be Yṓrī́dā́nī́ gá́ 'dā́á́ 'bo, átrū́
 dó́ ándrá́ ĩ'di rá́ ā́zī́la ána ũyṓ Ūpí́ 'bā́ rú́ sī́ ájọ́,
 'Má́ icó́ ímī́ 'dī́lé́ ménénjá́ sī́ ku.’

⁹ Wó́ ú'dī́da lě́ í'bā́ ĩ'di ĩjọ́ kóru la ku. Mī́ 'bá́
 ā́zī́ ũndūwā́ trū́ la, ínī́ dó́ mī́ ĩ'di idé́ íngoní́ yā́ rī́
 gá́ rá. Lě́ índre ĩ'di mī́fī́ ĩrī́ sī́, lě́ 'bā́ fī́ 'bú́gá́ rá.”

Dā́wú́dī́ 'bā́ drājọ́ rī́

¹⁰ 'Dā́ 'bā́ ũngúkú́ gá, Dā́wú́dī́ drā́ dó́ rá́ ā́zī́la ísī́
 dó́ sī́ ĩ'di áyí́pī́ka kí́ abe táwū́nī́ ā́mbógó́ Dā́wú́dī́
 drī́gá.

¹¹ Dā́wú́dī́ na ándrá́ ũpī́ 'bá́ Ísī́rayī́lī́ drī́ kí́ drī́lé
 gá́ ílī́ kālī́ sụ́, na ílī́ ázī́rī́ rī́ kí́ Hḗbūrṓnī́ gá́ ā́zī́la
 ílī́ kālī́ na drī́ na rī́ kí́ Yḗrūsālēmū́ gá.

¹² Sū́lū́mánī́ rī́ dó́ úmvú́ke ũpī́ drī́ átépī́ drī́ drī́
 gá́ ā́zī́la ũpī́ ĩ'didrī́ tu dó́ pá́ ũkpó́ ru.

Sūlūmánī 'bā ūpī ī'didrī 'bājó ūkpó ru rī

13 'Dā 'bā ūngúkú gá, Ādōníyā Hāgīfī ngópī mụ dó Bētīsébā Sūlūmánī āndrē rụ. Bētīsébā zị dó ī'di, "Mí amụ ásị ịgbẹ sị yā?"

Ādōníyā umvi ī'di, "Má amụ ásị ịgbẹ sị."

14 'Dā 'bā ūngúkú gá, jọ vā, "Ịjọ āzị mání lələ jọlé la cí."

Bētīsébā jọ dó, "Mí icó jọlé la rá."

15 Ādōníyā jọ, "Cécé míní nīlé rá rī áni, ūpī 'dī ándrá má āni. 'Bá pírí Ịsīrayīlī rú rī rí kí áma ndrelé úpí ī'badrī rú, wó 'dā 'bā ūngúkú gá ịjọ uja kí dó ru rá. Ūpī uja dó ru má ádrípí drī ā'dusīku Úpí fē ūpī 'dī ī'diní nī.

16 Ú'dī'da íni ma ịjọ āzị ālu la zị ími tị gá 'dī. Ígā jō mání ku fō!"

Bētīsébā jọ, "Mí icó zịlé la rá."

17 Ịjọ 'dī sī Ādōníyā mụ dó drī gá āzila jọ, "Ízị mání úpí Sūlūmánī 'i, 'bā fē Ābīságī angálépi táwūnī Sūnámū gá rī mání ūkú ru, áñi rá icó ími tị gālẹ ku."

18 Bētīsébā umvi ī'di, "'Dā múké, ma ịjọ 'dī jọ úpí ní ími kējị gá rá."

19 Ịjọ 'dī sī Bētīsébā mụ dó úpí Sūlūmánī rụlé sī ịjọ jọjó Ādōníyā kējị gá rá. Úpí angá dó urugá sī ī'di a'ịjọ. Sụ dó drī ī'di drīlé gá vū gá ārútáná sī āzila rī dó úmvúke ī'didrī ūpī drī drī gá. Fē dó āzítáná sī úmvúke ajíjọ āndrē ní sī rijó āzila āndrē rí dó sī drī la gá ī'di 'bā drī āndá gá rī gá 'dāá.

20 Úpí āndrē jọ, "Ịjọ āzị ālu werená mání lələ zịlé ími tị gá la cí. Ígā jō mání ku fō!"

Úpí umvi ī'diní, “Má āndrē, įjō įjō míní lēlé rī 'i, má icó gālē la ku.”

21 Įjō 'dī sī āndrē jō dó, “Má á'į mi sī Ābīságī Sūnámū izó ru rī fējō mí ádrīpī Ādōnīyā ní 'dūlé ūkú ru.”

22 Úpí Sūlūmánī umvi dó āndrē ní, “Ílē má ádrīpī Ādōnīyā 'bā 'dū Ābīságī Sūnámū izó ru rī ūkú ru la ā'du įjō sī? Drī adru 'dī áni, mí icó átā ūpī 'dī a'ílē ī'diní rá ī'di 'bā adrujō má ádrīpī káyú rī 'i rī sī. Į'di āndá, átáló Ābīyātā kí Yōwábū Zērūyīyā ngōpī be fi kí ī'diní.”

23 'Dā 'bā ūngúkú gá, úpí Sūlūmánī na dó ūyō Úpí 'bā rū sī āzila jō dó, “Lē Ādrōṇá 'bā 'dī ma rá ádrī Ādōnīyā 'dī káyī įjō ī'di 'bā zilé 'dī tī gá ku rī gá!

24 Āndá āndá ru Úpí áma 'bālépi úpí ru úmvúke ūpī drī má átépī Dāwūdī drī drīgá rī 'bā adrujō ídri rī áni, āzila ī'di 'bā įjō ándrá ī'di 'bā azilē rī tā mbajō rá, ī'diní dó sī ūpī fējō mádrī anzi mádrī mūlé tīlé drīlē gālē rī kí abe rī áni, Ādōnīyā la fi mádrī 'būgá ū'dū āndrū 'dō sī rá!”

25 Įjō 'dī sī úpí Sūlūmánī fē dó āzītāṇá Bēnáyā Yēhōyidā ngōpī ní āzila 'dī dó sī Ādōnīyā rá.

26 'Dā 'bā ūngúkú gá, úpí Sūlūmánī jō dó átáló Ābīyātā ní, “Ígō vūlé mīdrī ámvū kí agá Ānātōtī gālē. Sī tátí míní drājō rá, wó má icó ími 'dīlē ū'dī'da ku ā'dusīku íri ándrá Sāndūkū tī icíma drī Úpí ūkpó 'dīpī drī ūjīlé má átépī drīlē gá mi 'i āzila ūcōgō má átépī drī kí agá íri ándrá kí tī talé ī'di be īndī.”

27 Įjō 'dī sī Sūlūmánī nze dó átáló Ābīyātā 'i āzī átáló drī ī'dinī ándrá ngalé Úpī ní rī gá rá, įjō ándrá Úpī 'bā jōlé Sīlō gá 'dāá līcō Ēlī drī drī gá rī idé dó sī ru āngū la gá rá.

28 Yōwábū la dó mụ ú'dúkō Ādōnīyā 'dijō rī arelé 'bo, apá dó hémā Úpī drī agá āzila rụ dó sī újé ālītārī sī idétáná idéjō rī drī kí, ā'dusīku ici kí ándrá tī Ādōnīyā be adru Ābūsālōmū be la ku.

29 Ála dó mụ įjō 'dī lūlé úpī Sūlūmánī ní Yōwábū apá ru zīlé hémā Úpī drī agá, ī'di ālītārī andre gá 'dā ini 'bo, úpī Sūlūmánī fē dó āzītáná Bēnāyīyā Yēhōyāyīdā ngōpī ní jō, “Ímụ āzila í'di ī'di rá.”

30 Įjō 'dī sī Bēnāyīyā fi dó hémā Úpī drī agalé āzila jō dó Yōwábū ní, “Úpī Sūlūmánī jō, ‘Mí āfū āmvé.’”

Wó Yōwábū umvi, “Yụ, ma mângá drā 'dā.”

Bēnāyīyā lū dó úpī ní įjō Yōwábū 'bā jōlé 'dī 'i rá.

31 'Dā 'bā ūngúkú gá, úpī jō dó Bēnáyā ní, “Mí idé cécé ī'di 'bā jōlé rī áni. Í'di ī'di āzila mí įsī ī'di rá, mí ūjī dó sī līcō má átépī drī Yōwábū 'bā ándrá sī 'bā įjō kóru rī 'bā ārī asujō rī sī rá.

32 Úpī la dó sī ārī ándrá ī'di 'bā asulé rī 'bā ārīgō tī ūfē, ā'dusīku ú'dī ándrá āgōbī īrī la kí ménéná sī má átépī Dāwūdī 'bā tī kóru. 'Bā ī'dinī ú'dīlé rī kí ándrá Ābīnērī Nērī ngōpī āsīkārī āmbógó āsīkārī Įsīrayīlī gá rī 'badrī 'i āzila Āmāsā Yétīrā ngōpī āsīkārī āmbógó āsīkārī

Yūdā gá rī 'badrī 'i. 'Bá ĩrī 'dī kí ándrá āgōbī mgbā āzīla ĩjọ pīrī rī ngalépi ĩ'di ndélépi rá la kí.

³³ ĩ'bā ārí 'ba adru Yōwábū drī gá āzīla anzī ĩ'didrī kí drī gá jā'dā. Wó lē ásī ĩgbē Úpí drī 'ba adru úpí Dāwúđī drī gá anzī ĩ'didrī mụlé tìlẹ drīlẹ gálẹ rī kí abe āzīla úmvúke ĩ'didrī ūpī drī drī gá jā'dā."

³⁴ ĩjọ 'dī sī Bēnāyíyā Yēhōyāyídā ngọpí mụ dó Hémā Úpí 'bā ĩndīkīndī 'bā sī adrujó rī gá āzīla 'dī dó sī Yōwábū rá. Ísī dó sī ĩ'di āngū ĩ'di āmgbā drī kōtórō agá rī gá.

³⁵ Úpí 'bā dó Yōwábū kējī Bēnāyíyā Yēhōyāyídā ngọpí 'i āsīkārī kí drīlẹ gá. Átáló Ābīyátā 'bā kējī gá 'bā dó Zādókī 'i átáló ru ayụ.

³⁶ 'Dā 'bā ũngúkú gá, úpí pē dó 'bá tị Sīméryī rụ āzīla jọ dó ĩ'diní, "Lē ísī míní jó Yērúsālémū gá āzīla mí u'á alagá 'dāá, wó lē ímụ āngū āzī gá ku.

³⁷ Ụ'dụ míní á'bu Kídrōnī drī zajó rī sī, āndá-āndá ru mī mụ drālẹ rá, wó ĩjọ la dó adru mīni."

³⁸ Sīméryī umvi dó úpí ní, "Ījọ míní jolẹ 'dī ĩ'di múkẹ. Ātí'bó mídrī la ĩjọ 'dī idé cécẹ úpí mádrī 'bā jolẹ rī áni." Sīméryī u'á dó Yērúsālémū gá 'dāá sáwā āzo rú.

³⁹ Wó ílī na vúlẹ gá Sīméryī 'bā ātī'bo ĩrī la apá kí úpí Gátū gá Ākísī Māákā ngọpí drī āzīla úlū dó ĩ'diní, "Mī ātī'bo kí Gátū gálẹ 'dā."

⁴⁰ ĩ'di dó mụ ĩjọ 'dī arelé 'bo, 'bā dó íníríkó káyīnō drī gá āzīla mụ dó sī ĩ'di 'bā ātī'bo kí ndrī trū Ākísī drī Gátū gálẹ. ĩjọ 'dī sī ísụ dó kí rá āzīla ají dó sī kí vúlẹ angájó Gátū gálẹ rī sī.

41 Sũlũmánĩ la mu ijó Sĩmémĩ fũ Yẽrúsālémũ gá rĩ sĩ mụlé Gátũ gá ăzĩla ăgõ dó vúlé ra 'dĩ arelé 'bo,

42 úpĩ umve dó Sĩmémĩ 'i ăzĩla zĩ dó ĩ'di, “Áfẽ ándrá mínĩ ũyõ nalé Úpĩ 'bã rụ sĩ ăzĩla áli ándrá ími bílẹ ĩndụ jojó la, ‘Ŭ'dụ mínĩ fũjó Yẽrúsālémũ gá 'dã rĩ sĩ mụjó ăngũ ăzí gá ămvé rĩ 'bã vúlé gá, mi drã rá ăndá-ăndá ru rĩ gá ku yã?’ Săwă 'dã sĩ ijó ándrá mání, ‘Ījó mínĩ jolẹ 'dĩ ĩ'di múkẹ, ma vú la ũbĩ rá.’

43 Wó mí ũbĩ dó ũyõ ándrá mínĩ nalé Úpĩ 'bã rụ sĩ ăzĩla ăzĩtáná ándrá mání fělé mínĩ rĩ vú ku la ă'du ĩjó sĩ?”

44 Úpĩ jọ vâ Sĩmémĩ ní, “Ími ásị gálẹ ĩnĩ ĩjó ũnzĩ mínĩ ngalé má átẹpị rụ rĩ kí lóló. Ú'dĩ'da Úpĩ la dó ĩjó ũnzĩ mínĩ ngalé rĩ kí ũfě mırụ rá.

45 Wó úpĩ Sũlũmánĩ la sũsụ múkẹ rĩ įsụ rá ăzĩla úmvúke má átẹpị drị ũpĩ drị la adru Úpĩ 'bã drịlẹ gá ĩjó kóru jă'dă.”

46 'Dă 'bã ũngúkú gá, úpĩ fě dó ăzĩtáná Běněyíyă Yěhōyăyídă ngópị ní ăzĩla sô dó sĩ Sĩmémĩ vũ gá, 'dị dó sĩ ĩ'di rá.

Ījó 'dĩ sĩ ũpĩ Sũlũmánĩ drị tu dó pá ũkpó ru.

3

Sũlũmánĩ 'bã ũndũwă zījó rĩ

1 'Dă 'bã ũngúkú gá, Sũlũmánĩ ícĩ kí dó tị úpĩ Mĩsĩrĩ drị Fărăwũ be ăzĩla ĩgbă dó sĩ Fărăwũ 'bă ĩzẹpị ĩ'dinĩ ũku ru. Ajĩ dó ĩ'di u'álẹ táwũnĩ Dăwúdĩ drị gá kpere ĩ'di 'bă lịcọ ũpĩ drị kí de agă

sị agâ jó sị Úpí ñnzĩjọ rĩ be ãzĩla bõrõ sị táwũnĩ ãmbógó Yẽrũsǎlẹmũ andre cejó rĩ abe.

² Sǎwǎ 'dǎ sị 'bǎ Ịsịrayĩlĩ drị ri kí ándrá, ídétáná kí idélé ǎngũ ụrụgá rĩ kí agá ǎ'dusĩku úsị ándrá drị 'dĩ sị Jó sị Úpí ñnzĩjọ rĩ ku.

³ Sũlũmánĩ lẹ ándrá Úpí 'i rá ǎzĩla ùbĩ ándrá ímbátáná átépĩ Dǎwúdĩ 'bǎ ímbálé ì'diní rĩ kí vù pírí rá, wó rí vǎ ǎnǎkpá kí ụlílẹ ǎzĩla rí kí idélé ídétáná ru ǎlĩtǎrĩ ndúndú ǎngũ ụrụgá rĩ kí agá.

⁴ Ụ'dụ ǎzĩ sị úpí Sũlũmánĩ mụ dó Gĩbẹyónĩ gá sị ídétáná idéjọ, ǎ'dusĩku 'dǎ ándrá ǎngũ sị ǎlĩtǎrĩ ãmbógó ǎndânĩ rĩ 'bǎ adrujọ rĩ 'i. Ịjọ 'dĩ sị Sũlũmánĩ idé dó ídétáná ivélé ivé ivê rĩ kí 'dǎá pǎlẹ 1,000.

⁵ Gĩbẹyónĩ gá 'dǎá Úpí i'da dó ru Sũlũmánĩ ní urobí agāsĩ ñnị sị ǎzĩla ǎdróná jọ ì'diní, “Mí a'ị ǎko cí míní lẹlẹ áfẹ míní rĩ 'i.”

⁶ Sũlũmánĩ umvị dó ì'diní, “Mí i'da ándrá ǎtí'bó mídrị má átépĩ Dǎwúdĩ ní lètáná mídrị ãmbógó ru ujalépi ku rĩ rá ǎ'dusĩku ì'di ándrá ími drĩlẹ gá 'bǎ Ịjọ mgbǎ rĩ ngalépi rĩ 'i, 'bǎ pịrị ǎzĩla 'bǎ ǎzĩ ǎsị ǎlá la. Ímụ drị gá lètáná mídrị ãmbógó ru ujalépi ku rĩ i'danǎ trũ ǎzĩla ífẹ dó sị ngópĩ ní rijọ úmvúke ùpĩ drị drị gá ì'di kẹjị gá.

⁷ “Wó ú'di'da Úpí ǎdróná mádrị, í'bǎ dó ǎtí'bó mídrị úpí ru má átépĩ Dǎwúdĩ 'bǎ kẹjị gá 'bo ádrĩ táni adru ngótịná ǎzĩla ádrĩ táni nị 'bǎ drị ce sị ku rá tí.

⁸ Ma dó ú'di'da 'bǎ mídrị míní pẹlẹ rĩ kí agá 'dĩ, 'dĩ sùrụ ãmbógó 'bǎ ala gá rĩ 'bǎ kí sị adrujọ wẽwẽ rú sị icójọ kǎlǎfe la kí lǎjọ tí rĩ 'i.

⁹ Ífē mání ũndũwā sī ijó vājó rī 'i, ma dó sī 'bá mídri kí drī ce gērī múké rī sī āzila ma dó sī ijó múké rī kí drīdrīŋi awa ijó ũnzí rī kí abe. Jō ini ku má icó 'bá mídri wēwē rú 'dī kí drī celé māsī cénī ku."

¹⁰ Úpí acá dó āyīkō sī Sũlũmánī ní ī'di 'bā ũndũwā zijó ī'di tī gá rī sī.

¹¹ Íjō 'dī sī Ādróná jō dó Sũlũmánī ní, "Míní ũndũwā zijó áma tī gá sī 'bá mádrī kí drī cejó áyū, míní u'ájó ídri ílī āzo rú rī zijó ku jōku sī adrujó málī trū jōku míní drā a'ijó mērō 'bá mídri 'baní ku rī sī,

¹² ma ijó míní zilé rī idé rá. Ma míní ũndũwā sī ijó vājó āzila ijó lijó múké rī fē rá, 'bá āzī ũndũwā 'dī trū la ándrá vúlé léru 'dáyū āzila icó mụlé adrulé drīlẹ gálẹ ku.

¹³ Ma vā mụ āko āzī míní zilé áma tī gá ku rī kí fēlé īndī, málī kí ārútáná be, ijó 'dī sī ídri mídri agá pírí úpí āzī icólẹ ỳ'bīlẹ mí be la la adru 'dáyū.

¹⁴ Ídrī ijó mání lēlé inga kí rī kí nga rá āzila ídrī āzítáná mádrī kí tā mba cécé mí átépī Dāwúđī 'bā ándrá tā la mbajó rī áni, ma ímī fē adrulé ídri rú ílī āzo rú."

¹⁵ 'Dā 'bā ũngúkú gá, Sũlũmánī angá dó ụ'dú gá rī sī āzila amá dó Ādróná jō ijó 'í be urobí agāsī nī rī gá rá. Gō dó Yẹrúsālẹmụ gálẹ āzila tu dó pá Sāndúkū tī icíma drī Úpí drī drīlẹ gá 'dāá. Idé dó sī ídétáná ivélé ivé ivé rī kí ídétáná tī icíma drī be. 'Dā 'bā ũngúkú gá, 'bā dó āmbogo ī'didrī 'baní ỳmụ nalé.

Sũlũmánī 'bā ijó lijó ũndũwā sī rī

16 Ū'dú āzī sī ũkú āzī āwú'bán ru ĩrī la amú kí úpí rú sī ĩ'di a'ĭjō sī ĭjō āzī kí ĩsélé gá āgátā rú la āzākojō.

17 ĩ'ba āzī ālu rī jō, “Úpí mádrī, ũkú 'dī be āma u'á jō ālu la gá. Āmaní adru agá ĩ'di be 'dāá, átī ngótī.

18 Ū'dú na vúlé gá ũkú 'dī tī vā ngótī ĩ'didrī 'i. Āma lú jō 'dā agá 'dāá ĩ'di be 'bá ĩrī á'dūsī.

19 ĩnī sī 'dā ũkú 'dī 'bā ngótī drā dó rá ĩ'dinī ru lajō drī la gá rī sī.

20 'Dā 'bā ũngúkú gá, angá dó ĩnī ágágá 'dā, a'dú dó ngótī ĩ'didrī drālēpi rá rī 'bālē āma ĩbā tī gá mání ū'dú ko agá 'dīgá 'dā āzīla 'dú dó ngótī mádrī 'bālē ĩ'di 'bā ĩ'bā tī gá.

21 Ma dó mụ angálé ũ'bútī sī tí sī ĩbā fējō ngótī mádrī ní, má ĩsú dó drā rá! Wó āngū la dó mụ uwílé 'bo, má ifí dó ngótī 'i, má ĩsú dó ngótī drālēpi rá 'dā adru mání tīlé rī 'i ku.”

22 Ūkú āzī rī jō, “Yụ! Ngótī drālēpi rá rī bāsī mídrī 'i, ngótī ídri rī bāsī mádrī 'i.”

Wó ũkú tá drīdrī rī mụ āgátā trū drī gá jō, “Yụ! Ngótī drālēpi rī mídrī 'i; ngótī ídri rī mádrī 'i.” ĩjō 'dī sī ũkú 'dī rī kí dó āgátā galé kí drīdrīnī gá úpī drīlé gá 'dāá.

23 'Dā 'bā ũngúkú gá, úpí Sūlūmánī jō dó, “Īmi ālu ālu la jō la, ‘Ngótī ídri rī mádrī 'i, ngótī drālēpi rá rī 'bā āzī rī drī 'i,’ wó 'bā āzī rī la jō la, ‘Yụ! Ngótī mídrī drālēpi rá rī 'i, mádrī 'i ĩ'di ídri rī 'i.’ ”

24 Úpí Sūlūmánī jō dó, “Īmi ají drī mání ménénjá āzī 'dī.” ĩjō 'dī sī ají dó ĩ'dinī ménénjá

rá.

²⁵ 'Dā 'bā ūngúkú gá, úpí jō dó, “Mí asi ngótī ídri rī 'bā 'a ĩrī, ídrī dó asi la 'bo, ífē dó nūsū la ālu rī ūkú ālu rī drī āzila ālu rī ūkú āzī rī drī.”

²⁶ Ūkú tá ĩ'di 'bā ngótī 'bā sī adrujō ídri rī 'bā ngótī lējō ambamba rī sī jō dó úpí ní, “Íni ku úpí! Ífē dó ngótī ídri 'dī ūkú 'dī drī! Í'di ĩ'di ku!” Wó ūkú āzī rī jō, “Ngótī icó adrulē mī āni jōku mā āni ku, āsi ĩ'di 'bā 'a ĩrī!”

²⁷ 'Dā 'bā ūngúkú gá, úpí Sūlūmánī lī dó íjō āgátā ajílēpi ajílē ĩ'di drīlē gá rī íni, “Ífē ngótī ídri 'dī ūkú tá amulépi drīdrī rī drī. ĩ'di ĩ'di ku ā'dusīku ūkú 'dī ngótī 'dī 'bā āndrē mgbā rī 'i.”

²⁸ 'Bá ĩṣṛayīlī drī kí dó pírí mụ íjō úpí 'bā līlē 'dī arelé 'bo, fē kí dó ārútáná úpí ní ā'dusīku nī kí dó rá ūndūwā Ādróná drī sī íjō pīrī lījō rī dó ĩ'di be cí.

4

'Bá āmbogo rú Sūlūmánī pálé gá rī kí

¹ Íjō 'dī sī úpí Sūlūmánī na dó ūpī 'bá ĩṣṛayīlī drī kí drīlē gá pírí.

² 'Dī kí 'bá ĩ'di pálé gá āmbogo ru rī kí; Āzāriyā Zādókī ngópi ĩ'di ándrá átáló,

³ Sīsā 'bā ngópika Ēlīhōréfū kí ándrá Āhíyā be kārānī. Āhīlúdī ngópi Yēhōsāfātī ĩ'di ándrá 'bá íjō sūrú drī kí ūsīlēpi rī 'i.

⁴ Bēnāyiyā Yēhōyídā ngópi ĩ'di ándrá āmbógó āsīkārī 'badrī 'i, Zādókī kí ándrá Ābīyātā be ātalo.

⁵ Āzārīyā Nátānī ngópī ī'di ándrá drīlē āsīkārī āmbogo 'badrī 'i, Zābūdī Nátānī ngópī ī'di ándrá átáló āzīla 'bá úpī ní ígátáná fēlēpī rī 'i.

⁶ Āhīsārī ī'di ándrá āmbógó íjō úpī drī lícō agá rī kí drīlē gá rī 'i, Ādōnīrāmū Ābídā ngópī ī'di ándrá āmbógó 'bá ūnmīlē āzī gá ūkpó sī rī 'badrī 'i.

⁷ Sūlūmánī 'bā ándrá vā 'bā āzī āmbogo rú la kí āngū Iṣīrayīlī drīgá mūdri drī īrī. Kí ándrá ākónā tra ajīlē úpī ní 'bá úpī drī lícō gá rī kí abe. Īmbā ālu agá āmbógó ālu la ākónā atrá ajīlē fēlē 'bá lícō úpīdrī agá rī 'baní pírī nī.

⁸ 'Bá āmbogo rú mūdri drī īrī 'dā kí 'bā rū; Bēnī-hūrī 'i, ī'di ándrá āmbógó āngū 'bé 'a rú Iṣīrayīmū drī agá rī 'i,

⁹ Bēnī-dēkērī 'i, ī'di ándrá āmbógó ru 'bá táwūnī Mākēzī drī kí drīlē gá, Sālībīmū drī kí drīlē gá, Bēṭī Sēmēsī drī kí drīlē gá āzīla 'bá táwūnī Ēlōnībēṭī-hānānī drī kí drīlē gá.

¹⁰ Bēnī-hēsēdī ī'di ándrá āmbógó ru Ārūbōṭī gá Sōkóhī, āngū Héfārī drī kí ándrá pírī ī'di drīlē agá.

¹¹ Bēnī-Ābīnādābū Sūlūmánī 'bā īzēpī Tāfātī 'dulēpī ūkú ru rī ī'di ándrá āmbógó Nāfōṭī Dōrī gá rī 'i.

¹² 'Bá āmbógó ru āngū Tānākī 'badri Mēgīdō be rī agá rī ī'di ándrá Bāánā Āhīlūdī ngópī 'i. Āngū Bēṭī Sānī andre gá rī pírī adrulēpī táwūnī Zārētānī drī andre gá rī, āngū táwūnī Yēzērēlī drī 'bā wókō vūrúlé lé ru rī gá rī, i'dójō Bēṭī Sānī

gá, Ābēlī Mēhólā gá cajó kpere Yōkīmēyāmū gá rī kí ándrá pírí ĩ'di drīlé gá.

13 Bēnī-gēbērī ĩ'di ándrá āmbógó āngū Rāmōtī Gīlédī drīgá rī 'i. Āngū ĩ'di pálé gá rī kí āngū Mānásē 'bā ānzípīka 'bā kí sī rijó alagá rī āzila āngū Ārīgóbū gá 'dī Bāsánī gá āzila táwūnī āmbógó kālī ázīyá andre celé bōrō sī kējīti la kí sī adrujó būrōnzī sī rī kí abe.

14 Āhīnādábū Īdō ngópi ĩ'di ándrá āmbógó Māhānāyīmū gá rī 'i,

15 Āhīmázī Sūlūmánī 'bā ĩzēpi Bāsēmátī 'dūlépi ūkú ru rī ĩ'di ándrá āmbógó āngū Nāfūtālī drīgá rī 'i.

16 Bāánā Hūśáyī ngópi ĩ'di ándrá āmbógó āngū Ásērī 'badrī Ālótī be rī drī 'i.

17 Pārūwā ngópi Yēhōsāfātī ĩ'di ándrá āmbógó āngū fēlé 'bá ínátī Īsākārī drī agá rī 'baní rī 'i.

18 Élā ngópi Sīmēyī ĩ'di ándrá āmbógó āngū fēlé 'bá ínátī Bēnzāmīnī drī agá rī 'baní rī 'i.

19 Gēbērī Ūrī ngópi ĩ'di ándrá āmbógó āngū Gīlédī drīgá āzila āngū úpí Sīhōnī 'bá Āmōrī drī 'badrī āngū Ūgī úpí Bāsánī gá rī 'badrī abe rī gá rī 'i. ĩ'di ándrá lú gávūnā rú āngū Yūdā drīgá á'dūsī.

Málī Sūlūmánī drī kí ūndūwā ĩ'didrī be

20 'Bá Yūdā drī kí Īsīrayīlī drī kí abe ĩ'bā kālāfe ándrá ũ'bíkákānā rú cécé cínákí mīrī tī gá rī áni. Rī kí ākónā nalé āzila āko mvulé mvu-mvu rī kí ūmvulé, rī kí dó vā u'álé āyīkō sī.

21 Āngū Sūlūmánī 'bā pálé gá ĩ'dinī sī adrujó úpí ru rī kí ūpi pírí angájó mīrī Ūfūrātī gá

cajó āngū 'bá Fīlīsītīnī drī 'badrī gá cajó kpere lōkókōrī Mīsīrī drī ándrá rī gá. 'Bá acálēpī ī'di pálégá 'dī rī kí dó mūsórō 'belé ī'dinī āzila rī kí dó āzī ngalé ī'dinī ídri ī'didrī agá pírí.

²² Ākónā Sūlūmánī drī lícó gá nalé ú'dú ālu-ālu sī rī kí ándrá íni; Ānáfóro mīnāmīnā ngánū drī kí ándrá kílō 1,000 āzila ānáfóro āzī rī kí kílō 18,000.

²³ Tī use-use rī kí mūdri, tī ĩrēbī nalēpī ásé agá rī kí kālī ĩrī āzila kābīlō kí 100, mūcé, yéré, ābūrī āzila ā'ú kí abe.

²⁴ Sūlūmánī na ūpī āngū mīrī Ūfūrātī 'bā wókō ĩtū 'bā 'de agálé ru rī agá pírí ī'dójó Tīfīsā gá cajó kpere táwūnī Gázā drī 'bā wókō ĩtū 'bā 'de agálé ru rī gá. Ūpī ĩyī Ūfūrātī 'bā wókō ĩtū 'bā 'de agálé ru rī gá rī kí pírí Sūlūmánī pálé gá āzila rī dó adrulé sūrū ī'di be lōkókōrī gá rī kí abe ásī ĩgbē sī.

²⁵ Ílī Sūlūmánī 'bā adrujó ídri rú rī kí agá pírí, 'bá Yúdā drī kí 'bá Ísirayīlī drī kí abe rī kí adrulé múké ásī ĩgbē sī. ī'dójó táwūnī Dánī drīgá cajó kpere táwūnī Bērīsébā gá, 'bā ālu ālu rī kí u'álé zābībū ī'badrī kí ĩndū gá úlúgóná ife kí abe.

²⁶ Wó jó Sūlūmánī drī 'a alilē alī-alī sīlē fārāsī 'banī gārī ī'didrī ā'dī drī kí abe rī kí ándrá 40,000, āsīkārī ūcēlēpī fārāsī sī rī kí ándrá 12,000.

²⁷ Īmbā ālu agá āmbogo mūdri drī ĩrī 'dā kí 'bā āzī ālu rī la ándrá ākónā agū fēlé Sūlūmánī ní 'bā ī'didrī lícó agá rī kí abe pírí nī. Kí sáwā pírí sī ndre la āko āzī 'bā ĩcē ku.

²⁸ Kí vā ānā umvelé bálē rī ají úmgbó la lējó la rī sī ásé ā'í be fēlé fārāsī gārī ā'dī drī kí selēpī

rĩ 'baní āngũ sī kí trajó rĩ gá cécé azilé ĩ'baní rĩ áni.

²⁹ Ādróná fě Sũlũmánĩ ní ũndũwá āzila ijó vāṇá ndēlépi rá rĩ 'i, fě vā ĩ'diní ijó nīṇá āzĩ icolé vú nzelé tí la.

³⁰ Sũlũmánĩ ndē ándrá ũndũwá sī 'bá ũndũwá ru wókō ĩtũ 'bā agá agálé ru rĩ kí pírĩ rá āzila vā 'bá ũndũwá ru Mĩsĩrĩ gá rĩ kí pírĩ rá.

³¹ ĩ'di ándrá ũndũwá ru 'bá pírĩ 'baní āndānĩ. Átā ndē Étānĩ Ézĩrā gó ru rĩ rá āzila ndē vā Hēmānĩ rá, Kālĩkólĩ rá, Dāribā rá, anzi Māhólĩ drĩ kí pírĩ rá āzila ĩ'di rĩ kũ ándrá sũrũ pírĩ ĩ'di andregá rĩ kí agāsĩ pírĩ.

³² Ijó ĩ'di 'bā jolé ijó u'béná ru rĩ kí 3,000 āzila úngó ĩ'di 'bā ngolé nĩ rĩ kí 1,005.

³³ Jo ijó ife kí drĩ gá, i'dójó mārígó Lébānōnĩ gá rĩ sī cajó kpere ibibĩ angálépi írā kí urũ 'bá gá āzila bōrō kí urũ 'bá gá rĩ 'barũ. Jo vā ijó ānākpá, āriṇa, āko acilépi kũbũ drĩ sī āzila ĩ'bĩ kí drĩ gá ĩndĩ.

³⁴ Ūpi sũrũ ũnókũ drĩ gá 'dā rĩ 'badrĩ ri kí pírĩ 'bá kí tĩ pélé sī ijó ũndũwá ru Sũlũmánĩ tĩ gá rĩ arejó.

5

Ijó itulé sī Jọ Ādróná ĩnzijó rĩ sijó rĩ

¹ 'Dā 'bā ũngúkũ gá, úpĩ Túrõ drĩ Hĩrāmũ la dó mụ arelé la úsũ dó ādu Sũlũmánĩ drĩ gá sī acájó úpĩ ru átépĩ Dāwúđĩ 'bā kējĩ gá íni, pē dó āmbogo āzĩ kí tĩ sī drĩ ufujó Sũlũmánĩ be ā'dusĩku Hĩrāmũ lē kí ándrájõ rũ Dāwúđĩ be ambamba.

2 'Dã 'bã ãngúkú gá, Sũlũmánĩ umvi dó ãjọ Hĩrámũ ní ãní,

3 “Míní nĩlé 'bo rĩ áni, mã átẹpĩ Dãwúđĩ ri ándrá ã'dĩ 'dĩlé wókõ pírĩ agá, ãjọ 'dĩ sĩ sị dó ándrá jó sĩ Ûpĩ Ádróná ã'didrĩ ãnzĩjọ rĩ gẹrĩ sĩ ku, kpere Ûpĩ 'bã fẽ agá la ã'dinĩ mẹrọ' bá ã'didrĩ kí ndẽ agá pírĩ.

4 Wó ú'dĩ'da Ûpĩ Ádróná mãdrĩ fẽ dó mání ásí ãgbẹ wókõ pírĩ kí agá 'bo. Mã dó mẹrọ' bá kóru ãzĩla ãjọ ãzĩ ãnzĩ la dó 'dáyũ.

5 ãjọ 'dĩ sĩ áfẽ ándrá dó áma ásí sĩ Jó Ádróná ãnzĩjọ rĩ sịjọ sĩ ãrútáná fẹjọ rụ Ûpĩ Ádróná mãdrĩ drĩ ní cécé Ûpĩ 'bã ándrá ãjọ lã azijọ mã átẹpĩ Dãwúđĩ ní, ‘Mĩ ngọpĩ mání 'bálé ãmvúke mĩdrĩ drĩ gá rĩ la drúzĩ mání jó sị nĩ rĩ áni.’

6 “ãjọ 'dĩ sĩ ifẽ dó sĩ ãzĩtáná 'bá mĩdrĩ ãzĩ ngalẹpĩ rĩ 'banĩ 'bã ga kí dó sĩ mání ife mǎrígó ru Lébǎnǎnĩ gá rĩ kĩ. Kĩ dó mụ ãzĩ ngalé 'bá mĩdrĩ kí abe, mã ímĩ ãfẽ ãzĩ ã'banĩ ngalé rĩ sĩ ãjẹ mĩnĩ lĩlé rĩ sĩ. Míní nĩlé rá rĩ áni 'bá ãzĩ mãdrĩ 'dọ ãndũwá trũ icólẹpĩ bǎwũ asilẹpĩ 'bá Sịdónĩ gá rĩ kí áni la kí 'dáyũ.”

7 Hĩrámũ la dó mụ ã'dúkọ Sũlũmánĩ 'bã fělé 'dĩ arelé 'bo, ãyĩkõ ãmbógó la fi dó ã'dĩ ásí gá nĩ ãzĩla jọ dó, “Ícụ Ûpĩ 'bã rụ ãndrũ, ã'dusĩku fẽ dó Dãwúđĩ ní ngótĩnǎ ãndũwá ru la sĩ ãpĩ najó sùrũ ãmbógó 'dĩ drĩlé gá rá.”

8 ãjọ 'dĩ sĩ Hĩrámũ fẽ dó ã'dúkọ Sũlũmánĩ ní jọ, “Mã isụ ã'dúkọ tị mĩnĩ ãfělé mání rĩ rá ãzĩla mã idé la cécé mĩnĩ jolé rĩ áni, mã mĩnĩ bǎwũ mǎrígó drĩ kí fẽ bǎwũ sáyípũrǎsĩ drĩ kí abe rá.

9 'Bá mádrī āzī ngalépi rī kí dó mụ báwũ 'dī kí ujílé angájó Lébanōnī gá rī sī kpere mīrī Mēđīterēnīyānī gá āzila ma dó kí izá mīrī drī gāsī āngũ míní kí lējó rī gá. 'Dāá ma dó kí drīdrīnī co āzila mi dó sī kí ují mídrī lé. Įjó mání a'ílé mídrī rī ífē ākónā 'bá mádrī lícó gá rī 'banī."

10 Įjó 'dī sī Hīrámũ fē dó báwũ mārígó drī kí báwũ sáyípūrāsī drī kí abe rá cécé Sũlũmánī 'bā ándrá lélé rī áni.

11 Sũlũmánī ri dó Hīrámũ ní kējī la gá ngánũ fēlé gūtīyā 20,000 āzila ādu ālá rī lítā 400,000 'dī ílí ālu-ālu sī.

12 Úpí fē dó Sũlũmánī ní ũndũwā cécé ĩ'di 'bā azilē rī áni. Sũlũmánī ri kí dó u'álé Hīrámũ be ásī įgbē sī āzila fi kí dó tị icíma agá.

13 Úpí Sũlũmánī atrá dó 'bá āzī ngalépi āgọbị rú rī kí 30,000 Įsīrayīlī agāsī pírí.

14 Ri 'bá 10,000 kí tị pēlé āzī ngalé Lébanōnī gá ĩmbá ālu-ālu sī, įjó 'dī sī kí dó sī u'á ĩmbá ālu Lébanōnī gá āzila ĩmbá įrī lícó ĩ'bādrī kí agá. Ú'bā dó Ādōnīrámũ 'i 'bá ũŋmīlé āzī gá ũkpó sī 'dī kí drīlę gá.

15 'Bá Sũlũmánī drī tẹrī ujílépi rī kí ándrá 70,000 āzila 'bá írā nzelépi 'bé agálé rī kí ándrá 80,000.

16 'Bá 'bá āzī ngalépi 'dī kí andrīlépi āzila 'bá āzī ngalépi rī kí drī celépi rī kí ándrá 3,300.

17 Āzítáná úpí 'bā fēlé rī sī, 'bá 'dī unze kí dó írā āmbogo-āmbogo ājẹ rú rī kí sī jó sī Ādróná ĩnzījó rī 'bā ĩndụ 'bājó írā sī jó ụrụ 'bá u'béjó rī kí sī.

18 'Bá Sũlũmánĩ drĩ jó sĩ Ādróná ĩnzĩjó rĩ s̃l̃épi kí, 'bá Hĩrámũ drĩ kí āzĩla Gēbālĩ drĩ kí abe itú kí dó írā kí báwũ kí abe sĩ jô sijó.

6

Sũlũmánĩ 'bā Jó Ādróná ĩnzĩjó rĩ sijó rĩ

1 Ílĩ 480 'bá Įsĩrayĩlĩ drĩ 'bā kí āfũjó Mĩsĩrĩ gāl̃é 'bo rĩ 'bā vúl̃é gá, Sũlũmánĩ i' dó dó Jó sĩ Úpĩ ĩnzĩjó rĩ s̃l̃é ílĩ sujó ĩ'di 'bā ũpĩ najó 'bá Įsĩrayĩlĩ drĩ kí dr̃l̃é gá rĩ sĩ ĩmbá zĩvĩ drĩ sĩ, 'dĩ ĩmbá ĩrĩ rĩ sĩ.

2 Jó sĩ Ādróná ĩnzĩjó úpĩ Sũlũmánĩ 'bā s̃l̃é Úpĩ ní rĩ 'bā āzo ándrá mítā kālĩ ĩrĩ drĩ āzĩrĩ, mgbo la mítā úrômĩ āzĩla āzo la urugál̃é ru rĩ mítā mụdrĩ drĩ na dũ tówú.

3 Jó 'a sĩ alijó Jó 'a Úpĩ ĩnzĩjó rĩ agál̃é rĩ ĩ'dĩ ándrá mítā sụ dũ tówú, mgbo lá mítā úrômĩ cécé jô 'bā āmgbā drĩ áni.

4 Sũlũmánĩ idé jó sĩ Ādróná ĩnzĩjó 'dā ní d̃̃r̃s̃ā āzĩ ĩzĩñá-ĩzĩñá la kí cí.

5 Jó 'dĩ 'bā b̃̃r̃ō āmṽé āmṽél̃é ru āngũ ālá rĩ drĩ kí ur̃' 'bá gá āngũ ālá āndānĩ rĩ drĩ be, Sũlũmánĩ s̃i ándrá g̃̃r̃ófā tr̃̃k̃ĩl̃ĩr̃ĩ cí.

6 G̃̃r̃ófā 'dĩ 'bā r̃ũm̃ũ vũ gá rĩ 'bā mgbo ándrá mítā ĩrĩ dũ ĩrĩ, r̃ũm̃ũ la ágágá rĩ 'bā mgbo ándrá mítā ĩrĩ dũ āzĩrĩ āzĩla r̃ũm̃ũ urugá rĩ 'bā mgbo ándrá mítā na dũ ālu. Sũlũmánĩ s̃i jó 'dĩ ur̃' 'bá gāsĩ āngũ āzĩ sĩ tujó alagá la kí āmṽé-āmṽél̃é ru cí, ĩj̃ 'dĩ sĩ úsu rú dó sĩ āko āzĩ Jó Ādróná ĩnzĩjó 'dĩ 'bā b̃̃r̃ō gá ku benĩ.

7 ĩ'banĩ Jó 'dĩ s̃i agá, mí are ñ̃nd̃ō, aya sĩ 'bũ 'dij̃ báwũ gá la j̃̃ku aya āzĩ ndú la 'bā ụ'd̃̃k̃ó

āngũ Jó sijó rĩ agá 'dǎá ku ǎ'dusĩku sị kí ĩ'di írǎ
 ụlǐlẹ́ bábá āngũ írǎ kí nzejó rĩ gǎlẹ́ rĩ kí sị.

⁸ Kẹjítì sị fíjọ gǒrófǎ 'bǎ rúmũ drĩdrĩ rĩ gá rĩ ĩ'di
 Jò 'bǎ wókò ándrá rĩ gǎlẹ́ ru. Kẹjítì 'dǐgá 'dǎá, ụsị
 āngũ ǎzị sị tujó rúmũ gǒrófǎ drĩ ĩrĩ rĩ gá ǎzila na
 rĩ gá.

⁹ Íjọ 'dĩ sị sị dó jó 'dĩ ǎzila de dó ĩ'di rá, gbǎ drĩ
 la báwũ márígó drĩ sị.

¹⁰ Sị rúmũ búlú gǎsị la kí Jò 'bǎ andre gǎsị
 trókílirị cí. Rúmũ ǎlu ǎlu 'bǎ ǎzo ụrugǎlẹ́ ru rĩ
 ĩ'di ándrá mítǎ ĩrĩ nùsũ ǎzila ícì kí Jò 'dĩ be báwũ
 márígó drĩ kí sị.

¹¹ Úpí jọ Sũlũmánĩ ní

¹² Íjọ Jó ĩ'diní ándrá sịlẹ́ rĩ drĩ gá, “Ídrĩ ǎzítǎnǎ
 mání fẹlẹ́ míní rĩ kí tǎmba íjọ mání lẹlẹ́ íngá kí
 rĩ kí abe rá, ma íjọ ándrá mání azilẹ́ mí átẹpị
 Dǎwúđị ní rĩ kí nga mí rùsị rá.

¹³ Ma mụ u'álẹ́ 'bǎ Ísịrayǐlĩ drĩ kí drĩdrĩnĩ gá
 ǎzila má ícọ́ kí a'belẹ́ ku.”

¹⁴ Íjọ 'dĩ sị Sũlũmánĩ sị dó Jó sị ǎdrónǎ ĩnzĩjọ
 'dĩ 'i ǎzila de dó ĩ'di rá.

¹⁵ Gbǎ Jò 'bǎ bǒrò agǎsị rĩ ụrụ 'bǎ kí sịlĩnĩ la kí
 abe pírí báwũ márígó drĩ sị, i'dójọ jó agá vũ gá
 'dǎá cajó jò 'bǎ lótrẹ́ gá, idé kí báwũ sị ǎlá ru.

¹⁶ Gbǎ báwũ márígó drĩ sị ǎngũ ǎlá ǎndǎnĩ rĩ
 awajó āngũ ǎzị rĩ be Jò 'bǎ drĩlẹ́ gá 'dǎá. ǎngũ
 awalẹ́ 'dǎ 'bǎ ǎzo la ándrá mítǎ úròmĩ. Áwa ĩ'di
 i'dójọ vũ gá kpere sịlĩnĩ gá.

¹⁷ Jò 'bǎ 'a ǎmbógó ǎngũ ǎlá ǎndǎnĩ rĩ 'bǎ
 ũngúkú gá rĩ 'bǎ ǎzo la ándrá mítǎ mụdrĩ drĩ
 ǎrò.

18 Úgbā Jô 'bā 'a agâlê ru rĩ bāwũ mārígó drĩ sĩ, bāwũ 'dĩ kí ụrụ'bá gá úgbā í'dá kéré ãni la kí māwụwā ayilêpi rá la 'badrĩ kí abe. Úndre rú sĩ írā sĩ bõrõ sijó rĩ kí ku.

19 Sũlũmánĩ sị ãngũ ãzí Jô 'bā agá agâlê ru sĩ Sāndúkũ tị icima drĩ Úpí drĩ 'bājó.

20 Ængũ sịlê 'a gâlê rĩ 'bā āzo mítā úrômĩ, mgbo la mítā úrômĩ āzıla āzo la ụrụgâlê ru rĩ mítā úrômĩ. Ase ỉ'di gólũdĩ ālá rĩ sĩ. Gbā ālītārĩ 'bā ụrụ'bá bāwũ mārígó drĩ sĩ.

21 Sũlũmánĩ ase Jó sĩ Ædróná ỉnzịjọ 'dĩ 'bā 'a gólũdĩ ālá rĩ sĩ āzıla idé nōrórō gólũdĩ rú rĩ Ængũ Ālá āndānĩ idélé gólũdĩ sĩ rĩ 'bā drĩlê gāsĩ.

22 Ỉjọ 'dĩ sĩ ase dó Jô 'bā 'a pírí gólũdĩ sĩ. Ase vā ālītārĩ sĩ lũbánĩ ivéjọ Ængũ Ālá rĩ agá rĩ gólũdĩ sĩ ỉndĩ.

23 Ængũ Ālá rĩ agá 'dāá, idé í'dá mālāyíkā umvelé kẹrúbĩ rĩ drĩ kí ỉrĩ ife mĩzẹyịtũ drĩ sĩ. Kí 'bā āzo ụrụgâlê ru rĩ ỉ'di ándrá mítā sụ dũ sụ.

24 Kẹrúbĩ drĩdrĩ rĩ 'bā úpípí ālu rĩ 'bā āzo ándrá mítā ỉrĩ dũ ỉrĩ, úpúpí āzí rĩ vā mítā ỉrĩ dũ ỉrĩ, ỉjọ 'dĩ sĩ ãngũ úpípí 'bā tị kí drĩdrĩgá gá tị āzí rĩ be rĩ 'bā mgbo ándrá dó sĩ mítā sụ dũ sụ.

25 Kẹrúbĩ nāmbā ỉrĩ sĩ rĩ 'bā úpípí ālu rĩ 'bā āzo ándrá vā mítā ỉrĩ dũ ỉrĩ, ā'dusĩku use kí ándrá trũ trũ āzıla gbíyā kí idéjọ rĩ ají kí ándrá ru ālu.

26 Kẹrúbĩ ālu-ālu 'bā āzo ỉ'di ándrá mítā sụ dũ sụ.

27 Sũlũmánĩ 'bā ándrá dó sĩ kẹrúbĩ 'dĩ kí Jô 'bā Ængũ Ālá Āndānĩ rĩ gá, ire kí úpúpí ire ire. Kẹrúbĩ ālu rĩ 'bā úpípí aló bõrõ ālu rĩ, wó āzí rĩ

drī aló vā bōrō āzī rī 'i. Kí 'bā úpípī aló kí dó sī ru rúmū 'bā ágá gá 'dāá.

²⁸ Sūlūmánī 'bu ándrá kērubī ĩrī 'dā kí 'bā ury'ba gólūdī sī cí.

²⁹ Bōrō Jó sī Ādróná ĩnzījó rī drī 'bā ury'ba agāsī, āmvē sī āzīla rúmū la agā sī rī kí ágá pírī Sūlūmánī gbā í'dá kērubī āni la kí, káci āni la kí āzīla í'dá mawúwā ayilépi rá la 'bāni la kī.

³⁰ Gbā vā Jō 'bā 'a agāsī rī kí āmvē sī rī kí abe pírī gólūdī sī.

³¹ Sūlūmánī idé ándrá kējīti sī fijó Āngū Ālá Āndānī rī agálé rī kí bawū mīzēyītū drī sī, ife ĩ'dilé kējīti gá āzīla alalé drī la gá rī kí ālu tōwú bōrō 'dā drī 'i.

³² Kējīti ĩrī idéle bawū mīzēyītū drī sī 'dī kí ury'ba gá upa í'dá kērubī drī kí, í'dá káci ife drī kí āzīla í'dá mawúwā ayilépi rá rī 'badrī kí abe āzīla ase dó kējīti 'dā kí ury'ba gólūdī sī.

³³ 'Dā 'bā ũngúkú gá, idé vā kējīti wókō la 'bā kí sī adrujó sū sī fijó agálé rī bawū mīzēyītū drī sī.

³⁴ Idé vā kējīti kí ĩrī bawū páyīnī rú rī sī. Kējīti ālu-ālu 'bā 'boro la ũpījó la rī kí ĩrī.

³⁵ Idé vā kērubī í'dá kí, káci í'dá kí āzīla í'dá mawúwā ayilépi rá rī 'badrī kí abe āzīla ase kí ury'ba gólūdī sī.

³⁶ Sī dó lícó upí drī agálé ru rī írā ũsūlé ālá la kí sī láyīnī na āzīla drī la gāsī gbā dó bawū mārígó drī láyīnī ālu.

³⁷ Jó sī Úpí ĩnzījó 'dī 'bā ĩndú 'bājó rī ú'bā ĩ'di

ílí sųjó rĩ sĩ 'dĩ ĩmbá zĩvĩ* sĩ.

³⁸ Ílí mụdrị drị ălu rĩ 'bă ĩmbá ărō umvelé Bũlĩ rĩ sĩ, de kí dó Jó 'dĩ 'bă sịná rá cécé ándrá lėlé rĩ áni. Jó 'dĩ 'bă sịná 'dụ ílí kí ázĩrĩ sĩ ĩ'di dejó.

7

Úpí Sũlũmánĩ 'bă Lịcọ ĩ'didrị úpídrị sịjọ rĩ

¹ 'Dă 'bă ũngúkú gá, Sũlũmánĩ sị dó lịcọ ĩ'didrị ũpĩ drị rá, wó 'dụ ĩ'di ílí mụdrị drị na ĩ'dinĩ dó sĩ ăzĩ la dejó.

² Jó ăzí Sũlũmánĩ drị ălu rĩ 'bă rụ ándrá Mĩrĩ Lébănōnĩ drị 'i. Jô 'bă ăzo ándrá mítă kălĩ sụ drị sụ, mgbo lâ mítă kălĩ ĩrĩ drị ĩrĩ ăzĩla ăzo la ụrụgălé ru rĩ ĩ'di ándrá mítă mụdrị drị na dũ tówú. Băwũ ămbogo ămbogo mărígó drị sĩ jô drị gbăjó rĩ ri kí ăla dó kí ịdịná idélé băwũ mărígó drị sĩ lăyĩnĩ sụ rĩ kí drị gá.

³ Ăgbă dó jó 'dĩ 'bă drị băwũ mărígó drị kí sĩ. Ife alalé ịdịná i'dilé rĩ kí drị gá rĩ kí drị gá jó 'a bũlũ găsĩ rĩ kí ándrá kălĩ sụ drị tówú, lăyĩnĩ ălu ălu drị gá kí mụdrị drị tówú.

⁴ Úsú dẹrĩsă la kí ụrụgă lăyĩnĩ na ndre kí ru ndre-ndrē dẹrĩsă wókō ăzí rĩ gá rĩ kí abe.

⁵ Kējĩtị la kí 'bă fũrēmũ kí ándrá pírĩ rek-ítángũlũ rú, kí ándrá jô 'bă mėlėti gălé ru tị la kí na na, wókō ăzí rĩ gá rĩ ndre kí ru ăzí rĩ gá rĩ kí abe.

⁶ Idé ándrá bărása ịdịná ị'dilé ị'di-ị'di la kí sĩ, ăzo la ándrá mítă kălĩ ĩrĩ drị ĩrĩ ăzĩla mgbo la

* **6:37 6:37** ĩmbá zĩvĩ ĩ'di ĩmbá ĩrĩ kălëndă 'bă Yăhũdĩ drị sĩ.

ándrá mítã mụdrị drị na nùsũ. Jô 'bã méléti gá 'dãá ìdị́nà kí ándrá cí ăzıla úgbã kí drị cí.

⁷ Idé ándrá ăngũ sī úmvúke ūpī drị 'băjó rĩ, ăngũ sī ìjọ́ lịjọ́ rĩ, 'dĩ ăngũ ì'diní sī ìjọ́ lịjọ́ rĩ 'i 'bu ụrụ 'bá la ì'dójó vũ gá cajó lótré gá bắwũ mắrígó drị sī.

⁸ Wó ăngũ ì'di ní sī u'ájó rĩ ì'di jó ũngúkú gắlé ru ăzıla idé ì'di cécé jó lịcọ́ ì'di 'bă sịlé 'dĩ áni. Sũlũmánĩ sị vắ lịcọ́ ūpī drị ì'di 'bă ũkú Fắráwũ ìzẹpị rú rĩ ní cécé lịcọ́ ūpī drị 'dĩ áni.

⁹ Jó 'dĩ kí 'bă ìndụ úsị kí pírí íră ăjẹ rú unzelé idélé trũ trũ la kí sī. Ụlị kí ménéná sị trũ nzěrēnzěrē la kí sī. Úsị dó sī jó 'dĩ 'bă bۆrۆ agắsĩ ăzıla ămvê sī 'dĩ kí abe pírí cajó lịcọ́ agắ pírí.

¹⁰ Jó 'dĩ 'bă ìndụ ú'bă ándrá ì'di íră ămbógó ăjẹ rú rĩ kí sī, ăzí rĩ kí 'bă ăzo ándrá mítã na dũ tۆwú, ăzí rĩ kí 'bă ăzo ándrá mítã sụ.

¹¹ Íră ayúlé sī bۆrۆ jó 'dĩ drị sịjọ́ rĩ kí ándrá íră ăjẹ rú la kí, ụlị kí trũtrũ ándrá lélé rĩ áni ăzıla áyú vắ bắwũ mắrígó drị kí ìndĩ.

¹² Lịcọ́ 'a jó 'dĩ drị úce ándrá andre la bۆrۆ sịlé íră ụsụlé ălá sịlé láyĩnĩ na rĩ kí sī ăzıla íră sịlé 'dĩ kí drị gắsĩ ìpa ándrá bắwũ mắrígó drị láyĩnĩ ălu cécé bۆrۆ lịcọ́ 'a jó Úpí drị drị agắlé ru rĩ drị áni bắrása la kí abe.

Úpí Sũlũmánĩ fě ăzí Hිරámũ Tựrọ́ gắ rĩ nĩ

¹³ Úpí Sũlũmánĩ pẽ 'bá tị Tựrọ́ gắ sī mụjó Hිරámũ ăjịjọ́.

¹⁴ Hිරámũ 'bă ăndrē ì'di ándrá ăwúzị angájó ínátị Nắfütálĩ drị agắ la ăzıla átẹpị ándrá 'bá ăzí ũndũwắ ru ălịgọ́ sī ăko idélé bۆrۆnzi sī rĩ kí idéjọ́

rĩ trũ Túrõ gá la. Hĩrámũ ĩ'di 'bá āzĩ ālīgõ trũ ụrụgá la āzĩla nga āzĩ āko kí idéjọ bũrônzĩ sĩ rĩ sáwā āzo ru. Amụ dó úpí Sũlũmánĩ rụ āzĩla nga dó āzĩ Sũlũmánĩ 'bā fēlé ĩ'dinĩ ngalé rĩ kí pírí rá.

¹⁵ Hĩrámũ idé dó ịdị́nà kí bũrônzĩ sĩ ịrĩ, ịdị́nà ălu-ălu 'bā āzo mítā ărō āzĩla ágá lā 'bā mgbọ mítā tōwú dũ na.

¹⁶ Idé vā drĩkā la bũrônzĩ sĩ rĩ kí ịrĩ 'bālē ịdị́nà 'dĩ kí drĩ gá. Drĩkā la idélé rĩ kí 'bā āzo ándrá mítā ịrĩ dũ ịrĩ.

¹⁷ Idé ịbáká cilé ímbá áni la, idé vā ịbáká āzĩ nōrórō áni la kí bũrônzĩ sĩ ũgĩlē ịdị́nà 'da kí drĩ gá, ịdị́nà ălu ălu 'bā drĩ gá kí ázĩrĩ ázĩrĩ.

¹⁸ Idé vā ife Pōmũgũránātĩ drĩ 'bā í'dá kí āko 'bālē ịdị́nà kí drĩ gá rĩ 'bā ălu-ălu ní láyĩnĩ ịrĩ-ịrĩ sĩ kí u'béjọ ălá ru. Idé ịdị́nà drĩ ălu-ălu ní cécé 'dā 'bā áni.

¹⁹ Ịdị́nà bārásā kējịtị gá rĩ drĩ kí drĩ gá idé ũjó 'bā í'dá kí mítā ălu dũ ărō ărō.

²⁰ Ịdị́nà 'dā kí 'bā drĩ gá idé vā bākũlẹ í'dá kí āzĩla ũgĩ kí nōrórō kí tị gāsĩ, idé ife pōmũgũránātĩ drĩ 'bā í'dá kí 200 tị la kí agāsĩ láyĩnĩ ịrĩ ịrĩ trọkịlịrị.

²¹ Ịdrē dó ịdị́nà bārásā kējịtị sĩ fijó jó agálé rĩ gá rĩ kī. 'Da dó ịdị́nà kējịtị 'bā wókō ándrá rĩ gá rĩ 'bā rụ Jākínĩ 'i āzĩla wókō ụrụ rĩ gá rĩ 'bā rụ Bōwázĩ 'i.

²² Ịdị́nà 'dā kí drĩ gāsĩ ăla āko āzĩ indrelépi cécé ũjó áni la kí. Āzĩ sĩ ịdị́nà kí idéjọ rĩ de dó sĩ ru 'dā.

²³ 'Dā 'bā ũngúkú gá, Hĩrámũ idé dó báfũ āzĩ ămbógó ịyị ăni umvelé mĩrĩ la aya akálé ăcí sĩ rĩ sĩ, í'dójọ tị la āzĩ rĩ gá cajó āzĩ rĩ gá, āzo la mítā

sụ dĩ sụ, mgbi la mítã ãrĩ dĩ ãrĩ, mgbo la pírí rá ru rĩ mítã mụdrị dĩ na dĩ ãrĩ.

24 Báfũ ămbógó mĩrĩ dĩ 'bã tị ămvê sĩ rĩ ní úsị bōrō sĩ ĩ'di andre cejó trôkĩlĩrĩ cí, idé bōrō 'dã kí tị dengu rú bũrônzĩ sĩ láyĩnĩ ãrĩ, ícĩ dó sĩ kí mĩrĩ be ăko ălu rú.

25 Idé ándrá mọnĩgọ kí mụdrị dĩ ãrĩ bũrônzĩ sĩ, úsị dó báfũ ămbógó mĩrĩ dĩ kí dĩ gá. Mọnĩgọ na rĩ ja kí tị ándrá léru, ăzí na rĩ ja kí tị úrú léru, na ăzí rĩ ja kí tị ĩtụ 'bã ágá ăgálé ru ăzĩla ăzí na rĩ ja kí tị ĩtụ 'bã 'de ăgálé ru. Mĩrĩ rĩ dó sĩ kí ũngúkú gá ăzĩla kí pá vúlé rĩ uja kí dó sĩ ru mĩrĩ 'bã ágá gálé ru.

26 Báfũ ămbógó 'dã 'bã dengu ĩ'di ándrá mĩlĩmĩtã kălĩ ăzĩrĩ dĩ tōwú ăzĩla tị la 'bã dengu kópō tị dĩ ăni cécé ũjó ũfũ ayilépĩ rá rĩ ăni. Báfũ ămbógó 'dã la ĩyĩ tō lítã 40,000.

27 Hĩrámũ idé ándrá Báfũ ămbógó 'dăní pá kí sĩ ĩndụ la 'băjó rĩ kí bũrônzĩ sĩ mụdrị, pá ălu rĩ 'bã ăzo mítã ălu dĩ ărō, mgbo la kí mítã ălu dĩ ărō ăzĩla ăzo la ưụ gálé ru rĩ kí mítã ălu dĩ na.

28 Ăzĩ ĩ'di 'bã ándrá ngalé sĩ ăko pá la kí ĩndụ 'băjó rĩ kí idéjó rĩ kí ăni; idé kí dĩrĩdĩrĩ cí ăzĩla ũ'bã ăgófe la kí ĩndĩ.

29 Búlụ la ĩsélé gá aya alalé ala-ală rĩ kí abe úgbă ándrá ĩ'dă kēmĩ ăni kí, mănĩgọ ăni la kí ăzĩla kẹrúbĩ ăni la kí cí. Í'dă kēmĩ 'badrị mọnĩgọ be rĩ kí dĩ gá ăzĩla ĩndúlé gá, úgĩ nōrōrō dĩlé ũnĩ-ambamba la kí cí.

30 Pá ălu-ălu 'bã wĩlĩ bũrônzĩ rú rĩ kí sụ ăzĩla ăko sĩ kí usújọ sĩ trũ ătrákátra rú sĩ băkúlẹ kí 'băjó rĩ kí cí. Hĩrámũ idé ăko sĩ ătrákátra rú 'dĩ

kí urun'ba gá mawúwã wókô ãlu ãlu gãsĩ pírí cí.

³¹ Gárĩ 'bã ãngũ urugá rĩ gá 'dãá, átrá aya ãzí gbũrũ rú bākũlẽ áni la cí sĩ báfũ ãyĩ drĩ 'bājó. Mgbọ la ándrá sēndĩmĩtā kālĩ sũ drĩ tōwú, mgbi la sēndĩmĩtā mụdrĩ drĩ ărō ăzĩla ăko agólẽ agó-agó rĩ kí tị la gãsĩ cí.

³² Úmbé ándrá pá la sũ 'dã kí drĩ la kí urun'ba gá ăzĩla ící kí pá la 'barú. Pá la 'dã kí 'bã mgbọ sēndĩmĩtā kālĩ ázĩyá drĩ ázĩyá.

³³ Ídé ándrá pá la kí cécé gárĩ ă'dĩ drĩ 'badrĩ kí áni, wĩlĩ 'bã tị kí, s̃pókĩ la kí ăzĩla hábu la kí kí abe idé kí aya akálẽpi ăcí sĩ rĩ kí sĩ.

³⁴ Aya idélé sĩ ũkpó fējó gárĩ 'dĩ ní rĩ kí ándrá sũ kónă ãlu-ãlu gãsĩ ãlu ãlu, ící ándrá kí ăko ãlu rú.

³⁵ Gárĩ ãlu ãlu 'bã drĩ gá aya ăzí tralé kẹrĩná áni la kí ándrá cí, mgbọ lâ kí sēndĩmĩtā kālĩ ãrĩ drĩ ãrĩ. Aya 'bălẽ sĩ ũkpó fējó rĩ kí bũlũ la kí abe ící ándrá kí gárĩ urun'ba gá ăko ãlu rú.

³⁶ Hĩrámũ idé í'dá Kẹrũbĩ ăni la kí, kẹmĩ ăni la kí í'dá káci ife drĩ kí abe ăngũ acelẽpi mgbọ rĩ kí agá. Û'bã mawúwã kí ala gãsĩ trókĩlĩrĩ cí.

³⁷ 'Dĩ dó gẹrĩ ã'di 'bã sĩ pá la mụdrĩ 'dã kí idéjọ rĩ 'i. Idé kí pírĩ ũví ãlu sĩ ăzĩla ajĩ kí ru ãlu ăzo la kí agá ăzĩla mgbọ la kí agá.

³⁸ 'Dă 'bã ũngúkú gá, idé báfũ kí bũrônzi sĩ báfũ ãlu rĩ la ãyĩ sũ ănirú lítă 880 ăzo la ã'di mĩtă ãlu dũ ărō. Báfũ 'dĩ kí ãdĩná ãlu ãlu sĩ.

³⁹ 'Bă dó pá sĩ báfũ kí ũ'bājó drĩ la gá tōwú rĩ jó ădrónă ãnzĩjọ rĩ 'bã wókô ándrálẽ rĩ gá ăzí tōwú rĩ kí wókô la ńrũ rĩ gá. 'Bă dó tángi ãyĩ drĩ wókô ãtũ 'bã ăfũjọ rĩ 'bã drĩ ăndă gá rĩ gálẽ ru.

40 Hīrámũ idé vâ báfũ kí, āko sī īzā ūpējó rĩ kí āzila bākúlĕ sī ārí ūyājó rĩ kí abe.

Ījô 'dī sī Hīrámũ de dó āzī ĩ'di 'bā ngalé úpí Sũlũmánĩ ní Jó Úpí drĭ agá rĩ kí pírí rá:

41 āzī ĩdĭnjá ĩrĭ rĩ drĭ kí,

āzī āko ĩdĭnjá ĩrĭ 'dā kí drĭ gá bākúlĕ áni rĩ 'badrĭ kí,

āzī āko icilé ímbá áni ĩrĭ sī āko bākúlĕ áni ĩrĭ āko ĩdĭnjá kí drĭ gá 'dā kí u'bējó ālá ru rĩ drĭ kí,

42 āzila āzī pômũgũránātĩ idélé bũrônzĩ sī 400,000 ímbá ĩrĭ 'dā kí urũ'bá gá rĩ drĭ kí. Pômũgũránātĩ ũtĩlé láyĩnĩ ĩrĭ sī ímbá tĩ gá 'dā kí sī āko ĩdĭnjá kí drĭ gá bākúlĕ áni rĩ kí u'bējó rĩ kí,

43 báfũ mụdrĭ kí pá la mụdrĭ rĩ kí abe;

44 mĩrĩ āzila mọnĭgô mụdrĭ drĭ ĩrĭ ĩ'dinĩ sī adrujó drĭ la gá rĩ kí abe;

45 Úmvú kí, āko sī āko ũsôjô rĩ kí āzila bākúlĕ sī āko ūyājó rĩ kí abe.

Āko Hīrámũ 'bā idélé úpí Sũlũmánĩ ní Jó Úpí drĭ agá rĩ kí pírí idé kí bũrônzĩ trĭlé trĭ-trĭ rĩ sī.

46 Úpí 'bā bũrônzĩ 'dī kí akálé ācí sī āngũ gbayi Yōrĭdánĩ drĭ Sũkôťĩ kí drĭdrĭnjĩ gá Zārĕtánĩ be rĩ gá.

47 Sũlũmánĩ a'be āko pírí kí ũ'bĭnjá kóru ā'dusĭku āko 'dī kí ũ'bĩ ru, bũrônzĩ 'dī ānzĩ kí íngôpĩ yā rĩ ũ'bĩ kí ku.

48 Sũlũmánĩ idé dó āko Jó Úpí drĭ agá rĩ kí pírí; Ālĭtārĩ gólũdĩ rú rĩ 'i, méjā gólũdĩ rú sī mũkátĩ ícétánjá ru rĩ 'bājó rĩ kí abe.

49 Tārā céke gólūdī ālá rī sī tōwú wókō āndá gá
rī gá āzila tōwú wókō ĩjī gá rī gá rī kí ándrá
Āngū Ālá āndānī rī 'bā drīlē gá 'dāá cí;

50 báfū kí, āko sī ācíkúlú ūpējó rī kí, bākūlē sī
ārí ūyājó rī kí, ūlángí sī lūbánī ivējó rī kí pírí
idé ándrá kí gólūdī ālá rī sī.

Kējīti sī fijó rúmū agálé āndānī rī agá rī 'badrī
Āngū Ālá āndānī rī be rī kí 'bā pátā kí kōndō
la kí abe idé ándrá kí gólūdī sī. Idé átā vā
kējīti Jó Úpí drī drīgá rī gólūdī sī.

51 Āzī úpí Sūlūmánī 'bā sī Jó Úpí drī sijó rī la
dó mu ru delé pírí 'bo, aji dó āko ándrá átépī
Dāwūdī 'bā pēlé ndú sī jó 'dī sijó rī kí; sílīvā,
gólūdī āzila ākójó kí abe, 'bā dó kí jó sī āko kí
tāmbajó Jó Úpí drī agá rī gá.

8

*Sāndúkū Tī icíma drī agujó Jó Ādróná drī agá
rī*

1 'Dā 'bā ūngúkú gá, Sūlūmánī umve dó 'bá
drīlē ru Įşırayılī drī kí amújó ĩ'di rú Yērusālēmū
gá, umve 'bá drīlē ru ínátī kí agá rī kí pírí āzila
'bá drīlē ru lícó 'bá Įşırayılī rú rī 'badrī kí agá
rī kí abe sī Sāndúkū tī icíma drī Úpí drī agujó
angájó Tāwūnī āmbógó Dāwūdī drī Ziyónī gá rī
sī āngū ĩ'didrī ú'dí Jó sī Ādróná ĩnzījó rī gá.

2 Īmbá umvelé Ētānīmū* rī sī, 'bá Įşırayılī drī
atrá kí dó ru pírí Sūlūmánī drīlē gá sī ūmū nalé
bōrōkō agá rī najó.

* 8:2 8:2 Ētānīmū ĩ'di ĩ'dójó Īmbá Ūrômī 'bā ágágá cajó Īmbá
mudrī 'bā ágágá.

³ 'Bá āmba İṣirayîlî drî kí dó mụ ru atrálé pírí
'bo, ātalo inga kí dó Sāndúkū Tì ícímá drî 'i,

⁴ agu kí dó Sándúkū Tì ícìma drì Úpí drì kí Hémā tì ícìma drì be āzila ākójó alagá ālá rī kí abe. Ātalo kí 'bá Léví drì kí abe 'dụ kí dó āko 'dī kí agulé Jó sī Ādróná ĭnzījó rī agá.

⁵ Úpí Sūlūmánī kí 'bá pírí Isīrayīlī drī ru
atrálépi 'dī kí abe tu kí dó pá Sāndýkū Tī icíma
drī 'dī drīlę gá, idé kí dó ídétáná kábīlō āzıla tī
ū'bí icólé kālāfe la kí lājó ku la kí sī.

⁶ 'Dā 'bā ũngúkú gá, ātalo agụ kí dó Sāndúkù Tì
icíma drị Úpí drị 'i 'bālé āngũ ĩ'didrị Jó sī Ādróná
ĩnzjío rĩ gá Āngũ Ālá Āndānĩ rĩ gá āzila 'bā kí dó
ĩ'di kērúbĩ kí 'bā úpípí kí ĩndú gá.

⁷ Kêrúbî 'bã úpípí aja kí dó ándrá sī ru Sāndúkū
Tì ícìma 'dī 'bã drī gá ife sī ī'di uijó rī kí abe.

⁸ Ife sī Sāndúkū Tī icīma drī ūj́j́ó rī kī ándrá
 āzo rú, ij́ó 'dī sī ála ándrá kī tī ndre angájó Āngū
 Ālá Āndānī rī gālé cí wó 'bá pá tulépi āmvé la icó
 kī kī ndrelé ku. Ifē kī drī 'dāā kpere āndrū cí.

⁹ Āko āzī ndú ándrá 'bālé Sāndúkū Tì icíma
drī agá la yu wó rá la írā 'bara 'barā ĩrī Mūsā
'bā ándrá 'bālé 'bé Sīnáyī† gá 'dāá sáwā Úpí 'bā
Tì icíma icíjó 'bá Įşırayıĭ drī kī abe ĩ'bā kī āfūjó
Mısırī gālē 'bo rī 'bā vúlē gá rī sī rī 'i.

¹⁰ Ātalo kí dó mụ ãfũlẹ Āngũ Ālá Āndânĩ rĩ
agâlẹ rĩ sī 'bo, ũrú'bũ ga dó Jó Úpí drĩ agá tré.

¹¹ Ȫrú'bũ 'bã gajó tré rĩ sĩ, ãtalo icó kí dó ãzĩ
tá ĩ'bã kí lélé ngalé rĩ kí ngalé ku ã'dusĩku dĩa

† 8:9 8:9 'Bé Sĩnáyĩ 'bã rú ãzí rĩ Hõrébũ 'i.

Úpí 'bã adrujó 'dãá cí rĩ ga dó Jó sĩ Ādróná ĩnzĩjó rĩ agá tré.

¹² 'Dã 'bã ũngúkú gá, Sũlũmánĩ zĩ dó Ādróná jọ dó, “Úpí ijọ ándrá mi u'á ĩrĩtĩ ĩnĩ dẹngụ rĩ agá.

¹³ Āndá āndá ru ásị dó míní Jó ũnĩ-ambamba sĩ ímĩ ĩnzĩjó alagá rĩ rá, 'dĩ āngũ míní sĩ u'ájọ alagá jã'dã rĩ 'i.”

¹⁴ 'Dã 'bã ũngúkú gá, úpí Sũlũmánĩ uja dó tị 'bá Ịsịrayílĩ drị ũ'bí ru tralépi pá tulépi ĩ'di drĩlé gá 'dãá rĩ 'barú āzıla wi dó sĩ ĩ'baní sũsụ 'dĩ 'i jọ:

¹⁵ “Ícụ Úpí, Ādróná Ịsịrayílĩ drị 'i, ĩ'diní ijọ ándrá ĩ'di 'bã azilé mã átépi Dãwúdĩ ní ĩ'di 'bã tị sĩ rĩ ngajọ ũkpó ĩ'didrị sĩ rá rĩ sĩ, ã'dusĩku jọ ándrá,

¹⁶ 'Angájọ ú'dụ mání 'bá mádrị Ịsịrayílĩ drị kí anzéjọ Mịsĩrĩ gálé rĩ sĩ, Ápě drị táwũnĩ āzĩ ínátĩ Ịsịrayílĩ drị 'dĩ kí agá 'dã sĩ Jó áma ĩnzĩjó la sijó ārútáná fějó mání ku. Wó ú'dí 'dã rá la ápě Dãwúdĩ 'i sĩ adrujó úpí ru 'bá mádrị kí drĩlé gá.’ ”

¹⁷ “Má átépi Dãwúdĩ 'bã ándrá ĩ'di ásị gá ũkpó ru sĩ lějó Jó 'dĩ sijó Úpí, Ādróná Ịsịrayílĩ drị ní.

¹⁸ Wó Úpí jọ má átépi Dãwúdĩ ní, ‘Ijọ míní lějó mání Jó sijó ásị pírí sĩ, sĩ ārútáná fějó mání.

¹⁹ Wó mí icó Jó 'dĩ sịlé mání mi 'i ku, rá la mĩ ngọpi ãfũlépi mí rụ rĩ la Jó sị sĩ mání ārútáná fějó nĩ.’

²⁰ “Úpí mba ijọ ándrá ĩ'di 'bã azilé mã átépi ní rĩ 'bã tã rá. Má acá dó úpí ru mã átépi Dãwúdĩ 'bã kẹjị gá 'bo, āzıla ári dó u'dĩ 'dã úmvúke ũpĩ drị Ịsịrayílĩ drị 'bã drị gá cécé Úpí

'bã ándrá azilé rĩ áni, ãzila ási dó Jó sĩ rụ Úpí, Ædróná Iṣirayíḽi drị ñnzịjó rĩ rá.

²¹ Má idé dó ăngũ sĩ Sãndúkũ Tị icíma Úpí drị drị 'bãjó alagá rĩ rá. Ala gá írã sĩ ijọ tị icíma drị Úpí 'bã sĩ ándrá Tị icíjó ãmã áyípika kí abe sáwã ã'diní ándrá kí anzéjó Mịsịrị gâlê rĩ sĩ rĩ kí cí."

²² 'Dã 'bã ãngúkú gá, Sũlũmánĩ tu dó pá ãlĩtárĩ sĩ ídétáná idéjó Úpí ní rĩ 'bã drịlê gá 'bá ã'bí Iṣirayíḽi drị ru tralépi rĩ kí drịlê gá ãzila aja dó ru drị kí 'bũ gâlê ru

²³ ãzila jọ dó,

"Úpí, Ædróná Iṣirayíḽi drị, ãdróná ãzí urugá 'bũ gâlê jòku ãnókú ãndú gá vũ gâlê mĩ áni la 'dáyũ. Mi tị icíma mídrị lètáná sĩ rĩ tã mba ãti'bo mídrị ási 'bãlépi gẽrị mídrị kí drị gá rĩ 'baní rá.

²⁴ Ímba ijọ míní azilé ãtí'bó mídrị má átépi Dãwúḽi ní rĩ 'bã tã rá, mí azi ándrá ijọ 'di ími tị sĩ ãzila ijọ míní ándrá azilé rĩ idé dó ru ãndrũ cécé míní ándrá azilé rĩ áni.

²⁵ "Ú'dĩ'da Úpí, Ædróná Iṣirayíḽi drị ímba dó ijọ ándrá míní azilé ãtí'bó mídrị Dãwúḽi má átépi ní rĩ 'bã tã 'bo, ã'dusĩku ijọ ándrá ã'diní, 'Anzi mídrị mụlé tìlê drịlê gâlê rĩ drị kí acị gẽrị mádrị kí agá ãzila drị kí ãzí nga mání ási mgbã sĩ míní ándrá ngalé rĩ áni, kí mụ sáwã pírí sĩ adrulê úpí ru 'bá Iṣirayíḽi drị kí drịlê gá.'

²⁶ Wó ú'dĩ'da, Ædróná Iṣirayíḽi drị, lē ijọ ándrá míní jolê ãtí'bó mídrị má átépi Dãwúḽi ní rĩ 'ba idé dó ru mgbãmgbã rú rá fô.

27 “Wó Ādróná icó 'bāngá āndá āndá ru u'álé ũnókú drī gá 'dā ku. 'Bū, átā 'bū uryu gá āndānī rī icó calé míní u'ájó alagá ku. Ādróná icó dó u'álé jóná la mání sīlé ī'dinī 'dī agá íngonī ru!

28 Úpī Ādróná mádrī, mí are ījō mání zīlé āzila a'īlé rī kí fō. Mí are áwáná āzila ījō ātī'bó mīdrī 'bā zīlé ími tī gá āndrū 'dī 'i.

29 Ími mīfī 'bā adru Jó 'dī drī gá íní kí ītū be, 'dī āngū míní ándrá sī jojó la, ‘Ála mụ áma īnzīlé alagá 'dā jā dā rī 'i.’ Mí are jō ījō mání zīlé ími tī gá āngū 'dīgá 'dā rī kí fō!

30 Mí are ījō ātī'bó mīdrī 'bā māmálá 'bājó 'bá mīdrī Īṣṛayīlī drī kí abe ī'bā kí ījō zījō ími tī gá āngū 'dīgá 'dā rī 'i. Mí are āma angájó āngū míní sī adrujō 'bū gālē rī agālē, ídrī āma are rá, ítrū āma rá fō!

31 “Bá āzī drī ījō iza ī'di 'bā jīránī rū, údrī ī'dinī ũyō fē nalé, drī dó amụ ũyō nalé ālītārī mīdrī drīlē gá Jó sī ími īnzījō 'dī agá 'dāá,

32 'dā 'bā ũngúkú gá mí are ījō 'dī angájó 'bū gālē, mí awa dó sī ījō 'bá 'dī 'badrī 'i. Ífē dó drīrīma 'bá míní īsúlē nga ījō ũnzī rī ní āzila ítrū dó 'bá ījō kóru rī rá.

33 “Méró 'bá drī kí 'bá mīdrī Īṣṛayīlī drī kí ndē ī'bā kí ījō izajó ími uryu 'bá gá rī sī, 'bá mīdrī drī kí āgō mīrū sī trūtáná a'ījō, drī kí ījō zī ími tī gá Jó sī ími īnzījō 'dī gá 'dā,

34 'dā 'bā ũngúkú gá mí are kí angájó 'bū gālē, ítrū ījō ũnzī ī'badrī kí rá āzila mí uja dó kí vúlē āngū ándrá míní fēlé ī'bā áyīpīka 'banī rī gá.

35 “Ādróná ídrī 'bū kí tī ūpī cí āzila uzogó drī dó 'dī ku 'bá mídrī 'bā kí íjō izajó mí rū rī sī, drī kí tī ja Jó sī ími ĩnzījō rī gâlê ru sī íjō ūnzī ĩ'badrī kí i'dajó āzila drī kí íjō ūnzī ĩ'badrī kí a'be rá míní ĩ'baní drīrīma fējō rī sī,

36 'dā 'bā ūngúkú gá mí are kí angájó 'bū gâlê āzila ítrū íjō ūnzī ātī'bó mídrī 'bá ĩsīrayīlī drī 'badrī kí rá. Mí imbá kí íjō múké rī ngajó āzila ífê uzogó 'bā 'dī āngū míní fêlé 'bā 'dū kí ĩ'bā āni la rú rī drī gá.

37 “Rílê jōku júwê drī a'dé āngū drī gá, jōku ākónā drī kí ve ūlīkā ācí'bírító rī sī jōku úmbí drī kí ākónā kí mbe ū'bū kí abe nī jōku mērō'bá drī kí táwūnī ĩmídrī kí ce cí, íjō ūcōgō rú rī drī kí táni adru íngoní tí jōku āyānī drī kí táni a'dé íngoní rá tí,

38 'bá mídrī ĩsīrayīlī rú 'dī drī kí māmálá 'bā, drī kí íjō zī ími tī gá, 'bá ālu-ālu drī íjō ĩ'di ĩkpālêpī rī kí vú nze míní ásī pírī sī rá āzila drī kí ru drī aja Jó sī ími ĩnzījō rī gâlê ru,

39 'dā 'bā ūngúkú gá Ādróná, mí are kí angájó āngū míní sī u'ájó 'bū gâlê rī agâlê rá fô! Mí ūfê 'bá ālu-ālu íjō ĩ'di 'bā ngalé rī 'bā vú sī ā'dusīku ínī íjō 'bá 'bá ru rī ásī gá rī kí cé la mi 'i.

40 Íjō 'dī sī 'bá mídrī kí dó sī ími ūrī sáwā pírī sī āngū míní fêlé āmā áyīpīka 'baní 'dīgá 'dā.

41 “Bá āmīyóná ru u'álêpī 'bá mídrī ĩsīrayīlī rú rī kí abe ku rī drī kí drúzī amū angájó āngū álī gá sī ími ĩnzījō,

42 ĩ'bā kí íjō arejó ími drī gá, tálī āmbógó míní idélé rī kí drī gá āzila ūkpō mídrī drī gá,

'bá 'dī drī kí ĩjó zī ími tī gá, drī kí drī ja Jó sī ími ĩnzījó rī gâlê ru,

⁴³ mí are kí angájó āngũ míní sī u'ájó 'bũ gâlê rī agâlê āzila ífê ĩjó ĩ'baní zilé ími tī gá rī rá. ĩjó 'dī sī 'bá pírí ũnókú drī gá 'dā rī kí dó sī ími nī āzila ími ũrī cécé 'bá mídrī ĩsīrayīlī 'bā kí ími nījó āzila ími ũrījó rī áni. Kí dó vā sī nī la rá Jó mání silé 'dī ásī ĩ'di sī ími ĩnzījó.

⁴⁴ "'Bá mídrī drī kí mụ ā'dī 'dilé mērọ' 'bá ĩ'badrī kí abe āngũ cí míní sī kí tī pējó rī gá āzila drī kí ĩjó zī Ūpí ími tī gá, drī kí tī ja táwũnī āmbógó míní pėlé mání sī Jó ími ĩnzījó rī sījó rī gâlê ru,

⁴⁵ mí are ĩjó ĩ'bā kí zilé āzila a'ílê rī kí angájó āngũ míní sī u'ájó 'bũ gâlê rī agâlê ífê ĩ'baní ā'dī ndējó rá fô!

⁴⁶ "Sáwā āzī la amụ acálê, 'bá mídrī kí mụ ĩjó iza ími ụrụ' 'bá gá, wó 'bá āzī ĩjó izalépi ku la ĩ'di 'dáyụ, ídrī dó acá ũmbā sī ĩjó ĩ'baní izalé rī sī, ídrī dó kí fê mērọ' 'bá ĩ'badrī kí drīgá sī kí agujó āmíyóná ru āmíyóná āngũ gá álí jòku āni rú,

⁴⁷ 'bá mídrī 'dī drī kí ásī uja ásī pírí sī, sī ĩjó ũnzī ĩ'badrī kí i'dajó, drī kí māmálá 'bā ími drīlê gá āngũ ĩ'bā kí sī adrujó āmíyóná ru 'dā agâlê sī jojó la, 'Āma iza rá, āma idé ĩjó ũnzī rá, āma idé ũnzīkānā rá,'

⁴⁸ 'dā 'bā ũngúkú gá drī kí ásī uja ásī pírí sī āzila ĩ'bā úrindí pírí sī āngũ mērọ' 'bā 'bā kí sī kí agujó átí'bó ru 'dā gâlê, drī kí ími zī, drī kí tī ja āngũ míní fėlê ĩ'bā áyípika 'baní rī, táwũnī míní pėlé mání sī Jó sī ími ĩnzījó rī sījó rī gâlê ru,

49 'dā 'bā ũngúkú gá, mí are kí angájó āngū míní sī u'ájó 'bū gálé rī gá āzila mí adru ī'ba abe ásí ĩgbē sī.

50 Ítrū 'bá mídrī kí ĩjó ũnzí ī'bā kí ngalé mírú rī kí agá rá, ítrū kí ũnzīkānā pírí ī'bā kí idélé ímí ụrụ 'bá gá rī kí agá āzila ífē mērọ 'bá kí rulépi rī 'bā i'da kí ī'baní ásí ĩgbē,

51 ā'dusīku 'dī kí 'bá mídrī míní pēlé ndú míní ándrá anzélé āngū Mīsīrī drī gálé ācī úká drī agāsī rī kī.

52 “Úpí ũkpó 'dīpī, ímí ásí 'bā adru 'bá mídrī Iṣīrayīlī drī 'baní úpí mídrī be ĩgbē ru āzila mí are ĩjó ī'baní zilé ímí tị gá rī sáwā pírí ī'baní āzākoma zijó ímí tị gá rī gá.

53 Ípē ándrá súrú Iṣīrayīlī drī súrú ũnókú drī gá gá 'dī kí agá 'dā adrujó súrú mī āni la rú, cécé míní ándrá ĩjó lā azijó átí'bó mídrī Músā tị gá rī áni. Úpí ũkpó 'dīpī, mí ají ándrá āmā áyípīka kí Mīsīrī gálé mī 'i.”

54 Sūlūmánī la dó mụ ĩjó zíná āzila māmálá 'bānā Úpī drīlẹ gá rī kí delé 'bo, angá dó ālītārī Úpí drī drīlẹ gá 'dāá rī sī ụrụgá, ī'di 'bā ándrá āvūjó vū gá āzila drī ajajó drī la gá 'dāá rī 'bā vúlẹ gá.

55 Tu dó pá 'bá ũ'bí Iṣīrayīlī drī kí drīlẹ gá āzila jọ ĩjó ụ'dúkọ ụrụgá sī,

56 “Ícú Úpí 'bá Iṣīrayīlī drī 'baní ávíná fēlépi cécé ī'di 'bā ándrá azilẹ rī áni rī 'bā rụ. ĩjó āzī ālu ĩjó pírí múké ī'di 'bā ándrá azilẹ átí'bó ī'didrī Músā 'ba tị gāsī ī'di 'bā idélé ku la 'dáyụ.

57 Úpí Ādróná āmadrī, mí adru āma abe cécé ándrá míní adrujó āmā áyípika kí abe rī áni. Mí a'be jō āma ku jōku ígā jō āma ku fō!

58 Lē mí uja āma ásí vúlé mírú, āma dó sī ací gērī pírí mídrī kí agāsī, āma dó sī āzítáná mídrī kí tā mba āzila āzítáná míní fēlé āma áyípika 'baní 'dī kí nga.

59 Úpí Ādróná āmadrī 'bā agá jō íjọ mání zilé ĩ'di tị gá āzila māmálá mání 'bālé ĩ'di drīlẹ gá ínì kí ĩtú be 'dī 'i. 'Bā adru ú'dú pírí sī ásí ĩgbẹ sī 'bá Ịsịrayílí drī 'baní úpí ĩ'badrī be āzila 'bā fē ĩ'baní āko ĩ'bā kí lélé ú'dú ālu ālu sī rī kí.

60 Íjọ 'dī sī 'bá pírí ụnọkú drī gá 'dā rī kí dó sī nī la rá Úpí mi Ādróná 'i āzila ādróná āzị ndú la 'dáyụ.

61 Lē ĩmi ásí 'bā adru pírí Úpí Ādróná āmadrī 'bā drī gá, sī āzítáná ĩ'didrī kí vú ũbǐjọ āzila sī íjọ pírí ĩ'di 'bā azilé rī kí vú ũbǐjọ cécé ĩminí idélé āndrū 'dī 'bā áni."

62 'Dā 'bā ũngúkú gá, úpí kí 'bá pírí Ịsịrayílí drī kí abe idé kí dó ídétáná Úpí nī.

63 Sũlũmání idé dó ídétáná tị icíma drī rú tị kí 22,000, kābīlō kí ĩndrī kí abe 120,000 Úpí nī. Íjọ 'dī sī úpí kí 'bá pírí Ịsịrayílí drī kí abe fē kí dó sī Jó sī Úpí ĩnzǐjọ rī Úpí drī.

64 Ú'dú 'dā 'bā vúná sī úpí 'bā dó lịcọ 'a ágá drī gá Jó sī Úpí ĩnzǐjọ rī 'bā drīlẹ gá rī ālá ru āzila idé dó ídétáná ivélé ivé-ivē rī kí, ānā fētáná ru rī kí āzila ĩzá úsā rú ídétáná Tị icíma drī rú rī kí abe ā'dusīku ālītārī idélé bũrônzī sī Úpí drīlẹ gá 'dā ándrá were rú ca dó sī ídétáná 'dī kí idéjó ku.

⁶⁵ Íjọ 'dĩ sī Sũlũmánĩ kí 'bá pírí Ísrayílĩ drĩ kí abe idé kí dó ỳmũ nalé bõrõkõ agá rĩ Úpí ǼdrónǼ Ì'badrĩ 'bǻ drĩlẹ gá. 'Bá wẽwẽ rú tra kí dó ru ỳmũ 'dĩgá nĩ, 'bá amũlépĩ rĩ angá kí Lẽbõ Hãmátĩ gá cajó kpere wõrõnjá Mĩsĩrĩ drĩ tị gá. Na kí dó ỳmũ 'dǻ Úpí ǼdrónǼ 'bǻ drĩlẹ gá ỳ'dú mụdrĩ drĩ sụ, ỳ'dú ázĩrĩ rĩ kí agá idé kí dó ỳmũ sī ǻlĩtǻrĩ 'bǻjó ǻlá ru rĩ 'i, ỳ'dú ázĩrĩ rĩ kí agá idé kí dó ỳmũ nalé bõrõkõ agá rĩ 'i.

⁶⁶ Ỡmũ 'dǻ kí dó mụ ukólẹ 'bo, Sũlũmánĩ pẽ dó 'bá kí tị lịcọ gá. 'Bá wi kí dó Ì'dinĩ sũsũ, mụ kí dó lịcọ gá ǻyĩkõ sī ǻzĩla kí ǻsị acá dó ǻyĩkõ rú íjọ pírí Úpí 'bǻ idélé ǻtĩ'bó Ì'didrĩ Dǻwũdĩ ní 'bá Ísrayílĩ drĩ kí abe rĩ sī.

9

Úpí i'da ru Sũlũmánĩ nĩ

¹ 'Dǻ 'bǻ ỳngúkú gá, Sũlũmánĩ la dó mụ Jó sī Úpí ìnzĩjó rĩ delé sịlẹ lịcọ úpí drĩ be 'bo ǻzĩla Ì'di dó mụ íjọ ǻndrá Ì'di 'bǻ lẹlẹ idélé rĩ kí idélé pírí 'bo,

² Úpí i'da dó ru Ì'dinĩ pǻlẹ ãrĩjó rĩ sī cécé Ì'di 'bǻ ǻndrá ru i'dajó Ì'dinĩ Gĩbẹyõnĩ gá rĩ ǻnĩ.

³ Úpí jọ dó Ì'dinĩ, "Má are dó íjọ míní zílẹ ǻzĩla mǻmálá míní 'bǻlẹ áma drĩlẹ gá rĩ kí rá. Á'bǻ dó Jó míní sịlẹ sī áma ìnzĩjó 'dĩ ǻlá ru 'bo, íjọ 'dĩ sī ǻlá dó mụ áma rú ìnzĩlẹ ala gá 'dǻǻ jǻ'dǻ.

⁴ Ídrĩ áma ìnzĩ ǻsị mgbǻ sī ǻzĩla ídrĩ ǻzĩtǻnjá mǻdrĩ kí tǻ mba ímĩ ǻsị gá, cécé mí ǻtẹpĩ Dǻwũdĩ 'bǻ ǻndrá kí tǻmbajó rĩ ǻnĩ, ídrĩ íjọ mǻnĩ azílẹ míní rĩ kí nga rá,

⁵ ma dó mvu úmvúke mídrī ūpī drī Iṣirayīlī gá 'dâ rī 'bālê adrujô já'dâ cécé ándrá mání azilê mí átépī Dāwúḏī ní rī áni, 'Úmvúke mídrī ūpī drī gá ngótī āfūlēpi mīrú la icó ĩcēlé adrujô úpī ru 'bá Iṣirayīlī drī kí drīlē gá ku.'

⁶ Wó mi 'i jōku anzī mídrī drī kí mvu mārú rī sī rá āzila drī kí ĩjô mání azilê rī kí vú ūbī āzītáná mádrī mání fēlé míní rī kí abe ku, āzila drī kí mvu mārú rī sī ādroṇa ndú la kí ĩnzījô áyu,

⁷ 'dâ 'bā ūngúkú gá ma dó 'bá Iṣirayīlī drī kí nze ízókí trū gbú āngū mání fēlé ĩ'baní 'dīgá 'dâ rá āzila ma dó Jó mání 'bālê ndú sī áma rú ĩnzījô 'dī gā úmgbé. 'Dā 'bā ūngúkú gá, ma dó 'bá Iṣirayīlī drī kí fē adrulê 'bá sūrú āzī rī 'baní gulé guḡū āzila idelê ide idê la rú.

⁸ Jó 'dī ní tání adrujô sáwā 'dī sī ūnī-ambamba rú rá tí, ĩ'dī drúzī acá ūnzírīkānā rú, 'bá pírī alīlēpi andre la gāsī rī kí drī la dó drúzī ru 'be rá āzila kí dó acá ūsūtáná sī. Kí dó gu āzila kí zī la, 'Úpī idé dó ĩjô ūnzírīkānā 'dī āngū 'dī gá 'dâ íni āzila Jó sī Ādróná ĩnzījô 'dī ɔrɔ'bá gá íni la ā'du ĩjô sī?'

⁹ Umvitáná la dó adru, 'Úpī idé ĩjô 'dī íni la 'bá 'dī 'bā kí ándrá Úpī Ādróná ĩ'badrī ĩ'bā áyípika kí anzélēpi Mīṣīrī gālê rī a'bejó rá, ĩ'bā kí ādroṇa āzī kí pējô ĩnzījô āzila āzī ngájô ĩ'baní áyu rī sī. ĩjô 'dī dó bāsī Úpī 'bā sī līkī 'dī ajíjô kí drī gá 'dī.' "

Āzī Sūlūmánī 'bā ngalê rī kí 'bā āzī kí

10 'Dā 'bā ũngúkú gá, ílī kālī ĩrī Sũlũmánĩ 'bā sī Jó Úpī ĩnzĩjọ rĩ dejọ sịjọ lịcọ ĩ'didrị ũpĩ drị be 'bo rĩ 'bā vùlé gá,

11 fě dó táwũnĩ āngũ Gālĩlĩ drịgá kālī ĩrī la kí Hĩrámũ úpí Túrọ gá rĩ ní ā'dusĩku úpí Hĩrámũ fě ándrá bávũ mārígó drị kí, bávũ páyĩnĩ drị kí abe āzıla gólũdĩ Sũlũmánĩ ní sī jó 'dā kí sịjọ rĩ kí nĩ.

12 Wó Hĩrámũ la dó mụ mụlé Túrọ gá 'dāá rĩ sī Gālĩlĩ gá sī táwũnĩ 'da kí ndrejọ, u'á dó āyĩkọ sī ku.

13 Zị dó Sũlũmánĩ 'i, “Mā ádrịpị, táwũnĩ la míní fělé mánĩ rĩ kí 'bā gbíyā kí dó gápí 'dĩ 'bā ání 'dĩ yā?” 'Da dó sī kí rụ āngũ Kābũlĩ* drị 'i, 'dĩ rụ sī táwũnĩ 'dĩ kí umvejọ kpere āndrũ rĩ 'i.

14 Isụ ĩnĩ 'dĩ, Hĩrámũ pē ándrá 'bá tị Sũlũmánĩ rụ gólũdĩ trũ kịlọ 120.

15 'Bá ándrá Sũlũmánĩ 'bā ũnmílé ũkpó sī rĩ nga kí ándrá āzị 'dĩ kí; āzị Jó sī Úpí ĩnzĩjọ rĩ sịjọ rĩ 'i, āzị lịcọ úpídrị sịjọ rĩ 'i, āzị sī lịrọ † sịjọ rĩ, āzị bōrō írā rú Yẹrúsālẹmũ drị sịjọ rĩ āzıla Hāzórĩ, Měgịdọ āzıla Gězẹrĩ kí sịjọ rĩ kí abe.

16 Fārāvũ úpí Mịsırĩ drị amụ ándrá ā'dị 'dịlé 'bá táwũnĩ Gězẹrĩ gá rĩ kí abe, 'dụ táwũnĩ 'i āzıla su dó ācị la rá. U'dị 'bá kánánĩ rú alagá 'dāá rĩ kí rá āzıla fě dó táwũnĩ 'dā ĩ'di 'bā ĩzẹpĩ Sũlũmánĩ 'bā ũkú ru rĩ ní fětáná ru.

17 Sũlũmánĩ sị dó sī táwũnĩ Gězẹrĩ drị ú'dí ru. Sị dó vā táwũnĩ Bẹtĩ Hōrónĩ drị vūrúlẹ lé ru rĩ 'i,

* 9:13 9:13 Kābũlĩ 'bā ĩfĩ Ībũrānáyā tị sī rĩ gá, ĩ'di indré múké sákĩ. † 9:15 9:15 bụkụ āzị rĩ jọ kí mịlọ.

18 táwũñĩ Bālátĩ drĩ 'i, táwũñĩ Tāmárlĩ drĩ āngũ kōtórō rú rĩ agá rĩ be. 'Dĩ kí āngũ ĩ'didrĩ kí agá.

19 Sị táwũñĩ āzĩ rĩ kí sī āko kí tām̃bajó. Sị vā táwũñĩ āmbogo rĩ kí sī gārĩ ā'dĩ drĩ kí tām̃bajó fārāsĩ kí abe. Sị āko pírĩ ĩ'di 'bā ásĩ 'bā ándrá lēlé rĩ kí Yērūsālēmũ gá, Lébānōñĩ gá āzĩla āngũ pírĩ ĩ'di 'bā ūpĩ najó rĩ kí agá.

20 'Bā āzĩ ām̃yóná ru la acé kí ándrá drĩ āngũ 'dā gá 'dāá cí; 'dĩ kí ándrá 'bā Ām̃orĩ drĩ kí, Hĩtĩ drĩ kí, 'bā Pērēzĩ drĩ kí, Hĩvĩ drĩ kí āzĩla Yēbūsĩ drĩ kí.

21 'Dĩ kí 'bā ándrá acélépi āngũ 'bā Įs̃ırayĩlĩ rú rĩ 'bā kí d̃ulé rá rĩ kí agá ĩ'bā kí ụ'dĩl̃é ku rĩ k̃i. Įj̃ó 'dĩ sī Sũlũmánĩ uja dó 'bā 'dĩ kí āti'bo rú 'bā ũñm̃il̃é āzĩ gá ũkp̃ō sī 'bā Įs̃ırayĩlĩ rú rĩ kí dr̃ĩdr̃ĩñĩ gá rĩ k̃i rú kp̃ere āndrũ.

22 Wó Sũlũmánĩ 'bā 'bā Įs̃ırayĩlĩ rú la kí āti'bo rú ku, rá la sī 'bā kí ās̃ĩkárĩ āmbogo rú, ās̃ĩkárĩ rú, Āmbogo ās̃ĩkárĩ gārĩ ā'dĩdrĩ kí ũc̃el̃épi rĩ kí rú, āzĩla ās̃ĩkárĩ k̃āỹñō ā'dĩdrĩ kí ũc̃el̃épi rĩ kí rú.

23 'Bā Įs̃ırayĩlĩ drĩ kí ú'bā vā kí āmbogo rú āzĩ ndúndú Sũlũmánĩ 'bā ngalé 'dĩ kí dr̃ĩl̃é gá. 'Bā 'bā āzĩ ngalépi 'dĩ kí undr̃él̃épi rĩ kí 'bā k̃āl̃āfe 550.

24 Sũlũmánĩ 'bā ũkú Fārāwũ 'bā ĩz̃ép̃i la dó m̃ụ f̃ul̃é táwũñĩ Dāwũdĩ drĩ agá rĩ sī m̃uj̃ó l̃ic̃ó ĩ'di 'bā s̃il̃é ĩ'dinĩ rĩ agá 'bo, Sũlũmánĩ s̃i dó m̃il̃ó la kí cí.

25 Ílĩ ālu agá Sũlũmánĩ la ídétáná idé p̃āl̃é na. Ídétáná iṽélé iṽé rĩ, ídétáná t̃i ic̃ĩma drĩ āzĩla āko ng̃ul̃épi ṽĩr̃ĩ rĩ kí iṽé Úpĩ dr̃ĩl̃é gá ídétáná ru

ālītārī ī'di 'bā sīlė Jó Ūpī drī agá rī drī gá. Įjő 'dī sī de dő sī Jó Ādróná ĩnzījő rī sī agá rá.

²⁶ Ūpī Sūlūmánī idé ándrá vā mėlī kī Ēzīyónī Gēbērī adrulėpi āni rú Ēlátī be Ídōmū gá rī gá Įyī tī Mīrī ika rī drī gá.

²⁷ Hīrámū pē dő 'bā ī'didrī mėlī tī ujlėpi mīrī 'a nīlėpi cé rī kī tī sī āzī ngajő 'bā Sūlūmánī drī kī abe mėlī kī sī.

²⁸ Mū kī táwūnī Ūfīrī gá āzīla ajī kī ala gālė gólūdī kīlő 4,200, fėlė Sūlūmánī drī.

10

Ūkú úpī ru Sébā gá rī 'bā mújő Sūlūmánī ndrejő rī

¹ Dā 'bā ũngúkú gá, ũkú úpī ru Sébā gá rī la dő mū Sūlūmánī 'bā rú kųjá āzīla ī'di 'bā kākā Ūpī be rī 'bā Įjő arelė 'bo, amū dő ī'di uzīlė zītáná āzī ũkpő ru la kī sī, sī ī'di ũ'bījő.

² Amū 'bā ũ'bī bīsīrā gá la kī abe, ajī kī āko ājī ngūlėpi vīrī rī kī, gólūdī trū āzīla írā ājė rú rī kī abe ngāmīyā sī Yērūsālēmū gá ĩndī, ī'di mū acálė Sūlūmánī rú 'bo ũzī ī'di zītáná cícī ī'dī 'bā ásī gá rī kī sī pírī.

³ Sūlūmánī umvi Įjő ī'di 'bā zīlė rī kī pírī rá, Įjő āzī mbalėpi úpī ní umviná gá rá la 'dáyū

⁴ Ūkú úpī ru Sébā gá rī la dő mū ndrelė la Sūlūmánī ī'di 'bā āzī ũndūwā trū ambamba la āzīla ī'di mū līcő ũpī drī Sūlūmánī 'bā sīlė rī,

⁵ ākónā ī'didrī méjā sī gá rī kī, urīná āmbogo ī'didrī 'bā kī sī urījő rī 'i, bōngó āmbogo ī'didrī 'banī sīlė rī kī, āmbógó úpī ní wáyīnī fėlėpi

rĩ, 'bá ĩ'dinĩ ākónā fēlépi méjā sị gá rĩ kí, āzıla ídétáná ivélé ivé ivê ĩ'dinĩ idelé Jó sị Ūpī ĩnzịjọ rĩ agá rĩ kí ndrelé 'bo, acá dó ụsụ́táná sị.

⁶ Ūkú jọ úpí Sũlũmánĩ ní, “Ījọ mání arelé mádrị āngũ gálé āzị míní ngalé rĩ kí drị gá āzıla ũndũwā mídrị be rĩ dó āndá.

⁷ Wó má āĩ ándrá ĩjọ 'dĩ kí ku kpere mání amụ agá sị kí ndrejọ áma mịfị sị rá ká. Āndá-āndá ru adru únze mání kí vú nūsũ rú la ku, wó ũndũwā mídrị kí málĩ mídrị abe ndě kí ĩjọ mání arelé ími drị gá rĩ kí rá.

⁸ Āndá āndá ru 'bá mídrị kí, āmbogo ími pálé gá pá tulépi ími drīlẹ́ gá ũndũwā mídrị arelépi rĩ kí abe kí drīlẹ́ba rú!

⁹ Ícụ́ Ūpí Ādróná mídrị 'i. Ī'di 'bā u'ájó míní āyĩkō sị rĩ sị āzıla 'bā mi úmvúke ũpí drị drị gá Ịsịrayílị gá nĩ, ā'dusĩku Ūpí 'bā lètáná Ịsịrayílị ní jā'dā rĩ dó cí, 'bā mi úpí ru sị ĩjọ pịrị rĩ lịjọ āzıla ĩjọ múké rĩ idéjọ.”

¹⁰ Úpí ũkú ru Sébā gá rĩ fē dó úpí ní gólūdĩ tālānītō 120, āko ājị ngũlépi vīrī rĩ kí, írā ājẹ́ rú rĩ abe ĩyō rú. Āko āzị ājị ngũlépi vīrī 'bā āzị 'bā ajilẹ́ fēlé úpí Sũlũmánĩ ní cécé ũkú úpí rũ Sébā gá rĩ 'bā fēlé rĩ áni la 'dáyụ.

¹¹ Ū'bājó la 'dā drị gá mēlị́ úpí Hīrámũ drị ajị kí gólūdĩ angájó Ūfírī gá, ajị kí vā bāwũ āzıla írā ājẹ́ nalépi ĩyō rú la kí ĩndĩ.

¹² Úpí ayú bāwũ kí ịdị́nà ru sị jó Ūpí drị sịjọ lịcọ́ úpí drị be. Idé bāwũ āzị rĩ kí sị ụ'dị́ āzıla ā'dúngụ́ kí 'bā úngó drị celépi rĩ 'banĩ. 'Bā āzị bāwũ

ajílēpi angájó āngū āmvé rī gá rī úpí Hīrámū 'bā
ajílē Īsīrayīlī gá rī kí ndēlépi rá la 'dáyū.

¹³ Úpí Sūlūmánī fē āko ūkú úpí ru Sébā gá rī
'bā lēlé āzīla a'ílē rī kí pírí rá, fē vā ī'dinī āko āzī
ājē rú la kí īndī. 'Dā 'bā ūngúkú gá, gō dó ī'didrī
āngū gālē āmbogo ī'di pālē gá rī kí abe.

Mālī Sūlūmánī drī āmbógó rī kí

¹⁴ Gólūdī Sūlūmánī 'bā īsúlē ílī ālu ālu agá rī
'bā ānzī tālānītō 666,

¹⁵ ū'bājó la 'dā drī gá mūsórō 'bā bīsīrā gá āko
ūzīlépi āzīla āko īgbālēpi rī 'bā kí ūfēlé angájó
Ūpí Árábū gá āzīla āmbogo āngū Árábū gá 'dāā
rī 'bā kí fēlé rī kí vā afī ī'di rú.

¹⁶ Úpí Sūlūmánī idé gólūdī sī āko ā'dī drī sī 'é
kí atrijó rī kí 200, gólūdī u'dilé sī āko ā'dī drī ālu
ālu rī idéjó rī ī'di kílō ázīyá.

¹⁷ Íde vā āko ā'dīdrī sī ru atrijó werená rī kí
300 gólūdī u'dilé u'di-u'di rī sī, gólūdī u'dilé sī
āko ā'dī drī werená ālu ālu rī kí idéjó rī kí kílō
na na. Úpí 'bā kí lícó úpí drī mīrī Lébānōnī drī
gá rī gá.

¹⁸ 'Dā 'bā ūngúkú gá, Úpí idé dó úmvúke
āmbógó la agālē rī īwá sī sī āzīla drī la 'bu ī'di
drī gólūdī ālá rī sī.

¹⁹ Úmvúkē 'bā mādálá kí ázīyá, āzīla ugoró la
sī drī ātījó rī kí wárīná ru, idé kēmī í'dá kí āngū
sī drī ātījó rī kí agá īrītrá cí,

²⁰ Mādálá ázīyá 'dī kí 'bā tī ālu ālu ní āsī
agá, idé kēmī í'dá kí agá cící. Súrū āzī úmvúke
idélēpi úpí ní 'dā 'bā ānī la āngū drī gá 'dā 'dáyū.

21 Kópõ Úpí Sũlũmánĩ drĩ sĩ ãko mvujó rĩ kí pírí idé kí gólũdĩ sĩ cécé ãkójó lĩcọ úpí drĩ mĩrĩ Lébānōnĩ drĩ agá rĩ kí idéjọ rĩ áni. ãko ãzí idélé sĩlĩvā sĩ rá la 'dáyũ, ã'dusĩku Sũlũmánĩ ngá rĩ, úlā ándrá sĩlĩvā ãko ãzí ãzĩ kóru la rú.

22 Úpí 'bā mēlĩ acílēpi Tārāsĩsĩ gá ĩyĩ drĩ gāsĩ āngũ ālu gá Hĩrāmũ drĩ abe la kí andrá cí, ílí na vú tĩ gá mēlĩ kí ru uja pālē ālu kí gólũdĩ, sĩlĩvā, ĩwā sũ, ĩmgbēlēkē āzĩla āriṇa kótē trũ tàyā ndrĩlēpi ndrĩ-ndrĩ rĩ kí ajĩ.

23 Úpí Sũlũmánĩ acá dó kúrēnĩ ru āzĩla ũndũwā trũ nde Ûpi ũnókũ drĩ gá 'dā rĩ kí pírí rá.

24 'Bá wēwē rú ũnókũ drĩ gá 'dā rĩ rĩ kí pírí mụlé ĩ'di rũ sĩ ĩjọ ụzĩjọ ĩ'di tĩ gá āzĩla ĩjọ arejọ ũndũwā ĩ'didrĩ Ādróná 'bā fēlé ĩ'dinĩ rĩ sĩ.

25 Ílí ālũ ālu sĩ 'bá mụlépi ĩ'di ndrelēpi rĩ kí ĩ'dinĩ fētáná ru ãko 'dĩ kí fē: Sĩlĩvā, gólũdĩ, kánzũ, ãko ã'dĩ drĩ kí, ādu ngũlēpi vĩrĩ rĩ kí, kãyĩnō āzĩla fārāsĩ were rĩ kí abe.

26 Sũlũmánĩ tra gārĩ ã'dĩ drĩ kí kãyĩnō kí abe. ĩ'di 'bā gārĩ ã'didrĩ kí 1,400 āzĩla kãyĩnō kí 12,000, mba kí tā táwũnĩ āmbógó ndúndú sĩ gārĩ ã'didrĩ kí tā mbajó rĩ gá āzĩla Yērusālēmũ gá.

27 Sávā úpí Sũlũmánĩ 'bā adrujọ ũpĩ gá rĩ sĩ sĩlĩvā abá Yērusālēmũ gá cécé írā áni. Bávũ márígó drĩ abá cécé úlúgó ife zolēpi 'bé pá gá rĩ 'bā kí abálē rĩ áni.

28 Sũlũmánĩ drĩ kãyĩnō rĩ kí úri ándrá kí ajílē angájó Mĩsĩrĩ gá āzĩla Kűwē gá, āzĩla 'bá úpí drĩ ãko kí ĩgbālēpi āzĩla ụzĩlēpi rĩ ĩgbā kí kí angájó Kűwē gālē ājē mgbā rĩ sĩ.

²⁹ Īgbā kí gárĩ ā'dīdrĩ kí angájó Mīsĩrĩ gá sēndē ífí-ífí 600 sílīvā rú rĩ sī āzila kǎyĩnō kí sēndē ífí-ífí 150 sílīvā drĩ sī. Kĩ dó vā kí ụzị ūpi 'bá Hītĩ rú rĩ 'badrĩ 'baní āzila ūpi 'bá Ārámū drĩ 'badrĩ kí abe.

11

Sūlūmánĩ 'bā Ādróná tị gǎjó rá rĩ

¹ Úpí Sūlūmánĩ 'bā ándrá ũkú āmíyóná ru rĩ kí lējó ambamba rĩ sī Īgbā dó sī kí wēwē rú, Fārāwū ĭzépĩ 'bā búlú gá ĭgbā ũkú Mōwábū ízó ru rĩ kí, Āmónĩ ízó ru rĩ kí, Ídōmū ízó ru rĩ kí, Sīdōnĩ ízó ru rĩ kí, āzila Hītĩ ízó ru rĩ kí,

² ũkú 'dĩ kí angájó Súrú Úpí 'bā jolé ĩmi ĭgbā jō kí ĩminĩ ũkú ru ku. Lē anzị ĩmidrĩ kí izonzi abe 'bā ĭgbā kí ru ĩ'ba abe āluná la ku rĩ kí agá ā'dusĩku kí mụ ími ásị ujalé sī ādróna ĩ'badrĩ kí ĩnzījó rá. Wó Sūlūmánĩ ci ásị, lē kí ũkú ru si rĩ.

³ Īgbā ũkú úpí ĭzépĩ ka rú rĩ kí 700, ũkú āti'bo rú rĩ kí 300 āzila ũkú fē kí Sūlūmánĩ ásị uja ru Ādróná rụ rĩ sī rá.

⁴ Sūlūmánĩ la dó mụ calé āmbá ru 'bo, ũkú 'dĩ uja kí dó ĩ'di ásị sī adróna āzị rĩ kí ĩnzījó, fē dó sī ásị pírí Úpí Ādróná ĩ'didrĩ ní cécé átépĩ Dāwúdĩ 'bā ándrá fēlé rĩ áni ku.

⁵ Sūlūmánĩ i'dó dó ādróná ũkú ru umvelé Āsītōrētĩ 'bá Sīdóniyā gá rĩ 'badrĩ kí ĩnzīlē ādróná 'bá Āmónĩ gá rĩ 'badrĩ umvelé Mōlékĩ rĩ be

⁶ ĭjọ 'dĩ sī Sūlūmánĩ ri dó ĭjọ ũnzí rĩ kí ngalé Úpí drīlē gá áyụ, ũbĩ dó ĭjọÚpí drĩ vú ándrá átépĩ Dāwúdĩ 'bā ándrá ũbīlē rĩ áni ku.

⁷ Sāwā 'dā sī Sūlūmánī sī dó ālītārī kí 'bé Mīzēyētū drī gá Yērúsālēmū 'bā wókō ĭtū 'bā āfū agalé ru rī gá sī ādróná ūnzíkānā Mōwábū drī 'badrī Kēmōsī kí ĭnzījō ādróná ūnzíkānā 'bā Āmōnī rú rī 'badrī Mōlékī be.

⁸ Sī vā ālītārī 'dī āni rī kí ĭ'dī bā ūkúka āmīyóná ru rī 'baní pírí sī āko ngūlépi vīrī rī kí ivējō āzila sī idétáná idéjō ādrona ĭ'badrī 'banī.

⁹ Úpí acá dó Sūlūmánī ní ūmbā sī ā'dusīku ĭ'di 'bā ru ásī uajāó Úpí Ādróná Īsīrayīlī drī ándrá ru i'dalépi ĭ'dinī pālē ĭrī rī rú 'dā rá rī sī.

¹⁰ Úpí Ādróná Īsīrayīlī drī drī tání ru i'da agá Sūlūmánī ní pālē ĭrī āzila drī tání ĭ'dinī āzītáná fē agá sī ādrona āmīyóná ru rī kí ĭnzījō ku rá tí. Sūlūmánī fē ārútáná Úpíní ku kējī la gá uja ru ūngúkú áyū. Úpí acá dó sī Sūlūmánī ní ūmbā sī.

¹¹ Ījō 'dī sī Úpí jō dó sī ĭ'dinī, “Míní Ījō mání azilē mí be rī kí tāmabajó ku āzila āzītáná mání fēlé míní rī kí vū ūbījō ku rī sī, ma ūpī 'dū ími drī gá rī sī rá ma fē la āmbógó ími pālē gá la 'bā āzī drī.

¹² Wó mí átépi Dāwúdī 'bā Ījō sī, má ícō drī Ījō 'dī ngalé ílí míní adrujō idri 'dī kí agá ku, ma amū ūpī 'dī 'dulé mī ngópī drī gá.

¹³ Ījō 'dī sī má ícō ūpī 'dī 'dulé drī la gá rī sī pírí ku, ma ĭ'di a'be úpí ru sūrú ālu la gá ātí'bó mádrī Dāwúdī 'bā Ījō sī āzila Yērúsālēmū 'bā Ījō sī, 'dī táwūnī āmbógó mání pēlé pēpē rī.”

¹⁴ 'Dā 'bā ūngúkú gá, Úpí inga Hādādī Ídōmū gó ru, úpí Ídōmū gá rī 'bā ūri rú rī ā'dī 'dijó Sūlūmánī be.

15 Sávā Dāwúḍī 'bā āngū Ídōmū drī rujó rī sī. Āsīkārī āmbógó ĩ'didrī Yōwábū mu ándrá sī āsīkārī Įsīrayīlī drī ūdrālépi ā'dī gá rī kí Įsījō. Wó ri kí u'á kí lé ĩmbá ázíyá ụ'dī kí ala gá 'bá āgọbị rú Ídōmū gá rī kí pírí.

16 Yōwábū kí āsīkārī Įsīrayīlī drī kí abe pírí u'á kí Ídōmū gá 'dāá ĩmbá ázíyá āzila ĩlīkī kí dó āgọbị 'dāá rī kí pírí.

17 Wó Hādādī ní adru agá ngótịná ru 'dī gá 'dā, apá kí ándrá āmbogo āzī āzī ngalépi átépi pálé gá rī kí abe Mīsīrī gá.

18 Mīdīyānī gá rī sī mu kí Pārānī gá. Pārānī gá 'dāá rī sī ícī kí ru āgọbị āzī kí abe sī mujó Mīsīrī gá úpí Mīsīrī drī Fārāwū rú. Fārāwū fē ĩ'baní íná, jó āzila āngū sī u'ájó.

19 Hādādī Įjọ fī Fārāwū drī gá rá, Fārāwū lē ĩ'di ambamba fē dó sī ĩ'diní ūkú ĩ'didrī Tāhāpēnēsī 'bā ámvọpị ūkú ru.

20 Tāhāpēnēsī ámvọpị tị Hādādī ní ngótị ágóbị 'da rú la Gēnūbátī 'i, Tāhāpēnēsī izó ĩ'di anzị Fārāwū drī kí abe úpí drī lícọ gá 'dāá.

21 Wó Hādādī la dó mu ụ'dúkọ tị Dāwúḍī ūdrā kí āsīkārī āmbogo ĩ'di drī kí abe Mīsīrī gálé rá rī arelé 'bo, jọ dó Fārāwū ní, “Ífē ágō dó mádrị sùrụ gálé vùlé.”

22 Fārāwū zị ĩ'di, “Āko mádrị 'dā 'dáyụ, míní sī lējó gōjọ mídrị sùrụ gálé rī dó ā'du?”

'Dā 'bā ūngúkú gá, Hādādī umvī Fārāwū ní “Įjọ āzī 'dáyụ, ífē ágō mádrị sùrụ gálé.”

23 Ādróná inga vā Ēlīyādā ngọpị Rēzónī ándrá apalépi āmbógó ĩ'didrī Hādādēzērī úpí Zóbā gá

rĩ rú rĩ sĩ rá rĩ sĩ ã'dĩ 'dijó Sũlũmánĩ be.

²⁴ Rẽzónĩ atrá ãgọbị ãzị kí ì'di rú acá dó sĩ drĩlẹ mẹrọ'bá 'bã ãni la rú sáwã Dãwụdị bã ãsĩkárĩ Zóbã drị kí ìlịkijó rĩ sĩ. Mẹrọ'bá 'dĩ apá kí Dãmāsĩkíyã gá, rì kí dó 'dãá ãzıla ú'bã dó ì'di úpí ru.

²⁵ Rẽzónĩ ándrá mẹrọ'bá ã'dĩ 'dìlẹpi Iṣirayĩlĩ be sáwã Sũlũmánĩ 'bã adrujó ídri rĩ sĩ, cécé Hãdádĩ 'bã ándrá idélé rĩ áni. Rẽzónĩ ngũ 'bá Iṣirayĩlĩ drị kí ùnzĩ ãzıla rì ùpĩ nalé ãngũ Áramũ drị gá.

Yẽrõbũwámũ 'bã mvujó Sũlũmánĩ rú rá rĩ

²⁶ 'Bá ãmbogo rú Sũlũmánĩ pálẹ rĩ kí ãzị mvulẹpi mẹrọ'bá ru rá rĩ ì'di Yẽrõbũwámũ Nēbátĩ ngọpị 'i, angájó táwũnĩ ãmbógó Zèrédã drị agá 'dĩ sùrú Ifurayĩmũ drị agá. Ìndrẽ ándrá ãwúzị rú la Zèrúwã 'i.

²⁷ 'Dĩ kí ìjọ Yẽrõbũwámũ 'bã sĩ mvujó úpí rú rá rĩ kí.

Sũlũmánĩ sị mĩlõ ãzıla idé bõrõ Táwũnĩ ãmbógó rĩ drị ándrá átépĩ Dãwụdị 'bã sĩlẹ rĩ 'bã wókõ u'delẹpi rá rĩ kí ú'dí ru.

²⁸ Yẽrõbũwámũ andrá kārĩlẹ ãzị ãzị ani la, Sũlũmánĩ la mụ ì'di ndrelé ì'di 'bá pírí ùnmĩlẹ ãzị nganá gá ùkpó sĩ sùrú Mãnásẽ 'badrị Ifurayĩmũ be rĩ agá rĩ kí 'bã drĩlẹ ru.

²⁹ Sáwã 'dã sĩ Yẽrõbũwámũ fũ Yẽrúsálémũ gá rĩ sĩ ãmvé, nábĩ Áhíyã angálẹpi Sílọ gá rĩ ọfọ kí drị ì'di be gẹrị gá, Áhíyã sũ bõngó mífí níríná ú'dí la. 'Bá ìrĩ 'dĩ kí ãngũ 'dã gá 'dãá á'dụsị,

³⁰ ãzıla Áhíyã trũ bõngó ú'dí ì'di 'bã sĩlẹ rĩ asi ì'di nírí nírí mụdrị drị ìrĩ.

³¹ 'Dã 'bã ãngúkú gá, jò Yẽrõbũwámũ ní, "Í'dụ bõngó ãsílé 'dĩ kí mụdrị mínî, ã'dusĩku 'dĩ ñjọ Úpí, Ǽdróná Ịsịrayílị drị 'bã jolé rĩ 'i, 'Índre ma mụ ãpĩ 'dĩ 'dụlé Sũlũmánĩ drị gá rĩ sị rá ma sùrụ mụdrị rĩ kí fèlé mídrị.

³² Wó ǽtí'bó mádrị Dǽwúdị 'bã ñjọ sị ǽzıla Táwũnĩ ǽmbógó Yẽrúsǽlémũ drị mání pèlé sùrụ pírí Ịsịrayílị drị kí agá 'bã ñjọ sị, ì'di dó ãpĩ na sùrụ ǽlu agá.

³³ Ma mụ ñjọ 'dĩ ngalé rá ã'dusĩku Sũlũmánĩ gá kí ma úmgbé ǽzıla ñnzĩ kí ǽdróna ùkú ru Sịdónĩ drị Ǽsītērótĩ 'i, Mũwábũ drị Kẽmósĩ 'i ǽzıla ǽdróná Ǽmónĩ drị Mòlékĩ 'i. 'Bá 'dĩ acị kí gẽrĩ mádrị kí agásĩ ku, jòku idé ñjọ pírí áma drìlẹ gá ku, átã mba kí vâ ǽzítáná mádrị kí tã cécé átépĩ Dǽwúdị Sũlũmánĩ 'bã átépĩ ní ngalé rĩ áni ku.

³⁴ " 'Wó má icó sùrụ 'dĩ 'dụlé Sũlũmánĩ drị gá 'dã rĩ sị pírí ku. Ma ì'di a'be ãpĩ drị gá sáwã ì'diní adrujó ídri rú rĩ agá pírí ǽtí'bó mádrị Dǽwúdị mání pèlé pèpè ǽzıla ǽzítáná mádrị kí tã mbalépi rá rĩ 'bã ñjọ sị.

³⁵ Ma mụ ãpĩ 'dụlé ngópĩ drị gá rĩ sị rá, ǽzıla ma sùrụ mụdrị rĩ kí fè mídrị.

³⁶ Ma mụ sùrụ ǽlu la fèlé ngópĩ drị ñjọ 'dĩ sị ǽtí'bó mádrị Dǽwúdị dó sị ñjã ịsụ áma drìlẹ gá Yẽrúsǽlémũ gá 'dǽá táwũnĩ ǽmbógó mání pèlé sị áma ñnzịjọ rĩ gá.

³⁷ Wó Yẽrõbũwámũ ma ími 'bã úpí Ịsịrayílị drị rú, ǽzıla mĩ ãpĩ na ǽngũ pírí ími ǽsị 'bã lèlé rĩ kí agá Ịsịrayílị gá 'dã.

³⁸ Ídrĩ ñjọ mání azilé míní rĩ kí nga rá ǽzıla ídrĩ

acĩ gẽrĩ mádrĩ kí agâsĩ, ídrĩ ñjọ múké rĩ kí nga áma drĩlẹ gá sĩ ãzítánjá mádrĩ kí tã mbajó cécé átí'bó mádrĩ Dāwúḍĩ 'bā ándrá ngalé rĩ áni, ma mu adrulé mí be. Ma ùpĩ mídrĩ 'bā Ịsịrayĩlị gá 'dā jā'dā, cécé mání ándrá 'bālẹ Dāwúḍĩ ní rĩ áni āzıla ma Ịsịrayĩlị fẹ míní.

³⁹ Ma ùrì Dāwúḍĩ drĩ kí 'baní drĩrima fẹ ñjọ ùnzí Sũlũmánĩ drĩ sĩ rá, wó adru jā'dā ku.' "

⁴⁰ ñjọ 'dĩ sĩ Sũlũmánĩ ndrũ gẽrĩ tí sĩ lẹjó Yẽrõbũwámũ 'dijó rá, wó Yẽrõbũwámũ apá Mịsịrị gá úpí Sịsákĩ drị, āzıla rì u'álẹ 'dāá kpere Sũlũmánĩ 'bā drā agá.

Sũlũmánĩ 'bā drājó rĩ

⁴¹ ñjọ ru ngalẹpi sáwā Sũlũmánĩ 'bā ùpĩ najó rĩ agá rĩ kí, ñjọ ì'di 'bā ngalé rĩ kí āzıla ùndũwā ì'didrĩ abe úsĩ kí pírí bụkũ umvelé 'etánjá Sũlũmánĩ drĩ kí rĩ agá cí.

⁴² Sũlũmánĩ na ùpĩ Yẽrúsālẹmũ gá 'bá pírí Ịsịrayĩlị gá rĩ kí drĩlẹ gá ílì kālị sụ.

⁴³ 'Dā 'bā ùngúkú gá, drā dó rá āzıla ìsị ì'di Táwũnị átépị drị Yẽrúsālẹmũ gá. Ngópị Rẽhõbũwámũ na dó ùpĩ ì'dĩ kẹjị gá nĩ.

12

Ịsịrayĩlị úrú rĩ mvu kí Rẽhõbũwámũ rú rá

¹ Rẽhõbũwámũ mu ándrá táwũnị umvelé Sẹkẹmũ rĩ gá ã'dusĩku 'bá Ịsịrayĩlị 'bā wókõ úrú rĩ agá rĩ tra kí ándrá ru pírí sĩ ì'di 'bājó úpí ru.

² Yẽrõbũwámũ Nẹbátĩ ngópị ándrá apálẹpi Mịsịrị gá úpí Sũlũmánĩ sĩ rĩ la dó mu ñjọ 'dĩ arelé 'bo, āgõ dó Mịsịrị gálẹ rĩ sĩ rá.

3 Íjọ 'dĩ sī 'bá Ísrayílí 'bã wókō úrú rĩ agá rĩ umve kí dó Yērōbūwámū 'i āzila mụ kí dó ù'bí Ísrayílí drị ru tralépi rĩ kí abe Rēhōbūwámū rụ, jọ kí ì'diní,

4 “Mí átépi Sūlūmánĩ ùdrō ándrá āma drị gá tẹrí ānzị la, wó ú'di'da lẹ mí isị āzị āma drị gá ũkpó 'dĩ kí 'bã úmgbó āzila tẹrí ì'di 'bã ùdrōlé āma drị gá 'dĩ kí rá, āzila āma dó sī āzị nga míní.”

5 Rēhōbūwámū umvi ì'baní, “Ígō vúlé āzila ìfē mání ù'dụ kí na sī íjọ 'dĩ 'a ũrājó.” 'Dā 'bã vúlé gá ìmi āgō dó vúlé sī umvitáná mádrị isúlé íjọ 'dĩ sī gō kí dó rá.

6 Úpí Rēhōbūwámū zị āmbogo ándrá āzị ngalépi átépi Sūlūmánĩ be 'bá ìyō rú ì'di 'bã būrō jolépi rĩ kí, “Ígátáná ìminí fēlé mání ma dó sī icó 'bá 'dĩ kí umvilé rĩ ígoní?”

7 Umvi kí ì'diní: “Ídrĩ āndrū adru 'bá 'dĩ 'baní ātí'bó ru, ídrĩ āzị nga ì'baní āzila ídrĩ kí umvi múké, 'bá 'dĩ kí adru míní ātí'bó ru jā'dā.”

8 Wó Rēhōbūwámū gā ímbátáná āmbogo 'dĩ 'baní fēlé ì'diní rĩ kí úmgbé āzila zị kārīlẹ anzị ì'bã kí sī zojó ì'ba abe āzị ngalépi ì'di pálé gá rĩ kí áyụ.

9 Zị kí, “Ímbátáná ìminí icólé fēlé mání rá rĩ ì'di ígoní? Ma dó 'bá jolépi la, ‘Lẹ mí isị tẹrí ándrá mí átépi 'bã ùdrōlé āma drị gá rĩ kí rá 'dĩ kí umvi ígoní?’ ”

10 Kārīlẹ ānzị 'dĩ umvi kí ì'diní: “Íjọ 'bá unulépi, ‘Mí átépi ùdrō ándrá tẹrí ānzị la āma drị gá, wó lẹ mí isị tẹrí āma drị gá rĩ kí 'bã úmgbó rá 'ba adru ípé ru rĩ 'baní, āma tīndrímváná

ĩmbíráṅá rĩ ndě má átépi 'bã drĩ imbe ānzĩ sĩ rá.

11 Má átépi 'bã ándrá tẹrĩ anzi la ĩmi drĩ gá, wó ma mu tẹrĩ ānzĩ la ũ'bālẹ ĩ'didrĩ 'bã drĩ gá ānzĩ rú āndānĩ, co ándrá ĩmi kūrúbáyĩ sĩ, wó ma mu ĩmi colé kūrúbáyĩ drĩkã aya rú rĩ sĩ.' "

12 Û'dú na vúlẹ gá Yērōbūwámū āgō kí dó 'bá pírĩ Ịṣirayíḽĩ drĩ kí abe úpĩ Rēhōbūwámū rụ cécẹ ándrá ĩ'dinĩ jolẹ, "Ĩmi āgō má rụ 'dōlẹ ú'dú na vúlẹ gá rĩ áni."

13 Wó úpĩ gā dó ímbátáná 'bá āmbogo rĩ 'bã kí fėlẹ ĩ'dinĩ rĩ úmgbé, umvi dó 'bá 'dĩ kí tị mba sĩ.

14 'Dụ dó ímbátáná kārĩlẹ anzi 'bã kí fėlẹ ĩ'dinĩ rĩ 'i āzıla jọ, "Má átépi 'bã ándrá tẹrĩ anzi la ĩmi drĩ gá, wó ma mu tẹrĩ ānzĩ la ũ'bālẹ ĩ'didrĩ drĩ gá ānzĩ rú āndānĩ, co ándrá ĩmi kūrúbáyĩ sĩ, wó ma mu ĩmi colé kūrúbáyĩ drĩkã aya rú rĩ sĩ."

15 Ịjọ 'dĩ sĩ úpĩ are dó 'bá kí tị ku, ā'dusĩku ịjọ Úpĩ 'bã jolẹ Nábĩ Āhíyā Sílọ gó ru rĩ rụ sĩ Yērōbūwámū Nēbátĩ ngọpị ní rĩ 'bã idé rú sĩ ru Úpĩ 'bã jolẹ rĩ áni.

16 'Bá Ịṣirayíḽĩ drĩ wókō úrụ rĩ agá rĩ kí dó mu amálẹ la úpĩ gā kí tị arelẹ úmgbé 'bo, i'dó kí dó uzálẹ,

"Āmā Ịjọ āzĩ ru bĩlẹpi 'bá Dāwúdĩ drĩ kí abe la cí yā?

Āmā hákĩ āzĩ Yésē ngọpị agá la 'dáyụ,

'bá Ịṣirayíḽĩ drĩ 'dĩ, ĩmu ĩmidrĩ hémā kí agálẹ.

Rēhōbūwámū 'bã ce dó 'bá ĩ'didrĩ kí 'bã vúná drĩ áyụ."

Ịjọ 'dĩ sĩ 'bá Ịṣirayíḽĩ drĩ gō kí dó lịcọ gá.

17 Wó 'bá Ịsịrayílí drị u'álépi Táwũnị Yúdā drị agá rī kí drílẹ́ gá Rēhōbūwámū ace dó úpí ru.

18 'Dā 'bā ūngúkú gá, úpí Rēhōbūwámū pē dó Ādōnīrámū ándrá 'bá ūnmílẹ́ āzị gá ūkpó sī rī kí 'bā drílẹ́ ru rī 'bā tị 'bá Ịsịrayílí rú rī kí drị atrijó 'bā mvu kí sī ku, wó 'bá 'dī uvú kí Ādōnīrámū írā sī káyí. Úpí Rēhōbūwámū afu ru sī fijó gá rī ỉ'didrị ā'dịdrị agá, apá dó sī Yērūsālẹ́mū gá.

19 Íjọ 'dī sī i'dójó ụ'dụ 'dā sī 'bá Ịsịrayílí drị wókō úrú rī agá rī mvu kí dó ūri āfūlẹ́pi Dāwúdị rú rī 'barụ rī sī rá kpere āndrū.

20 'Bá pírí Ịsịrayílí drị wókō úrú rī gá rī kí dó mụ arelé la Yērōbūwámū āgō dó angájó Mịsịrị gálẹ́ rī sī rá, umve kí dó ỉ'di sī íjọ jojó ỉ'diní āzila pē kí dó ỉ'di úpí Ịsịrayílí drị rú. 'Bá ínátí Yúdā drịgá u'álépi súrú Ịsịrayílí drị 'bā wókō ándrá rī agá rī ace kí dó lú ru ūpí Dāwúdị drị 'bā pálẹ́ gá á'dụsị.

21 Rēhōbūwámū la dó mụ acalẹ́ Yērūsālẹ́mū gá 'bo, umve āsīkárí ā'dị gá ātrike rī kí 180,000 angájó íná tị Yúdā 'badrị Bēnzāmīnī be rī agá, sī mụjó ā'dị gá 'bá Ịsịrayílí drị kí abe sī ūpí ujajó vúlẹ́ Sūlūmánī ngọpị Rēhōbūwámū drílẹ́ gá.

22 Wó Ādróná jọ nábí Sēmāyiyā ní,

23 “Íjọ úpí Yúdā drị Rēhōbūwámū Sūlūmánī ngọpị ní, āzila 'bá Yúdā 'badrị Bēnzāmīnī be rī 'baní 'bá āzị acelẹ́pi 'dī abe,

24 “Dī íjọ Úpí 'bā jolẹ́ rī 'i, lẹ́ ỉ'di jō ā'dị ỉmī ádrípịka Ịsịrayílí rú rī kí abe ku. 'Bá ālu ālu 'bā gō ỉ'didrị lịcọ́ gá, ā'dusīku ánga íjọ 'dī ma 'i.' ” Íjọ 'dī sī are kí dó íjọ Úpí 'bā jolẹ́ rī rá āzila gō kí

dó vúlé cécé Úpí 'bā āzítáná lâ fējó rĩ áni.

Yērōbūwámū ce 'bá Ịsịrayǐlǐ drị kí drị ịjọ ũnzí gá

²⁵ 'Dā 'bā ũngúkú gá, úpí Yērōbūwámū ce táwũnǐ Sẹkẹmụ drị āngū 'bé 'a rú Ịfụrayǐmụ drị andre bōrō ũkpó la sǐ. 'Dāá rĩ sǐ mụ drị gá āzila ce táwũnǐ āmbógó Pẹnụwẹlǐ drị andre bōrō ũkpó la sǐ.

²⁶ Ụ'dụ āzị sǐ Yērōbūwámū ũrā ịjọ ỉ'di ásị gálé jọ, “Ádrị adru múké-múké ku, ũpí 'dĩ la mụ gólé Dāwụdǐ drị lịcọ agá ịdị rá.

²⁷ 'Bá 'dĩ drị kí ací idétáná idélé jó Úpídrị gá Yẹrúsālẹmụ gálé, kí ásịsịná la drúzị gō vúlé úpí ỉ'badrị drị gá 'dĩ úpí Yúdā drị Rẹhōbūwámū 'i. 'Bá 'dĩ kí uja áma 'dìlẹ rá āzila kí ru uja Rẹhōbūwámū rụ ũgũgũ.”

²⁸ Úpí Yērōbūwámū la mụ ịgátáná zílẹ 'bá āmbogo rĩ kí tị gá 'bo, idé kǎjóná gólūdǐ sǐ la kí ịrị. Jọ dó 'bá ỉ'didrị 'banì, “'Bá mádrị Ịsịrayǐlǐ drị 'dĩ, ịminí acịjó Yẹrúsālẹmụ gálé rĩ ỉ'di ịjọ āzị ũkpó la. Ādroṇa ándrá ịmi anzélẹpi angájó Mịsịrị gálé rĩ kí 'dĩ.”

²⁹ 'Bā kǎjóná idélé gólūdǐ sǐ ālu rĩ Bẹtẹlǐ gá āzila 'bā āzị rĩ Dánĩ gá.

³⁰ Ịjọ 'dĩ acá dó ịjọ ũnzí ru, ā'dusiku 'bá rì kí mụlẹ angájó Dánĩ gá sǐ ādróná idri kóru rĩ ịnzịjọ.

³¹ Yērōbūwámū sị vā āngū sǐ sírì 'bá ịnzílẹ ịnzị rĩ kí ịnzịjọ rĩ kí āngū túpū rú rĩ kí agāsī āzila ũpẹ átáló la kí angájó 'bá adrulẹpi lịcọ Lẹvị rú ku rĩ kí agá.

³² Yērōbūwámū 'bā dó ūmū āmbógó la ĩmbá
 ārō rī 'bā ú'dú mụdrị drī tōwú sī táwūnī Bětēlī
 gá cécé ūmū idélé ílī ālu ālu sī bōrōkō agá Yúdā
 gá rī āni, idé dó sī idétáná ālītārī drī gá 'dāā.
 Bětēlī gá 'dāā idé dó idétáná kājona ĩ'diní idélé
 gólūdī sī rī 'banī. Bětēlī gá 'dāā ū'bā vā ātalo kí
 āngū ĩ'diní sīlẹ sī ādrona kí ĩnzījó rī kí agá.

³³ ĩmbá ārō rī 'bā ú'dú mụdrị drī tōwú sī, ĩmbá
 ĩ'didrị ĩ'di 'bā pėlẹ rī sī, idé idétáná kí ālītārī
 ĩ'diní sīlẹ Bětēlī gá rī gá. ĩjọ 'dī sī 'bā dó sī ūmū
 'bá Ịsīrayílī drī 'baní āzila mụ dó sī drī gá sī
 fētáná kí fējó ālītārī ĩ'diní idélé rī drī gá.

13

*Nábī Yúdā gá rī 'bā Yērōbūwámū bīlẹ ĩndụ líjọ
 rī*

¹ Āzítáná Úpí 'bā fėlẹ rī sī ágóbí āzī nábī rú
 Ādróná āni la angá ándrá Yúdā gá rī sī mụjó
 Bětēlī gá. ĩ'di mụ calẹ Bětēlī gá 'bo, ịsụ 'dī
 sī Yērōbūwámū tu pá ālītārī gá 'dāā sī idétáná
 idéjọ.

² Nábī za ālītārī drī gá āzítáná āfūlẹpí Úpí 'bā
 tị gá rī sī. “Ālītārī 'dī, ālītārī 'dī! 'Dī ĩjọ Úpí 'bā
 jolé rī 'i, 'Jó Dāwúđī drī agá ála mụ ngọtí ágóbí
 tìlẹ, ála rú lā 'da Yōsáyā 'i. ĩ'di mụ ātalo idétáná
 idélẹpí ālītārī sī ādrona kí ĩnzījó rī kí drī gá vā
 amúlẹpí idétáná kí idélẹpí 'dā rī kí idélé idétáná
 ru ímí drī gá 'dā, āzila ĩ'di mụ 'bā 'bā ĩfākā kí
 ivélé ímí drī gá.’ ”

³ Ū'dú 'dā 'bā vúná sī nábī Ādróná drī 'dā fẹ
 dó ícétáná āzī, jọ, “'Dī ícétáná Úpí 'bā i'dalẹ rī 'i,

ālītārī 'dī 'a la asi rá, āzila ála úfóro drī la gá 'dī kí asu vū gá. 'Dā 'bā ūngúkú gá, ĩmi dó nī la rá Úpí ajó ĩjó 'dī mārū sī."

⁴ Úpí Yērōbūwámū la mụ ĩjó nábī Ādróná drī 'bā uzájó ālītārī drī gá rī arelé 'bo, ĩjū dó ru drī sī nábī lūjó, āzila jọ, "Ĩmi arú ágóbī 'dā 'i." Wó drī ĩ'di 'bā sī ágóbī lūjó rī uja dó 'ilé rá, icó dó sī ru drī atralé ku.

⁵ Ālītārī asi dó cọtī ru 'a trā rá āzila úfóro drī la gá rī asu dó vūrú cécé nábī Ādróná drī 'dā 'bā ándrá jolé ĩjó ícétáná ru āfūlépī Úpī tị gá rī sī rī áni.

⁶ 'Dā 'bā ūngúkú gá, úpí Yērōbūwámū jọ dó Nábī Ādróná drī ní, "Ízī mání Úpí Ādróná mídrī 'i, āzila mí a'í ĩ'di sī áma drī adrijó." ĩjó 'dī sī ágóbī Ādróná drī zị dó Úpī rá āzila úpí Yērōbūwámū 'bā drī adrí dó rá, acá dó sī ándrá ĩ'di 'bā adrujó idu rī áni.

⁷ Úpí jọ dó Nábī ní, "Āmụ mí be mádrī lịcọ gâlé, mi dó sī ākónā na, āzila ma dó sī ĩmi ũfē ĩjó míní idélé mání 'dī sī."

⁸ Wó Nábī umvi úpí ní, "Ídrī tání mání málī mídrī kí 'bā nūsū kí fē, má icó mụlé mí be ku. Má icó ākónā nalé jōku ĩyị mvulé āngū 'dīgá 'dā ku.

⁹ Úpí fē mání āzítáná jọ, 'Lē ína ākónā jōku ímvu āko āzī ku, āzila ágō jō gērī ālu rī gāsī ku.' "

¹⁰ ĩjó 'dī sī nábī a'be dó gērī tá ĩ'diní sī amújó Bětělī gá rī rá, gō dó gērī āzī ndú la gāsī.

¹¹ Sávā 'dā sī Nábī āzī ándrá āmbá ru u'alépi Bětělī gá la cí, ngópika amụ kí āzila ũlū kí ĩ'diní

ĩjọ Nábĩ Ādróná drị angálépi Yúdā gá rĩ 'bā idélé Bětẹlĩ gá ụ'dụ 'dā sī rĩ kí, ĩjọ ĩ'di 'bā jolé úpí Yērōbūwámū ní rĩ kí abe.

¹² Nábĩ āmbá rĩ zị kí, "Ĩ'diní gōjọ rĩ sī mụ gẹrĩ íngō gāsī yā?" Ngópika i'da kí ĩ'diní gẹrĩ Nábĩ angálépi Yúdā gá rĩ 'bā sī gōjọ rĩ 'i.

¹³ Jọ ngópika 'baní, "Ịsụ mání góbéré sī rijó kǎyĩnō drị gá rĩ 'i." Kí mụ góbéré sùlẹ 'bo, tụ dó kǎyĩnō drị gá

¹⁴ āzila dro dó ĩ'di vù. Isụ dó Nábĩ rì vù gá ife āzì āmbógó la ịndụ gá āzila zị ĩ'di, "Mí Nábĩ Ādróná drị angálépi Yúdā gá rĩ 'i yā?"

Nábĩ umvi ĩ'di, "Ma bā sī ĩ'di 'i."

¹⁵ ĩjọ 'dī sī Nábĩ āmbá ru rĩ jọ ĩ'diní, "Mí amụ, amụ mí be sī ākónā najó mǎdrị lịcọ gálẹ."

¹⁶ Nábĩ Ādróná drị umvi ĩ'diní, "Má icó dó gólẹ mí be vùlẹ sī mụjọ ākónā najó jōku ịyị mvujọ āngū 'dīgá 'dā ku.

¹⁷ Úpí itré ma ũkpó ru jọ, 'Lẹ ána ākónā jōku ámvụ āko āzì ku, āzila ágō jō gẹrĩ ālu rĩ gāsī ku.' "

¹⁸ 'Dā 'bā ũngúkú gá, Nábĩ āmbá Bětẹlĩ gá rĩ jọ dó ĩ'diní, "Ma vā cécé mī áni Nábĩ, mǎlǎyíkā āzì jọ mání, Úpí fē āzítáná jọ, 'Mí uja ĩ'di vùlẹ mǎdrị lịcọ gálẹ, ĩjọ 'dī sī ĩ'di dó sī ākónā na āzila ịyị mvụ.' " Wó íni 'dī nábĩ āmbá rĩ alị 'bāngá ĩ'diní ĩnzō.

¹⁹ ĩjọ 'dī sī Nábĩ Ādróná drị angálépi Yúdā gá rĩ mụ dó ĩ'di be lịcọ gálẹ rá na dó ākónā āzila mvụ dó sī ịyị rá.

²⁰ ĩ'baní ākónā na agá 'dā, ụ'dụkọ Úpí drị acá Nábĩ āmbá Bětẹlĩ gá ĩ'di ujalépi vùlẹ rĩ rụ.

21 Uzá Nábĩ Ādróná drĩ angálépi Yúdā gá rĩ drígá jọ, “Dĩ ñjọ Úpí 'bā jolé rĩ 'i, 'Ígā ñjọ Úpí 'bā jolé míní rĩ úmgbé āzila ímba āzítáná Úpí Ādróná mídrĩ 'bā félé míní rĩ tā ku.

22 Mí uja mi vúlé, ína ākónā āzila ímvu ñyí āngũ ñ'di 'bā ími itréjọ ína jō ākónā alagá ku jōku ímvu ñyí ku rĩ gá. ñjọ 'dĩ sī ñdrĩ dó drā 'bo, ícọ dó ími ñsílé mí áyíṣika kí abe āngũ ālu gá ku.’ ”

23 Nábĩ Ādróná drĩ la dó mụ ākónā delé na agá 'bo, Nábĩ āmbá ñ'di ujalépi vúlé rĩ sū dó ñ'diní góbéré sī tujó kǎyĩnō ñ'didrĩ drĩ gá.

24 ñ'diní mụ agá gẹrĩ gá 'dā, ụfụ dó drĩ kẹmĩ āzĩ be, Kẹmĩ 'dā cị dó sī ñ'di káyĩ rá, āvũ la ace dó gẹrĩ agá 'dāá. Kǎyĩnō utu kí dó pá kẹmĩ be búlú la gá 'dāá.

25 Āgọbĩ āzĩ alilépi gẹrĩ 'dā gāsĩ rĩ ndre kí āvũ la gẹrĩ agá 'dāá. Kẹmĩ tu dó pá ñ'di 'bā āvũ andre gá 'dāá. Āgọbĩ 'dĩ mụ kí dó ñjọ 'dĩ vú nzelé Táwũnĩ Nábĩ āmbá rĩ 'bā sī u'ájọ rĩ gālé.

26 Nábĩ āmbá rĩ la mụ ñjọ arelé ñjọ 'dĩ drĩ gá 'bo, jọ dó, “Dā Nábĩ ándrá āzítáná Úpí drĩ 'bā vú ũbílépi ku rĩ 'i. ñjọ 'dĩ sī Úpí āpē dó kẹmĩ tị sī ñ'di cịjọ cécé Úpí 'bā ándrá ñ'di 'bā bílé ñndụ líjọ rĩ áni.”

27 Nábĩ āmbá rĩ jọ dó ngọṣika 'baní, “Ìsũ mání Kǎyĩnō ụrụ'bá gá góbéré sī tujó drĩ la gá rĩ.” Anzị nga kí dó ñjọ 'dā cécé ñ'di 'bā jolé rĩ áni.

28 'Dā 'bā ũngúkú gá, mụ dó āzila ñsụ dó āvũ gẹrĩ agá vū gá 'dāá. Kǎyĩnō tu kí dó pá kẹmĩ be búlú la gá 'dāá. Kẹmĩ na āvũ 'dā ku jōku cị kǎyĩnō ku.

29 Nábī āmbá rī a'dú dó nábī Ādróná drī 'bā āvū rá, 'bā dó ī'di kāyīnō drī gá, āzila ājī dó ī'di ī'didrī Táwūnī āmbógó rī gá sī ī'di awájó āzila īsījó.

30 Īsī dó sī āvū la 'bū ī'di 'bā āmgbā rī drī agá*, āzila rī kí dó awálé ī'di sī ngópika kí abe, "Bārī mání má ádrīpī yē!"

31 Nábī āmbá rī la dó mụ ī'di īsīlé 'bo, jọ dó ngópika 'baní, "Ádrī drā rá, īmi īsī ma 'bū 'dīgá 'dā Nábī Ādróná drī 'dī be, īla áma āvū ī'dī 'bā búlú gá 'dā,

32 ā'dusīku ījọ ándrá Úpí 'bā jolé ī'diní 'bā jọ ī'di ālītārī Bētēlī gá rī 'bā drī gá ūnzí āzila āngū sī ādroṇa īnzō rú rī kí īnzījọ Táwūnī Sāmāriyā drī drī gá rī be rī 'bā idé rú sī ru ī'di 'bā jolé rī áni."

33 Átā ījọ 'dī 'bā ūngúkú gá úpí Īsīrayīlī drī Yērbūwámū uja ī'di 'bā gērī ūnzí rī kí ku, wó mụ drī gá ātalo āzī ngalépi ālītārī ī'di 'bā sīlé rī gá, 'bá cí lēlépi āzī ngalépi átáló ru rī ī'di drī tī drī la gá rá.

34 Ījọ ūnzī Yērbūwámū drī lícọ agá 'dī fē ūpī ī'didrī ní a'déjọ āzila ī'diní īlīkījọ ūnókú drī gá 'dā kpītā rá rī gá nī.

14

Yērbūwámū ngópi 'bā drājó rī.

1 Sāwā 'dā sī āyānī āzī rụ dó Yērbūwámū 'bā ngópi Ābíyā 'i.

* 13:30 13:30 Úga ándrá 'bū 'dī írā ụrụ'ba gá cécé jó 'a áni, ala ī'di ayú pālē wēwē rú.

2 Yērōbūwámū jō dó ũkū ní, “Ímụ, ísũ bōngó ndú la kí, mí uja dó sī ímì gbíyā ndú, únĩ rù sī mī Yērōbūwámū 'bā ũkū 'i rī gá ku. Ímụ dó sī Nábī Āhíyā u'álépi Sílō gá ándrá jolépi la mání ma mụ acálé úpí ru 'bá Ịsịrayílí drị kí drīlẹ gá rī rụ.

3 Í'dụ ỉ'diní mūkátĩ kí mụdrị, Kékĩ āzĩ kí abe āzıla ānụ kéré gá ālu 'dĩ be. Ỉ'di dó sī míní ā'du ịjọ la mụ ru idélé ngótịná 'dĩ rụ nĩ yā rī lūlé.”

4 Ịjọ 'dĩ sī Yērōbūwámū 'bā ũkū mụ dó Āhíyā drị lịcọ gá Sílō gálé rá.

Ini 'dĩ ỉdrānīgō drị Āhíyā 'bā mịfị ndre kí dó āngū múkẹ ku.

5 Wó Úpí jọ Āhíyā ní, “Yērōbūwámū ũkū la amụ ímì zílẹ ngópị āyánĩ rú rī 'bā ịjọ sī. Úpí lū Āhíyā ní 'bā jọ ũkú 'dā ní ā'du ịjọ yā rī gá rá. Yērōbūwámū 'bā ũkū la dó mụ acálé 'bo, 'bā dó ru 'bā āzĩ ndú la rú.”

6 Wó Āhíyā la dó mụ Yērōbūwámū ũkū 'bā pá 'bā ụ'dụkọ ndụndụ rī arelé kējịtị gá 'dāá 'bo, jọ dó ỉ'diní, “Yērōbūwámū ũkū, mí afi jọ agá 'dōlé, í'bā mī 'bā āzĩ ndú la rú íni ā'du ịjọ sī? Āpē áma tị mírụ ụ'dụkọ tị āzĩ ũnzĩ la trū.

7 Ímụ āzıla ịjọ Yērōbūwámū ní, 'dĩ ịjọ Úpí, Ādróná Ịsịrayílí drị 'bā jolé rī 'i, 'Má āpē mī 'bá kí agá 'dā rī sī adrujọ úpí ru 'bá mádrị Ịsịrayílí drị kí drīlẹ gá.

8 Má alị āngū Dāwúdĩ 'bā ũpĩ najó rī 'bā wókō fēlé mídrị, wó mí adru ātí'bó mádrị Dāwúdĩ ándrá āzítáná mádrị kí tā mbalépi āzıla ịjọ mádrị kí vú ũbílépi ásị pírí sī rī áni ku.

⁹ Mí idé ùnzĩkãnã ndě ãmbôgô sĩ 'bá ándrá ùpĩ nalépi ími drĩlé gá rĩ 'badrĩ rá. Ígã ma úmgbé ãzĩla mí inga áma ùmbã míní ãdrona ãzĩ kóru rĩ kí idéjó ãzĩla í'dá míní idélé aya sĩ rĩ kí ñnzĩjó rĩ sĩ.

¹⁰ “ ‘Íjó 'dĩ sĩ, ma dó mu lĩkĩ ajílé lĩcọ Yērōbūwámū drĩ drĩ gá rá. Ma mu āgọbị anzị ālu ālu āfūlépi Yērōbūwámū uru' 'bá gá rĩ kí ụ'dílé pírí rá. Ma lĩcọ ỉ'didrĩ ivé cécé wórō ivéjó rĩ áni kpere ỉ'diní ve agá pírí.

¹¹ Ûcogo kí 'bá Yērōbūwámū drĩ lĩcọ agá ũdrālépi táwũnĩ ãmbógó rĩ agá rĩ kí na nĩ ãzĩla āriṇa kí āvũ 'bá ũdrālépi ásé agá rĩ 'badrĩ kí ti nĩ. 'Dĩ íjó Úpí 'bã jolé rĩ 'i.' ”

¹² Āhíyā jọ dó Yērōbūwámū ũkũ ní, “Ínga ígō lĩcọ gá. Ídrĩ dó fi táwũnĩ ãmbógó rĩ agá 'bo, mgbá la dó drã rá.

¹³ 'Bá pírí Ịsịrayílí drĩ kí ỉ'di awá ãzĩla kí ỉ'di ịsị rá. Ỉ'di lú 'bá Yērōbūwámū drĩ lĩcọ agá 'dãá icólé ịsílé rá rĩ 'i, ã'dusĩku Úpí Ādróná Ịsịrayílí drĩ u'á ãyĩkō sĩ la ỉ'di sĩ.

¹⁴ “Úpí la dó mu ỉ'diní úpí ãzĩ ingalé Ịsịrayílí gá 'dã, ỉ'di mu 'bá Yērōbūwámū drĩ kí ịlĩkílé pírí. Íjó 'dĩ la ru idé ãndrũ rá, átã ỉ'di ru idé ú'dĩ'da.

¹⁵ 'Dã 'bã ũngúkú gá, Úpí la dó mu sùrú Ịsịrayílí drĩnĩ drĩrima fėlé rá, íjó 'dĩ la 'bá kí agba cécé ũlĩ 'bã ũzú kí ayajó ịyị agá rĩ áni. Ỉ'di mu 'bá Ịsịrayílí drĩ kí nzelé ịndụ trũ gbụ āngũ alá ándrá ỉ'di 'bã fėlé ỉ'bã áyịpịka 'baní rĩ gá 'dã rá, ãzĩla ỉ'di kí iré kpékpé ịyị Ûfūrátĩ 'bã 'á 'dã sĩ, ã'dusĩku

inga kí ándrá Úpí 'bā ūmbā ī'bā kí íđiṇá ādróná ūkú ru umvelé Āsérā rī drī kí ĩnzījō rī sī.

¹⁶ Úpí la mụ 'bá Ịsrayílī drī kí drī gá ịjọ āvīlé rá ịjọ ūnzí Yērōbūwámū 'bā idélé ī'di 'bā sī 'bá Ịsrayílī drī kí fējó fíjọ ịjọ ūnzí agá rī sī."

¹⁷ Yērōbūwámū 'bā ūkū nga dó rá āzila gō dó vúlé táwūnī Tīrīzā drīgá. Ī'di mụ calé lịcọ gá 'bo, ngótịnā drā dó rá.

¹⁸ 'Bá Ịsrayílī drī awá kí dó ī'di sī āzila ịsī kí dó ī'di cécé ándrá Úpí 'bā ịjọ la jojọ Nábī Āhíyā rūsī rī áni.

Yērōbūwámū 'bā drājó rī

¹⁹ Ịjọ āzị úpí Yērōbūwámū 'bā ngalé rī kí, ā'di ī'di 'bā 'dīlé rī kí āzila ịjọ ī'di 'bā 'bá kí drī cejọ rī kí abe úsī dó kí bụkū sī āwí ūpí 'bá Ịsrayílī drī 'badrī kí sījọ rī agá.

²⁰ Yērōbūwámū na dó ūpī ílī kālī ịrī drī ịrī, drā dó rá āzila ịsī dó ī'di áyípika kí abe. Yērōbūwámū ngópí Nādábī na dó ūpī ī'di 'bā kējí gá nī.

²¹ Sūlūmánī ngópí Rēhōbūwámū ándrá ílī trū kālī sụ drī ālū ī'diní acájó úpí āngū Yūdīyā drī gá rī sī. Na ūpī Yērúsālēmū gá ílī mụdrī drī ázīrī, 'dī Táwūnī āmbógó Úpí 'bā ándrá pėlé āngū pírí Ịsrayílī drī kí agá sī ī'di ĩnzījō rī gá. Āndrē ándrá Nāámā 'i, angájó sūrú Āmọnī drīgá.

²² 'Bá u'alépi ūpī Yūdā drī agá rī nga kí ándrá ịjọ ūnzí la Úpí drīlẹ gá, āzila ịjọ ūnzí ī'baní ngalé rī inga dó ándrá Ādróná 'bā ūmbā ndē ándrá ī'bā áyípika 'baní idélé rī rá.

23 Cécé 'bá ándrá u'álépi ùpĩ Ịsịrayílị drị agá rĩ 'bã kí idélé rĩ áni, sị kí vâ ăngũ sị ădroņa ỉnzô rú rĩ kí ỉnzịjọ, ıra ỉnzìlé ỉnzị-ỉnzị rĩ kí, ịdịná ădróná ùkú ru Ăséră drị kí túpũ ălu ălu kí sị gá ăzıla ife ỉndrĩkă trũ kịdị ălu ălu kí ỉndụ gá.

24 'Dă 'bă drị găsĩ ndələpi pírí rá rĩ, ăgọbị ăzıla ùkú ri kí ándrá ăwũ ngalé ăngũ ỉ'bă kị sị ădroņa kí ỉnzịjọ rĩ kí agá. 'Bá Yúdă drị ri kí vâ Úpĩ drịlé gá ịjọ drịnzá ru 'bá ándrá drolé rá 'bá Ịsịrayílị drị 'bă kí sị rijó ăngũ la gá rĩ 'bă kí ándrá ngalé rĩ kí ngalé.

25 Ílị tówú Rêhōbūwámũ 'bă ùpĩ najó 'dă agá, úpí Mịsírị drị Sīsákĩ amụ ă'dị 'dìlé táwũnị ămbógó Yêrúsălémũ drị be.

26 Sīsákĩ ra ándrá ăko ữrọdrị ru jọ sị Úpĩ ỉnzịjọ rĩ agá rĩ kí lịcọ úpí drị agá rĩ kí abe pírí rá ăzıla 'dụ gọbéré ă'dị drị Sũlũmánĩ 'bă ándrá idélé gólũdĩ sị rĩ kí ỉndĩ.

27 Ịjọ 'dĩ sị úpí Rêhōbūwámũ idé dó gọbéré ă'dị drị kí bũrônzị 'dulé rá rĩ kí kẹjị gá ăzıla fê dó kí ămbogo kẹjịti sị fịjọ lịcọ úpídrị agalé rĩ tələpi rĩ 'badrị.

28 Săwă pírí sị úpí drĩ mụ jọ sị Úpĩ ỉnzịjọ rĩ gálé, 'bá lịcọ andre tələpi rĩ kí gọbéré kí 'dụ ỉndĩ, 'dă 'bă ũngúkú gá kí vâ kí uja vúlé jọ sị kí tă mbajó rĩ gá.

29 Ịjọ úpí Rêhōbūwámũ 'bă ngalé rĩ kí úsĩ kí pírí bụkũ sị ịjọ ùpí 'bă kí ngalé Yúdă gá rĩ kí sịjọ rĩ agá.

30 Săwă 'dă agá Rêhōbūwámũ úpí sùrú Ịsịrayílị drị 'bă wókô Ándrá rĩ drị kí Yêrōbūwámũ úpí

súrú Isirayĩlĩ drĩ 'bã wókõ Ʋrú rĩ drĩ be rĩ kí 'bé
ã'dĩ 'dilé kí drĩdrĩĩ gá.

³¹ Rēhōbūwámũ drā dó rá, ƶsĩ dó sĩ ƶ'di āngũ sĩ
ũpi kí ƶsĩjó rĩ gá, Táwũnĩ āmbógó Dāwúđĩ drĩ gá
āzila ngópĩ Ābíyā acá dó sĩ ƶ'di 'bã kējĩ gá úpĩ ru
nĩ.

15

Ābíyā 'bã ùpĩ najó Yúdā gá rĩ

¹ Ílĩ mụdrĩ drĩ ārō Yērōbūwámũ Nēbátĩ ngópĩ
'bã ùpĩ najó súrú Isirayĩlĩ drĩ 'bã wókõ Ʋrú rĩ gá
rĩ sĩ, Ābíyā acá dó úpĩ ru āngũ Yūdĩyā drĩgá.

² Na ùpĩ Yērúsālēmũ gá ílĩ na. Āndrē ándrá
Ābīsālómũ 'bã ƶzépĩ Māákā 'i.

³ Ābíyā idé vā ũnzĩkãnā ālu ālu átépĩ 'bã ándrá
idéle rĩ kí 'bã vúná. Fē ru ásĩ Úpĩ Ādróná ƶ'didrĩ
ní pírĩ cécé ándrá áyĩpĩ Dāwúđĩ 'bã fēlé rĩ áni ku.

⁴ Táni Ābíyā 'bã ũnzĩkãnā kí idé agá rá tí, wó
Dāwúđĩ 'bã ƶjó sĩ, Úpĩ Ādróná ƶ'didrĩ fē ùpĩ ƶ'didrĩ
ní sĩ mụjó drĩ gá āzila fē dó ƶ'dinĩ ngótĩ ágóbĩ sĩ
ùpĩ najó ƶ'di vúlé gá Yērúsālēmũ gá 'dāá.

⁵ Úpĩ idé ƶjó 'dĩ íni la ā'dusĩku Dāwúđĩ idé
ándrá ƶjó múké rĩ kí Ādróná ƶ'didrĩ drĩlẹ gá āzila
uja ándrá ru búlú gá āzítáná Ādróná 'bã fēlé
ƶ'dinĩ rĩ kí agá ku ídri ƶ'didrĩ agá pírĩ, wó ƶtrĩ
ándrá lú Ʋrĩyā Hĩtĩ gó ru rĩ 'bã ƶjó sĩ.

⁶ Ā'dĩ úpĩ Rēhōbūwámũ kí drĩdrĩĩ gá úpĩ
Yērōbūwámũ be rĩ ƶdrĩ ándrá ru kpere ílĩ Ābíyā
'bã ùpĩ najó 'dā kí agá pírĩ.

⁷ Íjọ Ābíyā 'bā ngalé sáwā ì'di 'bā ùpĩ najó rĩ agá rĩ kí úsĩ kí pírí búkù sī āwí ùpĩ Yúdā gá rĩ 'badrĩ kí sījó rĩ agá cí. Ābíyā kí drīdrīnĩ gá Yērōbūwámū be ā'dí ándrá sáwā pírí sī cí.

⁸ Ābíyā la dó mụ drālé 'bo, ìsī dó ì'di áyípika kí abe Táwũnĩ āmbógó Dāwúdĩ drĩ agá. Ābíyā 'bā ngópì Ásā acá dó ì'di kējì gá úpí ru nĩ.

Ásā 'bā ùpĩ najó Yúdā gá rĩ

⁹ Ílì úpí Yērōbūwámū sùrù Ísīrayílì drĩ 'bā wókō Ẹrù rĩ drĩ 'bā ùpĩ najó rĩ 'bā cajó kālì ìrĩ rĩ sī, Ásā acá dó úpí Yúdā drĩ rú nĩ.

¹⁰ Na ùpĩ Yērúsālémū gá ílì kālì sù drĩ ālu. Āndrē 'bā rù ándrá Mákā 'ì, 'dī Ābūsālómū 'bā ìzépì 'ì.

¹¹ Ásā nga ándrá íjọ múké la kí Úpí drīlẹ gá cécé áyípì Dāwúdĩ 'bā ándrá ngalé rĩ áni.

¹² Adro dó sī ùpĩ ì'didrĩ agá 'dāá āgòbì āzila ũku ándrá āwũ ngalépi úrìjọ sī ādroṇa ìnzō rú rĩ kí ìnzìjọ rĩ agá rĩ kí pírí rá. Anu ādroṇa ìnzō rú ì'di 'bā áyípika 'bā kí ándrá idélé rĩ kí pírí vū gá.

¹³ Nze ándrá vā āndrē Mákā adrujọ āmbögō ùpĩ drīgá rĩ sī rá, ì'dinì ándrá í'dá ngũlé ũnzì Ādróná umvelé Āsérā rĩ drĩ idéjọ rĩ sī. Ásā ga ándrá ìdìṇá ādróná ũkú ru umvelé Āsérā rĩ drĩ vùrù āzila ívé dó ì'di á'bù Kídrōnĩ drīgá 'dāá rá.

¹⁴ Ásā drī ándrá tánì āngũ úrìjọ ru rĩ kí andi agá pírí ku rá tí, ídri ì'didrĩ agá fē ru ásì pírí Úpí nĩ, uja ru búlú gá ku.

15 Ají jó sî Úpí ãnzĩjô rĩ agá ãko ándrá átépĩ 'bã 'bãlé ndú ãzĩla vâ ã'dinĩ 'bãlé ãlá ru ndú sîlĩvã rú, gólũdĩ rú ãzĩla ãkójô ãzĩ rĩ kí abe.

16 Úpí Ásã ri kí ándrá ã'dĩ 'dĩlé kí drĩdrĩĩ gá úpí sũrũ İşirayĩlĩ 'bã wókô Ûrũ rĩ drĩ Bãsã be sãwã ã'bã kí adrujô ãpĩ drĩ gá rĩ sî.

17 Úpí İşirayĩlĩ drĩ Bãsã mu ã'dĩ 'dĩlé Yũdã be, sî dó táwũnĩ Rãmã drĩ 'i, 'bã dó sî ala gá 'dãã ãsĩkárĩ ã'dĩgá ãkpó la kí cí sî 'bã kí atrijó fĩjã gá ãzĩla ãfũñã ãngũ úpí Ásã drĩ Yũdã gá.

18 İjô 'dĩ sî úpí Ásã 'dũ dó sîlĩvã ãzĩla gólũdĩ ã'dinĩ tã mbalé ã'di drĩ lĩcô gá ãzĩla jó sî Úpí ãnzĩjô rĩ agá rĩ kí pĩrĩ, pẽ dô sî ãmbogo ã'didrĩ kí 'bã ãzĩ kí tĩ úpí Bẽnĩ-Hãdádĩ Tãbĩrĩmónĩ ngópĩ rũ. Tãbĩrĩmónĩ ã'di Hẽzĩyónĩ úpí Ārãmũ drĩ ándrá ãpĩ nalépi Dãmãsĩkĩyã gá rĩ 'bã ngópĩ 'i ãzĩla sî dó sî ã'dinĩ wãrãgã ãni,

19 jô, “Lẽ ãma ícĩ tĩ mí be cécé ándrá mã átépĩ 'bã kí tĩ ícĩjô mí átépĩ be rĩ áni. Āndre, áfẽ mínĩ fẽtãnjã ru sîlĩvã kí gólũdĩ be. Ú'dĩ'da álẽ mí andi tĩ ícĩma ģmi ãni úpí İşirayĩlĩ drĩ Bãsã be rĩ rá, İjô 'dĩ sî ã'di dó sî ãsĩkárĩ ã'di drĩ kí nze ãngũ mãdrĩ agá rĩ sî rá.”

20 Úpí Bẽnĩ-Hãdádĩ ã'ĩ İjô úpí Ásã 'bã a'ĩlẽ rĩ rá, pẽ dó ãsĩkárĩ ã'didrĩ kí tĩ sî ã'dĩ 'dĩjô Táwũnĩ ãmbogo ãmbogo İşirayĩlĩ gá rĩ kí abe. Pa dó sî ãkpô sî táwũnĩ İjônĩ drĩ 'i, Dãnĩ drĩ 'i, Ābẽlĩ Bẽtĩ Mãákã drĩ 'i, ãngũ ãnirũ mĩrĩ Gãlĩlĩ andregá rĩ drĩ pĩrĩ ãzĩla ãngũ Nãfũtálĩ drĩ pĩrĩ ala gá ģndĩ.

21 Úpí Bãsã la mu İjô ru idélépi 'dĩ arelé 'bo, a'be dó ãzĩ sî táwũnĩ Rãmã sũjô rĩ rá, nze dó

āsīkārī ī'didrī kí rá, mụ dó kí trũ táwũnĩ āmbógó Tĩrízā gá.

²² 'Dā 'bā ũngúkú gá, úpí Ásā fē dó āzítáná sī ijó 'dī azijó āngũ Yúdā drī agá pírí, 'bā ālu ālu 'bā fē āzākoma sī írā āzila báwũ úpí Bāsā 'bā ayulé Rámā gá rī kí ujíó āmvé. Úpí Ásā ayú írā āzila báwũ 'da kí sī táwũnĩ āmbógó Gébā Bénzāmīnī drī sijó āzila sị vā sī Mịzípā 'i.

²³ Ijó pírí úpí Ásā 'bā ngalé rī kí, āzī ī'diní ngalé sī Táwũnĩ kí cejó bōrō ũkpó sī rī kí abe, sáwā ī'diní adrujó ũpī gá rī sī rī kí, úsī kí pírí búkũ sī ijó ũpí Yúdā gá rī 'bā kí ngalé rī kí ũsijó rī agá. Ī'diní dó adrujó āmbá ru rī gá āyánĩ aco dó ī'di pá kí rá.

²⁴ 'Dā 'bā ũngúkú gá, Ásā drā dó rá ísī ī'di áyípika kí abe Táwũnĩ āmbógó Dāwúđī drī gá. Ásā ngópí Yēhōsāfátī acá dó ī'di kējī gá úpí ru nĩ.

Nādábū 'bā ũpī najó Iṣirayīlī gá rī

²⁵ Nādábū Yērōbūwámū ngópí acá dó úpí sùrú Iṣirayīlī drī wókō Ẹrú rī gá rī drī rú ílī ĩrījó úpí Yúdā drī Ásā 'bā ũpī najó rī agá āzila na dó ũpī Iṣirayīlī gá ílī ĩrī.

²⁶ Idé ijó ũnzí la kí Úpī drīlẹ gá cécé átépī 'bā ándrá idélé rī áni, nga vā ijó ũnzī gbíyā ālu ālu átépī 'bā ándrá ngalé ī'di 'bā sī 'bā Iṣirayīlī drī kí fējó fíjọ ijó ũnzí agá rī kí 'bā vúná.

²⁷ Bāsā 'i ándrá Āhíyā āfūlẹpí sùrú Īsākārī drī agá rī 'bā ngópí 'i, itú ándrá ijó sī Nādábū 'dijó. 'Dí dó Nādábū 'i Táwũnĩ 'bā Fīlīsītīnī rú rī 'badrī

Gībētōnī gá sáwā Nādábū 'bā kí āsīkārī ī'didrī
İsrayīlī gá rī kí abe Gībētōnī cejó rī sī.

²⁸ İjō 'dī sī, Bāsā 'dī ándrá dó sī Nādábū 'i ílí
najó úpí Ásā 'bā ūpī najó Yūdīyā gá rī sī, acá dó
sī úpí ru ī'dī 'bā kējī gá İsrayīlī gá nī.

²⁹ Bāsā la mụ acalé úpí ru 'bo, gbōgbō ụ'dī 'bá
Yērōbūwámū drī lịcọ agá rī kí pírí. A'be 'bá āzī
ídri la Yērōbūwámū drī lịcọ gá ku, wó ìlịkị kí pírí
rá cécé Úpī 'bā jolé ātí'bó ī'didrī Nábī rú Āhíyā
Sīlō gó ru rī ti gāsī rī áni.

³⁰ İjō 'dī nga kí ru íni la Yērōbūwámū 'bā ándrá
ijō ūnzí ngajó āzıla ī'di 'bā ándrá fējó la 'bá
İsrayīlī drī 'bā iza kí ijō āzıla ī'di 'bā Úpí, Ādróná
İsrayīlī drī 'bā ūmbā ingajó rī sī.

³¹ İjō pírí Nādábū 'bā ngalé rī kí úsī kí bụkū sī
āwí ūpí İsrayīlī drī 'bā kí ngalé rī kí sījó rī gá.

³² Úpí Yūdā drī Ásā rí kí ándrá ā'dī 'dīlẹ úpí
Bāsā sūrú İsrayīlī drī 'bā wókō Ụrú rī gá rī be
sáwā ī'bā kí adrujó ūpī gá rī sī.

³³ Bāsā Āhíyā ngópí la acá úpí ru 'bá pírí
İsrayīlī drī kí drīlẹ gá 'dī isú 'dī sī úpí Yūdā
drī Ásā rí dó ūpī gá ílí na āzıla Bāsā na ūpī 'bá
sūrú İsrayīlī drī wókō Ụrú rī gá rī kí drīlẹ gá pírí
táwūnī Tīrīzā drīgá ílí kālī ìrī drī sụ.

³⁴ Nga ūnzīkānā Úpī drīlẹ gá cécé úpí
Yērōbūwámū 'bā ūnzīkānā ngajó Úpī drīlẹ gá
āzıla ī'di 'bā İsrayīlī drī kí drī cejó ijō ūnzí idéjó
rī áni.

16

¹ 'Dā 'bā ūngúkú gá, Úpí jọ ijō nábī Yẹhū

Hānānī ngópī be āzīla pē dó ī'di tī úpī Bāsā rū,
jō,

² “Má inga ándrá mi angájó pútrú agá rī sī, á'bā mi 'bá mádrī Ṣīrayīlī drī kí drīlẹ gá sī kí drī cejó. Wó mi vā ījọ ūnzí nga cécé Yērōbūwámū drī áni āzīla ífē 'bá mádrī Ṣīrayīlī drī 'baní ūnzīkānā ngájó āzīla inga kí dó sī áma ūmbā rá.

³ Ījọ 'dī sī ma bábá sī ími īlīkījọ 'bá mídrī lícọ gá rī kí abe cécé mání ándrá vā Yērōbūwámū Nēbátī ngópī īlīkījọ 'bá ī'didrī kí abe rī áni.

⁴ Ūcogo kí 'bá mídrī lícọ gá ūdrālẹpī Táwūnī āmbógó rī agá rī kí na nī āzīla nógúnúke kí 'bá ūdrālẹpī āmvē sī rī kí tī nī.”

⁵ Ījọ pírī Bāsā 'bā ngalé rī kí úsī kí bụkū sī Ījọ ūpī Ṣīrayīlī drī 'bā kí ngalé rī kí sījọ rī agá.

⁶ Úpī Bāsā la dó mụ drālẹ 'bo, īsī dó ī'di táwūnī āmbógó Tīrízā gá, ngópī Élā acá dó úpī ru sùrú Ṣīrayīlī drī 'bā wókō Ụrú rī gá ī'di 'bā kējī gá nī.

⁷ Úpī āpē dó nábī Yéhū Hānānī ngópī tī ụ'dúkọ tī ajíjọ Bāsā ní 'bá ī'didrī lícọ agá rī kí abe ā'dusīku nga ándrá Ījọ ūnzí la kí Úpī drīlẹ gá, inga dó sī Úpī 'bā ūmbā cécé Yērōbūwámū 'bā ándrá Úpī 'bā ūmbā ingájó rī áni. Inga ándrá lú Úpī 'bā ūmbā ī'diní ūnzīkānā ngájó rī sī á'dūsī ku wó ī'di 'bā 'bá Yērōbūwámū drī Lícọ gá rī kí īlīkījọ pírī rī sī.

Élā 'bā ūpī najó Ṣīrayīlī gá rī

⁸ Ílī kālī ĩrī drī ázíyá úpī Ásā Yúdā drī 'bā ūpī najó rī gá, Élā Bāsā ngópī acá dó úpī sùrú

Ịsịrayílị drị 'bā wókō Ụrụ rĩ gá, āzıla na dó ùpĩ táwũnị āmbógó Tịrízā drịgá ílị ịrị.

⁹ Zímịrị āmbógó Élā drị adrulēpi gārī ā'dịdrị kí drīlẹ gá rĩ itú ándrá Ịjọ ùnzí la Élā ụrụ'bá gá 'dī sī Élā la íwá mvụ agá ágóbị drīlẹ ru lịcọ úpí drị táwũnị āmbógó Tịrízā drịgá Ārízā drị lịcọ gá.

¹⁰ Zímịrị fi jó Ārízā drị agálẹ gbā Élā túré sī āzıla 'dị ị'di káyí rá, acá dó úpí ru ị'di kējị gá. Ịjọ 'dī idé ru ílị kālị ịrị drị ázịrị Úpí Ásā 'bā ùpĩ najó Yúdā gá rĩ sī.

¹¹ Zímịrị la mvụ acálẹ úpí ru 'bo gbōgbō ụ'dị 'bá Básā drị lịcọ agá rĩ kí pírí. A'be ágóbị āzị ālu táni kāká ru jòku wọrị ru la ku.

¹² Ịjọ 'dī sī Zímịrị ịlịkị dó lịcọ Básā drị kpítā rá cécé Úpí 'bā jolẹ ị'di ru idé Básā ụrụ'bá gá nábị Yéhū tị gāsī rĩ áni.

¹³ Ịjọ ùnzí pírí Básā 'bā kí idélé ngópị Élā be āzıla ị'bā kí 'bá Ịsịrayílị drị kí fējó ādrona ịnzō rú rĩ kí ịnzịjọ rĩ sī, Úpí, Ādróná Ịsịrayílị drị 'bā ùmbā angá dó sī ị'baní rá.

¹⁴ Ịjọ pírí úpí Élā 'bā idélé rĩ kí úsī kí búkụ sī ịjọ ùpí Ịsịrayílị gá rĩ 'bā kí ngalẹ rĩ kí sịjọ rĩ gá.

Zímịrị 'bā ùpĩ najó Ịsịrayílị gá rĩ

¹⁵ Ílị kālị ịrị drị ázịrị úpí Ásā 'bā ùpĩ najó Yúdā gá rĩ kí agá, Zímịrị na dó ùpĩ táwũnị āmbógó Tịrízā gá ụ'dụ ázịrị. Zímịrị la ùpĩ pa 'dī ịsụ 'dī sī āsīkārī sùrụ Ịsịrayílị 'bā wókō Ụrụ rĩ gá rĩ kí ā'dị 'dị agá āsīkārī Fịlịsītịnị drị kí abe táwũnị Gịbětónị gá.

16 Sávā āsīkārī 'baní arejó la Zīmīrī itú ĩjó āzila 'dī úpī rá rī sī gbōgbō ĩ'badrī kám̄bī agá 'dāá 'bā kí Ūmīrī āsīkārī drīl̄é ĩ'badrī adrujó úpī ru 'bá Ịsīrayīlī drī kí drīl̄é gá pírí.

17 ĩjó 'dī sī Ūmīrī ce dó āsīkārī Ịsīrayīlī drī Gībētōnī gá 'dāá rī kí drī sī mụjó táwũnī āmbógó Tīrīzā drī cejó.

18 Zīmīrī la dó mụ ndrelé la úpa táwũnī Tīrīzā drī ĩ'di drīgá rī sī rá 'bo, fi dó lịcọ úpī drī andre celé mére sī rī gá, su dó tịlā ācī sī, ĩjó 'dī sī drā dó sī rá.

19 ĩjó 'dī nga ru íni la ĩ'diní ĩjó ũnzí ngajó Úpī ụru'ba gá rī sī. Cécé úpī Yērōbūwámū 'bā ándrá idélé rī áni, iza Úpī ásị rá ĩ'di 'bā 'bá Ịsīrayīlī drī kí fējó ĩjó ũnzí idéjó rī sī.

20 ĩjó pírí ru idélépi sávā Zīmīrī 'bā ũpī najó rī sī rī kí ĩjó ĩ'di 'bā sī ĩjó ũnzí itújó rī abe úsī kí bụkụ sī ĩjó ũpī Ịsīrayīlī drī 'bā kí ngalé rī kí sịjó rī agá cí.

21 Wó Zīmīrī la mụ drāl̄é 'bo, 'bá Ịsīrayīlī drī awa kí ru tị ndú-ndú ĩrī. Āzị rī lē kí tí Tībínī Gīnátī ngọpị 'ba adru úpī ru nī, wó āzị rī lē kí Ūmīrī 'ba adru úpī ru nī.

22 Wó 'bá Ūmīrī ātīl̄épi rī ndē kí ũkpō sī 'bá Tībínī Gīnátī ngọpị ātīl̄épi rī kí rá. ĩjó 'dī sī ú'di dó Tībínī rá āzila Ūmīrī acá dó sī úpī ru nī.

23 ĩjó 'dī sī Ūmīrī i'dó dó ũpī nalé Ịsīrayīlī gá 'dī sī úpī Yúdā drī Ásā na dó ũpī ílī kālī na drī ālu 'bo. Ūmīrī na dó ũpī pírí rī gá ílī mụdrī drī ĩrī, ílī ázịyá rī kí agá na ũpī Tīrīzā gá.

24 Īgbā āngū 'bé 'a rú Sāmāríyā drī Sémā '

i Tālānītō ĩrī sīlīvā rú rī sī āzila sī dó táwũnī
 āmbógó la drī la gá, 'da dó sī rú la Sāmāriyā 'i
 āngũ 'dīpī drīdrī Sémā 'bā rú sī.

25 Wó Ūmírī nga ĩjó ũnzí la kí Úpí 'bā drīlé gá
 āndānī ndē dó ũpī ándrá ũpī nalépi ĩ'di drīlé gá
 rī kí pírí rá.

26 Idé ĩjó ũnzī cécé Yērōbūwámũ Nēbátī ngópī
 'bā ándrá idélé rī kí áni. ĩjó ũnzī ĩ'di 'bā ngalé
 āzila ĩ'bā kí ādróna ĩnzō rú rī kí ĩnzījó rī inga
 Úpí, Ādróná ĩṣṛayīlī drī 'bā ũmbā rá.

27 ĩjó pírí ru ngalépi sáwā Ūmírī 'bā adrujó úpí
 ru rī agá rī kí ũkpō ĩ'di drī be úsī kí búkũ sī ĩjó
 ũpī ĩṣṛayīlī drī 'bā kí ngalé rī kí sījó rī agá.

28 Ūmírī la dó mụ drālé 'bo, ĩṣī dó ĩ'di Sāmāriyā
 gá āzila ngópī Āhábũ acá dó úpí ru ĩ'di 'bā kējī
 gá nī.

29 Úpí Āhábũ ĩṣṛayīlī drī la i'dó ũpī nalé 'dī
 úpí Ásā Yúdā drī na dó 'dī sī ũpī ílī kālī na drī
 ārō 'bo. Āhábũ na dó ũpī Sāmāriyā gá ílī kālī ĩrī
 drī ĩrī.

30 Āhábũ Ūmírī ngópī nga dó ũnzīkānā Úpí
 drīlé gá trẹyī ndē dó ũpī āzī ándrá ĩ'di 'bā drīlé
 gá rī 'bā kí ngalé rī kí rá.

31 ĩjó ũnzí ĩ'diní idélé Yērōbūwámũ Nēbátī
 ngópī drī áni rī ca kí ĩ'diní ku, drī la gá ĩgbā úpí
 Ītābāālī Sīdónī drī 'bā ĩzépī Yēzēbēlī ĩ'diní ũkú
 ru, rī dó āzī ngalé Bāālī ní āzila rī dó ĩ'di ĩnzīlé.

32 Āhábũ sī dó jó sī ādróná Bāālī ĩnzījó rī
 táwũnī Sāmāriyā drī agá āzila sī dó ālītārī Bāālī
 drī alagá 'dāá.

33 'Dā 'bā ũngúkú gá, idé dó í'dá ādróná ũkú ru Āsérā drī. Āhábū inga ũmbā Úpí, Ādróná Īṣṛayīlī drī ndē ũpi ándrá ĩ'di bā drīlě gá rī 'baní ingalé rī kí rá.

34 Sáwā Āhábū 'bā ándrá adrujó úpí ru rī gá, ágóbī umvelé Hīyélī Bětélī gá rī sī táwūnī Yērīkō drī u'dí ru. ĩ'di dó mụ i'dólé bōrō táwūnī Yērīkō drī kí 'bā ĩndụ 'bālě sī kí sijó 'bo, ngópī káyú Ābīrámū drā rá. ĩ'di vā mụ jō delé sī kējīti la kí usújó 'bo, ngópī vúléná Sēgúbū drā vā rá. Ījō 'dī nga kí ru cécé ĩjō ándrá Úpí 'bā jolě táwūnī Yērīkō drī drī gá Yósūwā Nūnī ngópī rūsī rī áni.

17

Īlīyā 'bā ĩjō undrījō ĩtúkā drī gá rī

1 'Dā 'bā ũngúkú gá, nábī Īlīyā Tīṣībē gó ru angálēpi táwūnī āmbógó Tīṣībē drīgá āngū Gīlédī gá rī jō ándrá úpí Āhábū ní, “Cécé Úpí, Ādróná Īṣṛayīlī drī mání sī pá tujó drīlě la gá rī 'bā adrujó ídri rī áni, andrēlī icó kalé ku jōku uzogó icó 'dīlě ku ílī ĩrī jōku na 'di kí agá kpere mání āzītáná fē agá.”

2 'Dā 'bā ũngúkú gá, Úpí jō dó Īlīyā ní,

3 “Mí a'be āngū 'dī 'i, Ímụ wókō ĩtū 'bā āfūjó rī gálé ru, ízī dó mi ĩyī dīlēpi dī-dī Kērītī drī 'bā andre gá mīrī Yōrīdānī drī 'bā wókō ĩtū 'bā āfūjó rī gálé ru.

4 Ímvu dó ĩyī, ĩyī dīlēpi dī-dī 'dāgá 'dāá āzīla ína ākónā kúruke 'bā kí ajílé míní rī kī, ā'dusīku áfē ĩ'baní āzītáná sī míní ākónā ujíjō.”

⁵ Ịjọ 'dĩ sī Ịllyā idé dó Ịjọ kí cécé Ûpĩ 'bā lūlé ỉ'diní rī áni. Mụ dó sī u'álé ịyị dīlẹpi dī-dī Kẹrịtị drị 'bā tị gá 'dāá, 'dĩ wókō mīrī Yōrídánī drị ịtụ 'bā sī ăfũjọ rī gá.

⁶ Kúrúke rī kí dó sī ỉ'diní mūkátī kí ujílé ịzá be ụ'bụti ălu ălu sī ăzila ịndró ălu ălu sī, rī dó vā ịyị mvulé ịyị dīlẹpi dī-dī rī gá 'dāá.

⁷ Wó sáwā were vúlé gá ịyị dīlẹpi dī-dī rī nzu dó rá uzogó 'bā 'dijó ăngũ 'dā gá ku rī sī.

Ūkú ăwúzị ru Zārēfátī gá rī

⁸ 'Dā 'bā ũngúkú gá, Ûpĩ jọ dó Ịllyā ní,

⁹ “Mí angá, ímụ táwũnī Zārēfátī gá Sịdónī andre gá ăzila mí u'á dó ala gá 'dāá. Áfē ăzítáná ăwúzị ăzị ní sī míní ăkónā fējó.”

¹⁰ Ịjọ 'dĩ sī Ịllyā mụ dó Zārēfátī gálé rá. Ỉ'di dó mụ acálé kẹjịtị táwũnī drịgá 'bo, ndre ũkú ăzị ăwúzị ru la ijijá tra agá. Ịllyā umve dó ỉ'di ăzila jọ dó ỉ'diní, “Íko mání áma ăzā ịyị werená la sī kére agá 'dā mvulé mvụ-mvũ.”

¹¹ Ūkú ăwúzị ru 'dā 'bā drịkọ agá sī mụjọ ịyị ăbījọ 'dīgá 'dā, Ịllyā umve dó ỉ'di ăzila jọ dó ỉ'diní, “Bārī, mí ají mání mūkátī ăzị were la nalé fô!”

¹² Wó ũkú 'dā jọ dó, “Cécé Ûpĩ Ădróná mídri 'bā adrujọ ídri rī áni, mūkátī 'bāngá mádrị 'dáyụ. Ăko mádrị cí rī 'bāngá lú ănáfóró drịgá ălu ăkójó agá ăzila ădu kére agá werená la be. Údī'da íni ma dó bāsī ijijá tra agulé lịcọ gálé sī mụjọ ăkónā a'dijó mání mâ ngọpị be. 'Dĩ la dó mụ adrulé ăkónā ămadrị cí ăsịjọ ămaní icolé

nalé rĩ 'i, 'dã 'bã ãngúkú gá ãbířĩ la dó mu ãma colé káyĩ rá."

¹³ 'Dã 'bã ãngúkú gá, Ìlĩyã jọ dó ùkú ãwúzĩ ru 'dĩ ní, "Mí idé ùřĩ sĩ ku, ímu ãzĩla mí a'dí ãkónã 'dĩ cécé míní jolé rĩ áni. Wó drĩdrĩ rĩ sĩ mí a'dí drĩ ãkónã ãzĩ were la fělé mání rákáká, 'dã 'bã vúlé gá mí a'dí dó ãkónã ãminí mĩ ngópĩ be,

¹⁴ ã'dusĩku Úpĩ Ædróná Isĩrayĩlĩ drĩ jọ, 'Ānáfóró ãkójó agá 'dã icó dó ukólé ku ãzĩla ãdu kére agá 'dã icó vā ukólé ku kpere ụ'dụ Úpĩ 'bã uzogó fějó 'dijó rĩ gá.' "

¹⁵ Íjọ 'dĩ sĩ ùkú ãwúzĩ ru 'dã mu dó rá, nga dó íjọ kí cécé Ìlĩyã 'bã lùlé ř'dinĩ rĩ áni. 'Dã 'bã ãngúkú gá, ãkónã ri dó adrulé calépi rĩ sĩ Ìlĩyã ní, ùkú ãwúzĩ ru 'dã ní ãzĩla ngópĩ ní ụ'dụ wěwě rú.

¹⁶ Ānáfóró ãkójó agá rĩ ukó dó ku ãzĩla ãdu kére agá rĩ ukó vā ku cécé Úpĩ 'bã azilé Ìlĩyã ní rĩ áni.

Ìlĩyã 'bã ãwúzĩ 'bã ngópĩ ingajó rĩ

¹⁷ Sávã ãzĩ vúlé gá ngótĩ ùkú ãwúzĩ ru 'dã drĩ acá dó ãyánĩ rú. Āyánĩ 'dã ri dó tulé drĩ gá drĩ gá, ngótĩnã uja dó sĩ drālé rá.

¹⁸ Ùkú 'dã uja dó sĩ jolé la Ìlĩyã ní, "Mí nábĩ Ædróná drĩ 'dĩ, íjọ míní idélé mǎrú ĩni rĩ dó ã'du? Mí amú 'dọ ĩni la sĩ íjọ ùnzĩ mǎdrĩ kí agájó sĩ mǎ ngótĩ 'dijó yǎ?"

¹⁹ Wó Ìlĩyã umvi dó, "Mí ãfě drĩ mĩ ngótĩ mǎrú 'dólé." A'dụ dó ngótĩ ùkú 'bã drĩgá rĩ sĩ, agụ dó ř'di āngũ ř'dinĩ sĩ ụ'dụ kojó gōrófǎ gá ụrụgálé rĩ gá, la dó ř'di ř'didřĩ gbóló sǐgá.

20 'Dã 'bã ãngúkú gá, Ìllyã zì dó Úpí 'i ù'dúkó ụrụgá sī jọ, “Úpí ãdróná mádrị, mí ají dó ùcōgō ùkú áma a'ìlẹpí ì'didrị lịcọ gá áma tãmbalẹpí 'dĩ drị gá sī ì'di 'bã ngótị 'dijó rá la ã'du ìjọ sī yã?”

21 'Dã 'bã ãngúkú gá, Ìllyã aku dó ru ngótị drị gá pàlẹ na ãzila zì dó Úpí 'i ù'dúkó ụrụgá sī, “Úpí ãdróná mádrị, ífẹ ngótịná 'dĩ 'bã ìdri 'bã uja ru vùlẹ fô!”

22 Úpí are dó ìjọ Ìllyã 'bã zìlẹ rĩ rá, ngótị 'bã ìdri uja dó sī ru ì'di rụ vùlẹ, acá dó sī ìdri.

23 'Dã 'bã ãngúkú gá, Ìllyã a'dụ dó ngótị 'i, ají dó ì'di angájọ gōrófã sịgá ụrụgàlẹ rĩ sī vũ gá, fẹ dó sī ì'di ãndrẹ drị. Ìllyã jọ dó ùkú ní, “Índre drị, mì ngópị dó ìdri.”

24 Ùkú ãwúzị ru 'dĩ jọ dó Ìllyã ní, “Ánị dó rá ãndá ãndá ru mì dó 'bá ãdróná ãni la, ãzila ìjọ Úpí drị míní jolẹ rĩ ì'di ìjọ mgbã la.”

18

Ìllyã 'bã ãgōjọ ãhábũ rụ rĩ

1 Sáwã ãzo vùlẹ gá, ìlì najó uzogó 'bã 'dijó ku rĩ gá, Úpí jọ Ìllyã ní, “Ímụ ãzila mí i'da mì úpí ãhábũ ní. Ìjọ ì'diní ace were ma mụ fẹlẹ la uzogó la 'dị rá.”

2 Ìjọ 'dĩ sī Ìllyã mụ dó ru i'dalẹ ãhábũ ní rá.

Sáwã 'dã sī rílẹ mịfị ika la 'de dó Sãmāriyā gá nĩ.

3 Ìjọ 'dĩ sī ãhábũ uja dó Ùbādíyā ándrá sáwã 'dã sī adrulẹpí drịlẹ ru ìjọ lịcọ úpí drị agá rĩ kí

undrelépi rĩ umvelé. Ûbādíyā ándrá 'bá āzí íjọ
Úpí drĩ kí lēlépi ambamba la.

⁴ Sāwā úpí Āhábū 'bā ũkū Yēzēbēlī 'bā nābiya
Úpí drĩ kí ụ'díjọ ụ'dí ụ'dí 'dā sī, Ûbādíyā 'du
nābiya 100 la kí ũzīlé ũjígó ĩrĩ la kí agá. Ūjígó
ālu ālu agá ũzī nábí kí kālī tōwú kālī tōwú āzila
rĩ dó ĩ'baní ākónā ujílé ĩyí be.

⁵ Āhábū jọ dó Ûbādíyā ní, “Lē āmụ, āma ací
kí āngū 'dĩ trôkīlīrī sī kídí pírí kí undréjọ á'bu kí
abe. Āma icó nō vā ĩrēbī ĩsúlé sī fārāsī āmadrī
kí apájọ fārāsī were rĩ kí abe ũdrājā ābīrī sī rĩ
gá rá be, 'bā ũdrā kí rú sī ku benī.”

⁶ Íjọ 'dĩ sī 'bá 'dĩ awa kí dó āngū 'dā kí drīdrījĩ
gá sī acíjọ ala gāsī trôkīlīrī. Āhábū mụ wókō ālu
rĩ gá āzila Ûbādíyā mụ vā wókō āzí rĩ gá.

⁷ Ûbādíyā 'bā mụ agā 'dīgá 'dā, índre, ụfụ kí
dó drī Īlīyā be. Ûbādíyā nĩ ĩ'di cé, uja dó drī sulé
vū gá ārútánjā fējó Īlīyā ní āzila zị dó, “Dĩ úpí
mádrī Īlīyā mi 'i yā?”

⁸ Īlīyā umvi, “Ē, 'dō ma 'i.” Īlīyā jọ dó ĩ'diní,
“Ímụ, ilū úpí mídrī ní, Īlīyā 'i dó 'dō gá 'dō.”

⁹ Ûbādíyā zị Īlīyā 'i, “Íjọ mání izalé míní dó sī
lējó áma fējó Āhábū drī sī áma 'díjọ rá rĩ dó ā'du?

¹⁰ Āndá āndá ru Úpí Ādrónjā mídrī 'bā adrujọ
ídri rĩ áni, sūrú āzí jōku ũpĩ āzí úpí mádrī Āhábū
'bā sī 'bá tị pējó sī ími ndrūjọ ku la ĩ'di 'dáyụ.
Sāwā ālu ālu sī sūrú āzí jōku úpí āzí drī jọ la úpí
Āhábū ní Īlīyā 'dāá 'dáyụ, Āhábū la ĩ'di ũñmĩ
ũkpó sī sī ũyō najó icéjọ la āndá āndá ru ĩ'di
'dáyụ.

11 Wó ú'di'da ilē ámu lūlé la āmbógó mádrĩ ní, 'Íllyā 'bā 'dō gá 'dō.'

12 Wó má icó nīlé la Úrindí Úpĩ drĩ la ími agu āngū íngō gá rĩ gá ku ádrĩ ími a'be 'bo rĩ gá. Ádrĩ mu lūlé la Āhábū ní mi 'bā 'dō gá 'dō, drĩ dó amú ími ịsúlé 'dā ku 'bo, i'di dó uja áma 'dīlé rá. Wó ịsú íni 'dĩ ma átí'bó mídrĩ rú má ịnzĩ Úpĩ 'bā ịjọ i'dójó kārīlē sī.

13 Úpĩ mádrĩ, 'bā āzĩ lū drĩ míní ịjọ sáwā Yēzēbēlĩ 'bā ándrá lējó nábĩ Úpĩ drĩ kí ụ'díjọ rĩ drĩ gá ku yā? Sáwā 'dā sī āzĩ ándrá nābiya 100 kí ụjígọ ịrĩ kí agá, ụjígọ ālu ālu agá nábĩ kí kālị tōwú kālị tōwú. Ári dó i'baní ākónā kí fēlé ịyí be.

14 Wó ịjọ dó mání, ámu 'bā lūlé la āmbógó mádrĩ ní, 'Íllyā 'i 'bā 'dō gá 'dō.' Āmbógó, ádrĩ mu rá, Āhábū la áma 'dị rá āndá āndá ru."

15 Wó Íllyā jọ, "Cécé Úpĩ Ūkpó 'dịpị mání āzị ngajọ i'di ní rĩ 'bā adrujọ ídri rĩ áni, āndá āndá ru ma mu āndrū áma i'dalé Āhábū ní rá."

16 Ịjọ 'dĩ sī Ūbādíyā mu dó drīfulé Āhábū be sī lūjọ la i'diní Íllyā amú rá, Āhábū mu dó sī drīfulé Íllyā be rá.

17 Āhábū la dó mu Íllyā ndrelé 'bo, jọ dó i'diní, "'Dĩ āndá āndá ru Íllyā 'bā Ịsịrayílĩ drĩ 'baní ūcōgō ajílépi rĩ 'i yā?"

18 Íllyā umvi, "Má ají ūcōgō sūrú Ịsịrayílĩ drīnĩ ku, ĩmi 'bā mídrĩ lịcọ gá rĩ kí abe ĩmi ají bāsī ūcōgō ĩmi 'i, ā'dusīku ịgā āzítáná Úpĩ drĩ kí vú

ũbĩlé úmgbé àzĩla ìrì àdronḡ Bǎálĩ drĩ kí ìnzĩlé áyù.

¹⁹ Ìjọ 'dĩ sī ípě 'bá àzĩ kí tị sī mụjó 'bá Ịsịrayílị drĩ kí atrájó 'bé Kǎrĩmẹlị gá. Mí ají nábị Bǎálĩ drĩ 450 rĩ kí nábị Ǻsérǎ drĩ 400 Yẹzẹbẹlị 'bǎ sī ì'baní ǎkónǎ fẹjó nĩ rĩ kí ìndĩ."

Nábị Bǎálĩ drĩ kí ndějọ rĩ

²⁰ Ìjọ 'dĩ sī Ǻhábũ fě dó ụ'dụkọ tị 'bá Ịsịrayílị drĩ 'baní pírí àzĩla atrá dó nǎbịya pírí kí ǎngũ ǎlu gá 'bé Kǎrĩmẹlị gá.

²¹ Ịllyǎ asé dó ru 'bá pírí kí andre gá ǎnirú àzĩla jọ dó ì'baní, "Ìmi dó ìmi ase ìjọ ìrĩ kí drĩdrĩgĩ gá íngōpí? Úpí drĩ adru Ǻdrónǎ mgbǎ rĩ 'i, ìmi ìnzĩ ì'di, wó Bǎálĩ drĩ adru ǎdrónǎ mgbǎ rĩ rú nĩ, ìmi ìnzĩ ì'di."

Wó 'bá 'dĩ umvi kí dó ìjọ ǎzĩ Ịllyǎ ní ku.

²² 'Dǎ 'bǎ ùngúkú gá, Ịllyǎ jọ dó 'bá 'dĩ 'baní, "Má ace lú ma nábị Úpí drĩ rú ma 'i á'dụsĩ, wó nábị Bǎálĩ drĩ kí 450.

²³ Ìmi ají ǎmaní mọnĩgọ kí ìrĩ. Nǎbịya Bǎálĩ drĩ 'bǎ pě kí ala gá 'dǎ ǎlu ǎzĩla 'bǎ ulị kí ìzá la nírí-nírí, 'bǎ drō kí dó kí ìjijá drĩ gá, wó 'bǎ ùdũ kí ǎcí ku. Ma vǎ mọnĩgọ ǎzĩ rĩ 'bǎ ìzá itú drōlé ìjijá drĩ gá, má ùdũ vǎ ǎcí ku.

²⁴ Ịzị dó ǎdrónǎ ìmidrĩ 'i ǎzĩla ma vǎ Úpí mádrĩ zị. Wó ǎdrónǎ 'bá umvilépi ǎcí sī rĩ, ì'di ǎndá ǎndá ru Ǻdrónǎ mgbǎ rĩ 'i."

'Dǎ 'bǎ ùngúkú gá, 'bá pírí umvi kí dó, "Ìjọ míní jolé 'dĩ ì'di múké."

25 Ìllyā jọ dó Nābiya Bāālĩ drĩ 'baní, “Ìpě mọnĩgọ ălu ăzıla ĩmi itú ĩ'di drĩdrĩ ĩminí adrujó ũ'bí ru rĩ sī. Īzị ădróná ĩmidrĩ 'i, ĩmi ũ'bā ijijá kí rá wó ĩsu jō kí ăcí ku.”

26 Ījọ 'dĩ sī 'du kí dó mọnĩgọ 'baní fělé ĩ'baní rĩ ăzıla itú kí dó ĩ'di rá.

'Dă 'bā ũngúkú gá, i'dó kí dó uzálé, “Bāālĩ mí umvi ăma.” I'dójó ũ'bútị sī kpere sáwă ázıyá gá. Wó 'bá ăzí kí tị umvilépi la 'dáyụ ăzıla ụ'dúkọ ăzí ĩ'bā kí arelé la yụ.

27 ĩ'di dó mụ calé sáwă ázıyá gá, Ìllyā i'dó dó 'bá 'dĩ kí gulé gũgũ, jọ, “Īmi uzá ụ'dúkọ urugá sī, ă'dusíku ăko ĩminí ĩnzílé rĩ ĩ'di ădróná. Ăzí sī ĩ'di lẹ'dĩ Ījọ ăzí ũră, jōku ĩ'di ăzí ăzí nga, jōku mụ lẹ'dĩ ăcĩ ăzí gá. Ăzí sī ĩ'di lẹ'dĩ ụ'dú ko, wó lě ĩmi inga ĩ'di ụ'dú gá rĩ sī rá.”

28 Ījọ 'dĩ sī nābiya 'dĩ uzá kí dó ụ'dúkọ urugá sī ăzıla ụlị kí dó ru urụ 'bá ĩlíná sī ăzıla ménéná sī kpere ărí ní ăfũ agá kí urụ 'bá gá cécé lă'bĩ ĩ'badrĩ 'bā lělé rĩ ăni.

29 Nābiya 'dĩ rĩ kí dó 'bāngá uzálé kpere sáwă sī idétáná ĩndró drĩ idéjọ rĩ gá, wó ụ'dúkọ ăzí arelé rá la 'dáyụ. 'Bá ăzí umvi kí ku, 'bá ăzí ăsị fělépi rá la 'dáyụ.

30 'Dă 'bā ũngúkú gá, Ìllyā jọ dó 'bá pírí 'baní, “Īmi asé dó drĩ ĩmi ăma andre gá 'dô.” 'Bá pírí asé kí dó ru ĩ'di andre gá rá. Kí dó mụ ru asélé 'bo, Ìllyā sị dó ălītárĩ Úpí drĩ ándrá andilé rá rĩ ú'dí ru.

31 Ìllyā a'dú dó íră ăzí kí mụdrĩ drĩ ĩrĩ, 'dĩ kălăfe sùrú anzi Yăkó'bō drĩ ándrá Úpí 'bā sī jojọ la

ĩ'banĩ, “Ĩmi rú la dó mụ adrulé Ịsịrayílĩ 'i rĩ kí 'bã vú sị.”

³² Ayú dó írã 'dĩ kí sị ălĩtárĩ sịjọ Úpí nĩ. 'Dã 'bã ũngúkú gá, ga dó 'bụ ázị mgbọ ícólépi òyị sùlépi àni rú lítã mụdrị drị sụ rá la ălĩtárĩ ò'di 'bã sịlé 'dã 'bã ndre gàsị tròkìlịrị.

³³ 'Dã 'bã ũngúkú gá, ụtị dó ijijá ălĩtárĩ 'dã 'bã drị gá, ụlị dó mọnịgọ 'bã ìzá nírí-nírí àzıla ũ'bã dó ìzá kí ijijá kí drị gá. Jọ dó, “Ĩmi ùtò òyị òyélémvụ sụ kí agá, ĩmi ùsũ òyị ídétáná ivélé ivé rĩ drị gá àzıla ijijá kí drị gá.”

³⁴ 'Dã 'bã ũngúkú gá, Ịllyā jọ vā, “Ĩmi idé òjọ 'dĩ 'bã vúná pālé òrĩ la sị.” Idé kí ò'di 'dã 'bã àni rá. Jọ vā, “Ĩmi idé òjọ 'dĩ pālé na rĩ sị.” òjọ 'dĩ sị idé kí dó ò'di 'dã 'bã àni rá.

³⁵ òyị rì dó dīlẹ ălĩtárĩ 'bã wókō pírí gàsị àzıla 'bụ galé rĩ agá òyị ga dó tré.

³⁶ Sávā sị ídétáná ĩndró sị rĩ idéjọ rĩ gá, nábĩ Ịllyā asé dó ru ălĩtárĩ andregá àni rú àzıla zị dó Àdróná 'I, “Úpí, Àdróná Ịbụrahímụ drị, Ịsákā drị, àzıla Ịsịrayílĩ drị, lẹ ụ'dụ àndrũ 'dĩ sị òjọ 'dĩ 'bã nị ru rá, mị Àdróná mgbā 'bá Ịsịrayílĩ drị 'badrị 'i àzıla ma àtí'bó mídrị 'i, àzıla ánga òjọ 'dĩ kí pírí òni la àzítáná míní fèlẹ mání rĩ sị.

³⁷ Mí umvì ma Úpí, mí umvì ma, 'bá 'di kí dó sị nị la rá, Úpí, mị Àdróná 'I àzıla mị kí uja vúlẹ mírú 'dólẹ mị 'i.”

³⁸ 'Dã 'bã ũngúkú gá, àcị Úpí drị a'dé dó àzıla ivé dó ìzá ídétáná ru rĩ kí ijijá kí abe, írã kí àzıla ùnókú kí abe kíkíkí rá àzıla mbe vā òyị bílẹ 'bụ agá rĩ ĩndĩ.

39 'Bá pírí kí dó mụ òjọ 'dĩ ndrelé 'bo, usú kí dó drĩ vũ gá àzila uzá kí dó, “Úpĩ ì'di Àdróná mgbā rĩ 'i, Úpĩ ì'di Àdróná mgbā rĩ 'i!”

40 'Dā 'bā ũngúkú gá, Ìllyā jọ dó ì'baní, “Ìmi arú nābiya Bāálí drĩ kí; kí àzì àlu la 'bā apá ku.” Arú kí dó kí pírí rá, Ìllyā agú dó kí wóróná Kísōnĩ drĩ tì gá àzila ọlì dó kí 'dāá rá.

Uzogó 'bā 'dijó rĩ

41 'Dā 'bā ũngúkú gá, Ìllyā jọ dó Àhábū ní, “Ìmụ āko àzì a'dùlé nalé àzila ìyì ābílé mvùlé, ā'dusīku ma ọ'dùkọ uzogó āmbógó la āni la are amú agá.”

42 Ìjọ 'dĩ sī Àhábū mụ dó ākónā nalé àzila ìyì mvùlé rá, wó Ìllyā tọ dó 'bé Kārīmélí drĩ gá, āvù dó vùrù àzila su dó drĩ ì'di 'bā āja kí drĩdrĩgĩ gāsī sī Àdróná zìjọ.

43 'Dā 'bā ũngúkú gá, Ìllyā jọ dó àtí'bó ì'didrĩ ní, “Ìmụ āngū ndrelé mĩrĩ gálé ru.”

Àtí'bô mụ dó āngū ndrelé mĩrĩ gálé ru rá. Jọ dó Ìllyā ní, “Àko àzì mání ndrelé la 'dáyù.”

Ìllyā jọ ì'diní, “Ìgō vùlé,” pàlé ázìrĩ.

44 Pàlé ázìrĩ rĩ sī àtí'bô jọ, “Ìndre, ándre ỳrù'bù àzì werená ru cécé 'bá 'bā drĩ áni la angá mĩrĩ gálé 'dā.”

Ìjọ 'dĩ sī Ìllyā jọ dó àtí'bô ní, “Ìmụ lùlé la Àhábū ní, 'bā itù ì'di 'bā gārĩ ā'dì drĩ sī mụjọ uzogó a'dé drĩ ì'di atrijó kurú.”

45 Wó sáwā were vùlé gá āngū mifì anì dó 'bāngá kpákpá, ālúkúkù trũ, uzogó àzì āmbógó

la a'dé dó nĩ. Āhábũ tụ dó ĩ'didrĩ gárĩ drĩ gá, mũ dó sĩ Yẹẓẹrẹlĩ gá.

⁴⁶ 'Dā 'bā ũngúkú gá, Úpí fě dó Īlĩyā ní ũkpó āzĩ ndú íni la, tō dó ĩ'di 'bā bōngó tị cí, cẹ dó sĩ Āhábũ drĩlẹ gá kpere kẹjịtị Yẹẓẹrẹlĩ drĩgá.

19

Īlĩyā 'bā apájó Yẹẓẹbẹlĩ sĩ rĩ

¹ 'Dā 'bā ũngúkú gá, Āhábũ ũlũ dó Yẹẓẹbẹlĩ ní ñjọ Īlĩyā 'bā ngalé rĩ kí pírí rá gẹrĩ ĩ'di 'bā sĩ nābiya Bāālĩ drĩ kí ụ'dijó ménéná sĩ pírí rá rĩ be.

² ñjọ 'dĩ sĩ Yẹẓẹbẹlĩ pē dó 'bá ñjọ ujílẹpi la tị Īlĩyā rụ sĩ jojó la ĩ'diní, “Drũsĩ sáwā 'dō áni rĩ agá ádrĩ Īlĩyā ími 'dị cécé miní nābiya 'dĩ kí ụ'dijó rĩ áni ku, lē ādroṇa 'bā 'dị kí ma rá.”

³ ñjọ 'dĩ sĩ Īlĩyā acá dó ữrĩ sĩ, angá dó sĩ apalé rá sĩ ĩ'di ídri pajó. Apá dó Bìyāsébā gá, 'dĩ táwũnĩ Yúdā gá la gá, a'be dó sĩ átí'bó ĩ'didrĩ 'dāá.

⁴ Wó Īlĩyā mũ dó kōtórō agâlẹ ācị ụ'dụ 'dulẹpi ālu ndi la gá, uja dó rilẹ ife rēcé ru la ñndụ gá, a'ị dó drā jọ, “Ádrĩ tá drā rá la múké, 'dō ca dó má sĩ rá Úpí, í'dụ dó áma ídri rá, ā'dusĩku má adru má áyípika 'baní múké āndānĩ ku.”

⁵ 'Dā 'bā ũngúkú gá, Īlĩyā uja dó ru lalé vũ gá āzila ko dó ụ'dụ ife rēcé ru 'dā ñndụ gá 'dāá. Wó ĩ'di 'bā ụ'dụ ko agá 'dīgá 'dā, mālāyíkā āzĩ inga dó ĩ'di ụ'dụ gá rĩ sĩ āzila jọ ĩ'diní, “Īlĩyā ína ākónā!”

⁶ Īlĩyā undré dó āngũ ĩ'di andre gá 'dāá, ndre dó ĩ'di drĩlẹ gá 'dāá mūkátĩ a'dílẹ ācíkúlú sĩ la

kí ãyĩ kére agá la be. Ìjọ 'dĩ sī na dó ãkónā āzila mvu dó ãyĩ rá, uja dó ru lalé vúlé.

7 'Dā 'bā ũngúkú gá, mālāyíkā Úpí drĩ āgō dó ãdĩ, aló dó Ìlīyā 'i āzila jọ dó Ì'diní, “Mí angá Ẹruga, ína ãkónā āzĩ ãdĩ, jō íni ku, ācĩ ími drĩlẹ́ gá āzo 'dĩ la mu ími ndélé rá.”

8 Ìjọ 'dĩ sī Ìlīyā angá dó Ẹruga sī ãkónā najó āzila ãyĩ mvujó, ãkónā fẹ́ dó sī Ì'diní ũkpó calépi rá rĩ 'i sī mujó ú'dú kālĩ sù āzila ínĩ kālĩ sù 'bé Sīnáyĩ gálé, 'dĩ 'bé Ādróná drĩ 'i.

9 Ìlīyā fi dó Ẹjígó agá, ko dó sī ú'dú 'dāá.

Rũgbùgbù Úpí jọ Ìlīyā ní, “Ìlīyā, mi 'dā ā'du idé yā?”

10 Ìlīyā umvi, “Ángā āzĩ Úpí, Ādróná Ŭkpó 'dípí ní āvā āmbógó la sī. Wó 'bá Ẹsìrayĩlĩ drĩ gā kí tì icíma mídrĩ Ì'ba abe rĩ úmgbé, andi kí ālītárĩ mídrĩ kí rá āzila Ẹ'dĩ kí nābìya mídrĩ kí pírĩ rá. Má ace dó lú ma nábì rú á'dùsĩ, wó ú'dĩ'da íni lẹ́ kí vā áma 'dilé ìndĩ.”

11 Úpí jọ dó Ìlīyā ní, “Ífū āmvé āzila ímu pá tulé 'bé sígá 'dāá Úpí drĩlẹ́ gá, ā'dusĩku āsĩ were Úpí la alĩ 'dā sī rá.”

Ìlīyā la dó mu pá tulé 'dāá 'bo, Úpí āpẹ́ dó ālúkúkũ āmbógó āzila ũkpómgboroto la tì, ālúkúkũ 'dā andi dó 'bé kí írā abe rá, wó Úpí uja adrulé ālúkúkũ 'dā agá 'dāá yu. Ālúkúkũ 'dā 'bā ũngúkú gá ũyākīyā aya āngũ nĩ, wó Úpí uja adrulé ũyākīyā 'dā agá 'dāá 'dáyū.

¹² Ûyākīyā 'bā vúlé gá ācí amụ nĩ, wó Úpí uja adrulé ācí 'dā agá 'dāá 'dáyụ. Ācí 'bā vúlé gá ụ'dúkọ āzị jolé yōkōlé sī la a'ụ dó nĩ.

¹³ Īlīyā la dó mụ ụ'dúkọ 'dā arelé 'bo, uja dó ru mėlẹtị akulé bōngó ĩ'di ụrụ'ba gá rī sī cí āzila fū dó āmvélé sī mụjọ pá tujó kējītị ũjigō drị gá cí.

'Dā 'bā ũngúkú gá, ụ'dúkọ zị dó ĩ'di, “Īlīyā, mi 'dā ā'du idé?”

¹⁴ Īlīyā umvi, “Ánga āzị Úpí, Ādróná Ūkpó 'dịpị ní āvā āmbógó la sī. Wó 'bá Ịsịrayīlị drị gā kí tị icima mídrị ĩ'ba abe rī úmgbé, andi kí ālītārī mídrị kí rá āzila ụ'dị kí nābīya mídrị kí pírí rá. Má ace dó lú ma nábị rú á'dụsī, wó ú'dī'da ini lē kí vā áma 'dịlé ĩndī.”

¹⁵ Wó Úpí jọ dó Īlīyā ní, “Ígō vúlé gērī ándrá míní amújọ rī gāsī, ímụ dó kōtórō Dāmāsīkīyā drị gālẹ. Ídrī dó ca 'dāá 'bo, mí ũsū dó ādu Hāzāyēlị drị gá, ĩ'di dó sī acá úpí Ārāmū drị rú.

¹⁶ Mí ũsū ādu Yēhū Nīmísī umvelépi áyịpị rī drị gá, ĩ'di dó sī acá úpí Ịsịrayīlị drị rú āzila mí ũsū ādu Īlīsā Sāfátī ngọpị angálẹpi táwūnī Ābēlī-mēhōlāhī gá rī drị gá, ĩ'di dó sī acá nábị rú ími kējị gá.

¹⁷ 'Bá cí ru palépi ménéná Hāzāyēlị drị sịgá rá rī kí, Yēhū la kí ụ'dị nĩ. 'Bá ru palépi ménéná Yēhū drị sịgá rá rī kí Īlīsā la kí ụ'dị nĩ.

¹⁸ Wó ma mụ 'bá 7,000 la kí tāmbalé ídri rú Ịsịrayīlị gá 'dā rá. 'Dī kí 'bá áma lėlẹpi rá āzị āja tīlẹpi Bāálī drīlẹ gá ku jōku Bāálī kpōlókō ndrulépi ku rī kí.”

Īlīsā umvejọ rī

19 Įjō 'dī sī Īlīyā mu dó āzīla įsū dó Īlīsā Sāfātī ngōpī la ámvū sō agá. Mōnīgō Īlīsā 'bā ayulé sī ámvū sōjō rī kī tī įrī-įrī mūdri drī įrī. Īlīyā mu dó Īlīsā rūlé, 'be dó kánzū į'didrī Īlīsā 'bā kōtrō gá āzīla ko dó drī mūlé rá.

20 Īlīsā uja dó mōnīgō ámvū sōlépi rī kī a'belé 'dāá, cę dó Īlīyā vū gāsī āzīla jō dó į'dinī, “Ífē ámu drī azilé má átēpī 'banī má āndrē be ráká, 'dā 'bā vulé gá ma dó sī mu mí be įndō.”

Īlīyā umvi į'dinī, “Įgō vulé. Wó lē mí ūrā įjō įjō mánī idélé mí rū 'dī drī gá.”

21 Įjō 'dī sī Īlīsā gō dó mōnīgō į'didrī ámvū sōlépi rī 'barūlé āzīla ūlī dó kī rá. Ayú ife sī tī kī umbéjō ācō kī ūrū'bá gá rī kī sī ācī ūdūjō sī įzá la kī ū'bījō. Fē dó įzá la kī nalé 'bā 'banī, 'bā pírī na kī dó kī rá. 'Dā 'bā ūngúkú gá, Īlīsā mu dó Īlīyā vū gāsī āzīla acá dó 'bā Īlīyā āzākolépi rī rū.

20

Bēnī Hādādī 'bā ā'dī 'dijó Sāmāryā be rī

1 'Dā 'bā ūngúkú gá, Bēnī Hādādī úpī Sírīyā drī atrá dó āsīkārī į'didrī kī pírī āngū ālu gá. Ūpi kālīna drī įrī 'dī amū kī į'di rū, a'dū kī į'bā fārāsī āzīla gārī ā'dīdrī kī įndī. Mu dó sī táwūnī Sāmāryā drī celé sī ā'dī 'dijó 'bā ala gá rī kī abe.

2 Úpī Bēnī Hādādī pē dó 'bā įjō ujilépi la kī tī táwūnī āmbógō Sāmāryā drī gālē úpī Įsīrayīlī drī Āhábū rū, jō kī dó į'dinī, “'Dī įjō Bēnī Hādādī 'bā jolé rī 'i.

3 'Sīlīvā mīdrī kí gólūdī mīdrī kí abe kí má āni. Ūkú mīdrī múké āndānī rī kí anṣi mīdrī múké āndānī rī kí abe má āni.' "

4 Úpī Iṣirayīlī drī umvi dó, "Āmbógó āzīla úpī mádrī, ī'di cécé míní jolé rī āni. Ma āko mádrī kí abe pírí mí āni."

5 'Bá ijó ujílepi rī amú kí īdī āzīla jò kí, "Dī ijó Bēnī Hādādī 'bā jolé rī 'i, 'Áfē ándrá míní ú'dúkó tī, lē mí āfē mání sīlīvā mīdrī kí gólūdī kí abe, ūkú mīdrī kí āzīla anṣi mīdrī kí abe.

6 Wó drūšī ānirú sáwā 'dō āni rī gá, ma mụ āsīkārī āmbogo mádrī kí tī pēlē sī līcọ mīdrī úpī drī āzīla jó āsīkārī āmbogo mīdrī 'badrī kí 'a ndrūjó. Kí mụ málī mīdrī ūrōdrī ru rī kí ụ'dulé āzīla kí amú kí trū rá.' "

7 'Dā 'bā ūngúkú gá, úpī Āhábū umve dó 'bā īyō sūrú Iṣirayīlī drī kí pírí āzīla jò dó ī'baní, "Īndre drī, ágóbī 'dī la ālī ndrū, ā'dusīku āfē ándrá mání ú'dúkó sī ūkú mádrī kí tī pējó anṣi kí abe, sī sīlīvā mádrī kí a'ijó gólūdī mádrī kí abe, wó ágā ijó míní a'īlé mádrī 'dā kí ku."

8 Wó 'bā īyō kí 'bā āzī rī kí abe pírí jò kí, "Lē mí ā'ī ijó Bēnī Hādādī 'bā jolé míní 'dī ku jōku mí idé ijó ī'diní lēlé rī kí ku."

9 Ijó 'dī sī Āhábū jò dó 'bā Bēnī Hādādī drī ijó ujílepi rī 'baní, "Īlū āmbógó mádrī úpí ní, 'Má icó ī'diní āko ī'di 'bā ándrá a'īlé mádrī drīdrī 'dā kí fēlé pírí rá, wó má icó dó ijó āzī ī'diní lēlé vúlé-vúlé ru 'dī kí ngalé ku.' " 'Bá Bēnī Hādādī drī ijó ujílepi rī agụ kí dó ijó ī'di 'bā umvilé 'dī lūlé ī'diní rá.

10 'Dã 'bã ũngúkú gá, Bẽnĩ Hădádĩ pẽ dó ú'dúkó tị Āhábũ rú jọ, "Ma mụ ăġkărĩ kălăfe calépi rá rĩ kí tị pėlé sĩ táwũnĩ ămbógó mĩdrĩ Sămăriyă drĩ 'dĩ andijó ăzıla kí bŏrŏ 'bă fúfú andilépi rĩ kí umvú kí drĩgá ĩndĩ. Ádrĩ ĩjọ 'dĩ nga ku, lē ādroŋa 'bă sŏ kí ma káyĩ rá."

11 Úpĩ İṣirayîlî drĩ Āhábũ umvi, "İmụ lūlé la úpĩ Bẽnĩ Hădádĩ ní, 'Ăġkărĩ mgbă rĩ la ăfó idé ĩ'di 'bă ă'dĩ ndějó 'bo rĩ 'bă vúlé gá adru ĩ'di idé la 'dĩ sĩ ndē drĩ ă'dĩ ku rú la ku.' "

12 Bẽnĩ Hădádĩ la dó mụ ĩjọ Āhábũ 'bă umvilé 'dĩ arelé ĩ'baní íwá mvụ agá ũpi tị icílépi ĩ'di be rĩ kí abe bŏrŏkŏ gá 'dĩgá 'dă 'bo, jọ dó ăġkărĩ ĩ'didrĩ 'baní, "İmi itú ĩmi bábá sĩ ă'dĩ 'dijó." ĩjọ 'dĩ sĩ ăġkărĩ 'dă itú kí dó ru mụjọ táwũnĩ ămbógó Sămăriyă drĩ 'dă cejó rá.

Āhábũ 'bă Bẽnĩ Hădádĩ ndějó rĩ

13 'Dã 'bã ũngúkú gá, nábĩ ăzi amụ dó úpĩ İṣirayîlî drĩ Āhábũ ndrelé ăzıla jọ ĩ'diní, "Úpĩ jọ ĩni, 'İndre ăġkărĩ wēwē rú 'dĩ kí rá yă? Āndrũ ma mụ kí fėlé ĩmi drĩlé gá, 'dă 'bã ũngúkú gá mi dó nĩ la rá ma Úpĩ 'i.' "

14 Wó Āhábũ zị, "Mgbă rĩ gá ă'di la dó mụ áma ăzăkolé sĩ ă'dĩ 'dĩ ndějó nĩ?"

Nábĩ umvi ĩ'diní, "'Dĩ ĩjọ Úpĩ 'bă jolé rĩ 'i, 'Ăġkărĩ ămbogo ăġkărĩ kărĩlē rú rĩ kí drĩ celépi rĩ kí mụ ĩmi ăzăkolé sĩ ă'dĩ 'dĩ ndějó nĩ.' "

Āhábũ zị, "Wó ă'di la dó ă'dĩ 'dĩ i'dó nĩ?" Nábĩ umvi, "Mi ă'dĩ 'dĩ i'dó mi 'i Āhábũ."

15 Įjō 'dī sī úpī Āhábū atrá dó āsīkārī āmbogo āsīkārī kārīlē rú rī kí drī celēpi rī kí kālāfe sī 232. 'Dā 'bā ūngúkú gá, atrá dó āsīkārī Įṣīrayīlī drī kí 'bā āzī kí 7,000.

16 Āsīkārī 'dī ko kí dó drī mūlé sáwā ázīyá įtū sī, įsú ini 'dī Bēnī Hādādī kí drī 'dī sī íwā mvū ūpī kālīna drī įrī tī icīlēpi į'di abe rī kí abe.

17 Āsīkārī kārīlē rú rī ko kí dó drī ā'dīgá drīdrī.

Į'baní acá agá ānirú, āsīkārī Bēnī Hādādī drī ūnī-ūnīná gá rī lū kí dó į'diní, “Āsīkārī āzī angá kí Sāmāriyā gālē ru kí amū 'dā.”

18 Bēnī Hādādī jō dó į'baní, “Āsīkārī 'dā drī kí amū įjō ásī įgbē āni la sī, įmi arū kí idri rú jōku drī kí amū ā'dī gá, įmi arū vā kí idri rú.”

19 Įjō 'dī sī āsīkārī āmbogo āsīkārī kārīlē rú rī kí drī celēpi rī āfū kí dó táwūnī āmbógó rī agá rī sī āmvé āzīla āsīkārī āzī rī a'dé kí dó kí ūngúkú gāsī sī mūjō ā'dīgá.

20 Āsīkārī ālu ālu Įṣīrayīlī drī 'dī dó mērō'bá į'didrī rá. Āsīkārī Sírīyā drī ce kí dó ru ūngúlē gá, āsīkārī Įṣīrayīlī drī rī kí dó kí vū drolē. Wó úpī Sírīyā drī Bēnī Hādādī apá dó fārāsī sī āsīkārī fārāsī cēlēpi rī kí abe.

21 Úpī Įṣīrayīlī drī Āhábū mū dó ā'dī gālē, upa dó fārāsī kí gārī ā'dī drī kí abe āzīla ūlī dó āsīkārī Sírīyā drī kí ū'bī ru.

22 'Dā 'bā ūngúkú gá, nábī mū dó úpī Įṣīrayīlī drī rú āzīla jō dó į'diní, “Įgō vulé āzīla mí itú āsīkārī mīdrī kí bábā sī ā'dī āzī amūlēpi rī drī tējō. Mí i'dó įjō kí ūtīlē sáwā 'dīgá 'dā, ā'dusīku

úpí Sírĩyã drĩ la mu ãgõlé ã'dígá ílí ú'dí rĩ 'bã i'dóná gá ãdĩ."

²³ Ála dó mu ãsĩkárĩ Sírĩyã drĩ kí ndélé 'bo, jo kí dó úpí ã'badrĩ Bẽnĩ Hãdádĩ ní, "Ãdroņa 'bã Įsırayıĭlĩ drĩ 'badrĩ kí ãdroņa 'bé drĩ kí. 'Dĩ bãsĩ įjõ ã'bã kí sĩ ãma ndějõ rá rĩ 'i. Wó ãdrĩ ã'dĩ 'dĩ ã'ba abe ãngũ gbayĩ rĩ gá, ãndá ãndá ru ãma kí ndē įjõ tĩ gá 'dĩ ambamba.

²⁴ Įjõ mínĩ idélé rĩ 'ba adru íni, mí unze ùpi kí ã'dĩ drĩ ceņá gá rá ãzıla kí kējĩ gá mí ù'bã ãsĩkárĩ ãlĩgõ ã'dĩ drĩ trũ múkė múkė rĩ kí áyu!

²⁵ Įsĩ ãsĩkárĩ ãzĩ ú'dĩ la kí cécė ándrá u'dilė rá 'da kí áni. Įfē ãmanĩ fãrásĩ kí 'bã kãlãfe gárĩ ã'dĩ drĩ kí abe ãzıla ãsĩkárĩ kí abe cécė ándrá mínĩ fēlē ãsĩkárĩ ndélé rá 'dã 'badrĩ rĩ áni. 'Dã 'bã ũngúkú gá, ãma dó mu ã'dĩ 'dilė ãsĩkárĩ Įsırayıĭlĩ drĩ kí abe ãngũ gbayĩ rĩ agá, wó ãñĩ rá ãma kí ndē rá." Įjõ 'dĩ sĩ Bẽnĩ Hãdádĩ ã'ĩ dó įjõ jolė ã'dinĩ 'dĩ kí rá ãzıla nga dó įjõ 'dĩ kí cécė jolė ã'dinĩ rĩ áni.

Ãhábũ ndē vã Bẽnĩ Hãdádĩ ãdĩ

²⁶ Ílí ú'dĩ rĩ 'bã i'dóná gá, Bẽnĩ Hãdádĩ atrá dó ãsĩkárĩ Sírĩyã drĩ kí ãzıla mu dó ã'ba abe táwũñĩ ãmbógõ Āfėkĩ drĩ gálė sĩ ã'dĩ 'dijõ sũrũ Įsırayıĭlĩ drĩ be.

²⁷ ãsĩkárĩ Įsırayıĭlĩ drĩ tra kí vã ru, úfē dó ã'banĩ ãkónã kí ãzıla mu kí dó ã'dĩ gá. Wó ãsĩkárĩ Įsırayıĭlĩ drĩ ru tralėpi tĩ ndũ ndũ įrĩ rĩ indrė kí ũkpó kóru údrĩ kí ũ'bĩ ãsĩkárĩ Sírĩyã drĩ kãlãfe sĩ wēwē rú ãngũ 'dã sulėpi pĩrĩ rĩ kí abe rĩ gá.

28 'Dā 'bā ũngúkú gá, nábī Ādróná drī asé dó ru úpí Iṣṛayīlī drīrú ānirú āzila jò dó ī'diní, "Úpí jò íni, 'Āsīkārī Sírīyā drī 'bā kí jojó la, Úpí ī'di ādróná 'bé drī 'i adru ādróná āngū gbayi rī drī 'i ku rī sī, ma dó mụ āsīkārī ī'badrī wēwē rú 'dī kí fēlé ími drī alé gá, mi dó sī nī la rá āndá āndá ru ma Úpí 'i.' "

29 Āsīkārī Sírīyā 'badrī Iṣṛayīlī be 'dī utu kí dó pá ũfē kí tị ũfē-ũfē ụ'dú ázīrī. Ī'di dó mụ calé ụ'dú ázīrī la sī, ā'dī ī'dó dó rá, Āsīkārī Iṣṛayīlī drī ụ'dí kí dó āsīkārī Sírīyā drī amúlépi vū rụsī rī kí 100,000 ụ'dú ālu agá.

30 Āsīkārī āzī acelépi rī ce kí dó ru wákátá ũngúlé gá sī apájó fijó bōrō táwūnī āmbógó Āfékī drī gá āzila bōrō uja dó a'délé āsīkārī acelépi 27,000 rī kí drī gá. Bēnī Hādádī apá dó ru zīlé bōrō táwūnī āmbógó rī drī 'bā rúmū agálé la agá.

31 Āsīkārī āmbogo ī'didrī jò kí dó ī'diní, "Āmbógó, índre, āma are ũpi Iṣṛayīlī drī kí 'bá ásí ịgbé la kī. Ịjọ 'dī sī āma iri kí āma vū gá, āsū kí kōlībá āma ụpícé gá, āma ícī kí āma drī gá ịbáká cí, āfū kí dó úpí Iṣṛayīlī drī rúlé āzila āfē kí dó āma pírí ī'didrī gá. Sāwā āzī sī ī'di nō vā ími a'be ídri rá be."

32 Ịjọ 'dī sī āsīkārī āmbogo Bēnī Hādádī drī sū kí dó kōlībá kí ụpícé gá, ícī kí dó ịbáká kí drī gá, fū kí dó mụlé drī ụfúlé úpí Iṣṛayīlī drī be āzila jò kí ī'diní, "Ātí'bó mídrī Bēnī Hādádī jò, 'Kírí-kīrī ịko áma āzā mí a'be ma ídri fô.' "

Úpí Iṣṛayīlī drī zị, "Bēnī Hādádī drī ídri yā? Ī'di mání cécé ádrípí áni."

33 Āsīkārī āmbogo 'dī 'du kí dó íjọ 'dī ícétáná mgbā la rú āzila 'du kí dó íjọ úpí Íṣirayílí drī 'bā jọlé rī mbēlēnā ru sī āzī ngajó. Jọ kí dó, “Cécé míní jọlé rī áni, Bēnī Hādádī ĩ'di mí ádrípì!”

Úpí Íṣirayílí drī jọ, “Ìmọ āzila ĩmi ají ĩ'di mǎrú 'dōlé.” 'Dā 'bā ũngúkú gá, Bēnī Hādádī āfū dó úpí Íṣirayílí drī rú 'dōlé āzila úpí Íṣirayílí drī Āhábū itú dó ĩ'di gārī ĩ'didrī ā'didrī drī gá.

34 'Dā 'bā ũngúkú gá, Bēnī Hādádī jọ dó ĩ'diní, “Ma mu táwūnī āmbogo āmbogo má átépì 'bā ándrá upalé mí átépì drīgá rī kí fēlé mídrī vùlé, mi dó sī āngū sī āko kí ọzìjọ āzila ígbājó rī kí sị táwūnī Dāmāsīkíyā drīgá cécé má átépì 'bā ándrá sīlẹ Sāmāriyā gá rī áni.” 'Dā 'bā ũngúkú gá, Āhábū jọ dó, “Ma dó mu ími trùlẹ íjọ ũkpó-ũkpó 'dī kí agá rá.” Íjọ 'dī sī idé dó tì icíma Bēnī Hādádī be, āzila a'be dó sī Bēnī Hādádī mụlẹ rá.

Nábī āzī 'bā íjọ líjọ Āhábū drī gá rī

35 'Dā 'bā ũngúkú gá, Úpí fē dó āzítáná anzì nābìya 'badrī kí 'bā āzī ālu la ní jọjọ la ágóbì āzì ní, “Ígbā ma āko ímidrī gá 'dī sī rá fô!” Wó ágóbì gā ĩ'di gbālẹ úmgbé.

36 'Dā 'bā ũngúkú gá, jọ dó ágóbì ní, “Míní íjọ Úpí 'bā jọlé rī gājó sī rī sī, ídrī drīkọ mǎrú 'dā rī sī mụlẹ 'bo, cọtì kẹmī āzì la ími ci káyí rá.” Wó ágóbì la dó mu drīkolẹ 'bo, kẹmī āzì amvú ĩ'di cilẹ káyí rá.

37 'Dā 'bā ũngúkú gá, nábī tá 'dī isú ágóbì āzì āzila jọ ĩ'diní, “Bārī ígbā mání ma fô!” Íjọ 'dī sī ágóbì gbā dó sī nábī rá āzila adrá dó sī ĩ'di ũnzíkákānā rú.

³⁸ Įjō 'dī sī nábī umbé dó ru mīfī kí bōngó sī cí únī rú sī 'i ku benī āzila mụ dó sī úpī ūtēlé gēřī tị gá.

³⁹ Úpī 'bā alī agā 'dīgá 'dā, nábī umve dó ĩ'di, jō, “Āmbógó, ámu tá ā'dī gá ā'dī 'bā mīfī ika rī gálé, wó āsīkārī āzī uja mērō 'bā āzī arūlé ajilé mārū 'dōlé. Jō mání, 'Ímba ágóbī 'dī 'bā tã, drī apá rá, ála ími 'dī ĩ'di tị gá jōku mi drīřima rú sīlīvā ífī-ífī la kí ūfē 3,000.’

⁴⁰ Wó mání āzī āzī ndú la kí nga agā 'dīgá 'dā, ágóbī tá arūlé 'dī uja dó apále rá.”

Úpī Įsīrayīlī drī uja dó umvilé la, “‘Dī dó 'bāngá įjō mí āni la, ĩlī dó ngá įjō ími drī gá ími tị sī.”

⁴¹ 'Dā 'bā ūngúkú gá, nábī uja dó bōngó tá ĩ'di 'bā sī ru mīfī kí umbéjō rī ayulé rá āzila úpī Įsīrayīlī drī nī dó cōtī ĩ'di nābiya kí 'bā āzī rī gá rá.

⁴² Nábī jō dó úpī ní, “‘Dī įjō Úpī 'bā jolé rī 'i, 'Míní 'bā ándrá mání lēlé ú'dī ĩ'di rá rī a'bejō mųjō rá rī sī, ála dó mụ ími 'dīlé ĩ'di kējī gá āzila ála 'bā mīdrī kí ụ'dī 'bā ĩ'didrī kí kējī gá.’ ”

⁴³ Įjō 'dī sī úpī Įsīrayīlī drī mụ dó lịcō gá Sāmāriyā gálé ūmbā trū.

21

Āhábū 'bā Nābōtī 'dijó rī

¹ Sāwā āzī vúlé gá įjō āzī nga ándrá ru ámvú zābībū āni ágóbī umvelé Nābōtī angálēpi āngū Yēzēřēlī gá rī drī agā. Ámvú zābībū drī ĩ'di ándrá

táwũñĩ Yēzēřéřĩ gá, lícó úpí Sāmāriyā drĩ Āhábũ drĩ andre gá.

² Ū'dú ālu Āhábũ jọ dó Nābótĩ ní, “Ífě mání ámvú mídrĩ zābíbũ drĩ 'i, ma dó sī alagá tēbĩ ìnì sa, ā'dusīku ĩ'di ānirú lícó mádrĩ be. Ma dó míní kējĩ la gá ámvú zābíbũ drĩ 'dĩ ndēlépì rá la fě, jōku ídrĩ lē rá, ma míní sēndē calépi ámvú 'bā ājě gá rá la fě.”

³ Wó Nābótĩ umvi dó Āhábũ ní, “Úpí lē áfě āwītā mā áyípika 'badrĩ míní ku.”

⁴ Įjọ 'dĩ sī Āhábũ mụ dó lícó gá ũmbā trũ ā'dusīku Nābótĩ Yēzēřéřĩ gó ru rĩ ní jojó la, “Má ícó āwītā má áyípika 'badrĩ kí fēlé míní ku rĩ sī.” Āhábũ la dó ru ĩ'didrĩ gbóló sígá ja tị bōrō gālē ru āzıla gā dó ākónā nalé úmgbé.

⁵ Āhábũ ũkũ Yēzēřéřĩ amụ dó, zị dó ĩ'di, “Ūmbā na dó mi ìnì ā'du įjọ sī yā? Ína dó ākónā ku la ā'dusī yā?”

⁶ Āhábũ umvi dó ĩ'diní, “Ūmbā fụ ma āzıla ána ākónā ku la, ájọ Nābótĩ Yēzēřéřĩ gó ru rĩ ní 'bā ụzị mání ámvú ĩ'didrĩ zābíbũ drĩ, jōku 'bā uja ĩ'di má be ámvú āzĩ sī, wó Nābótĩ gā įjọ 'dĩ úmgbé.”

⁷ Yēzēřéřĩ Āhábũ ũkũ zị, “'Dĩ dó gbíyā míní adrujó úpí ru Įsirayĩlĩ gá rĩ 'i yā? Ínga ụrụgá āzıla ína dó ākónā āyĩkō sī. Ma míní ámvú zābíbũ áni Nābótĩ Yēzēřéřĩ gó ru rĩ drĩ fě rá.”

⁸ Įjọ 'dĩ sī Yēzēřéřĩ sī dó wārāgā kí úpí Āhábũ 'bā rụ sī, ụtĩ drĩ kí drĩ gá rínĩ Āhábũ drĩ sī āzıla pē dó kí tị 'bá ìyō āzıla 'bá āmbógó rú u'álépi táwũñĩ āmbógó Nābótĩ bā sī u'ájó rĩ agá rĩ 'banĩ.

⁹ Įjọ ĩ'di 'bā sīlē wārāgā 'dā kí agá rĩ ĩ'di ìnì,

“Īmi umve 'bá kí āngũ ālu gá āzila ĩjo ú'dú
āndrũ 'dĩ ĩ'di ú'dú sâyímũ drĩ 'i āzila ĩmi iri
Nābõtĩ 'i úmvúke gá 'bá āmbogo rú rĩ kí abe.

10 Wó ĩmi iri 'bá ĩrĩ ĩnzó'bá ru la kí ĩ'di drĩlẹ
gá āzila 'bā jo kí Nābõtĩ wā Ādróná kí úpí be rá.
'Dā 'bā ũngúkú gá, ĩmi agụ dó ĩ'di āmvé āzila ĩmi
u'bé dó ĩ'di írā sī káyĩ rá.”

11 ĩjọ 'dĩ sī 'bá āmba rú āzila āmbogo rú u'álépi
táwũnĩ Nābõtĩ drĩ agá rĩ nga kí dó ĩjọ 'dĩ cécé
Yẹzẹbẹlĩ 'bā sīlẹ wārāgā kí agá rĩ áni.

12 Ūlũ kí ĩjọ ú'dú sâyímũ drĩ drĩ gá rá āzila iri
kí dó Nābõtĩ āngũ 'bá āmbogo rú rĩ 'bā kí sī rijó
rĩ gá.

13 'Dā 'bā ũngúkú gá, ájĩ dó 'bá ĩrĩ ĩnzó'bá ru rĩ
kí, rĩ kí dó ndre kí ru Nābõtĩ trũ ndre-ndrē āzila
alĩ kí dó ĩnzō jojó la, “Nābõtĩ wā Ādróná kí úpí
be rá.” ĩjọ 'dĩ sī 'bá 'dĩ agụ kí dó ĩ'di táwũnĩ agá
rĩ sī āmvé āzila u'bé kí dó ĩ'di írā sī káyĩ rá.

14 'Dā 'bā ũngúkú gá, ĩdrĩ kí dó ú'dúkọ tị
Yẹzẹbẹlĩ nĩ jojó la, “Ú'bé dó Nābõtĩ írā sī káyĩ
'bo.”

15 Yẹzẹbẹlĩ la dó mụ are la ú'bé Nābõtĩ káyĩ 'bo
íni, gbōgbō jo úpí Āhábũ ní, “Mí angá āzila ímụ
dó ámvú zābíbũ drĩ Nābõtĩ Yẹzẹrẹtĩ gó ru rĩ 'bā
ándrá gālẹ ụzilé míní úmgbé rĩ 'dùlẹ mí āni la
rú ā'dusíku Nābõtĩ drā dó ra.”

16 Āhábũ la dó mụ arelẹ la Nābõtĩ drā rá íni
'bo, angá dó mụlẹ sī ámvú zābíbũ drĩ 'dā 'dụjó
ĩ'di āni la rú.

17 'Dā 'bā ũngúkú gá, Úpí jo dó ĩjọ Īllyā Tịsíbẹ
gó ru rĩ ní,

26 Įjō Āhábũ 'bã idélé ũnzĩ ãndânĩ rĩ ĩ'dinĩ sĩ ãdronja ĩnzō rú rĩ kí ĩnzĩjō cécé 'bá Āmórĩ drĩ ándrá Úpĩ 'bã drolé Įsĩrayĩlĩ kí drĩlė gá rĩ 'bã kí ĩnzĩlė rĩ áni.

27 Āhábũ la dó mụ įjō 'dĩ arelé 'bo, uce dó bõngó ĩ'di uryu' 'bá gá rĩ kí rá, sũ dó kōlĩbá āzĩla ĩsāyĩmũ dō. Ko ú'dũ kōlĩbá trũ uryu' 'bá gá āzĩla ri dó acilė ũcōgō ũcōgō rú.

28 'Dã 'bã ũngúkú gá, Úpĩ jō dó įjō Īlĩyā Tĩsĩbė gó ru rĩ nĩ,

29 “Īndre įjō Āhábũ 'bã sĩ ru irijō vŭrũ áma drĩlė gá 'dĩ rá yā? Įjō ĩ'di 'bã ru irijō vŭrũ 'dĩ sĩ, má icó lĩkĩ ajilė sáwā ĩ'dinĩ adrujō ídri 'dĩ agá ku, wó ma rá la ajĩ la ĩ'di drĩ lĩcō gá sáwā ngópĩ drĩ agá.”

22

Āhábũ 'bã drājō ā'dĩ gá rĩ

1 Ā'dĩ 'de ándrá 'bá Ārámũ drĩ kí drĩdrĩnĩ gá 'bá Įsĩrayĩlĩ drĩ kí abe ku ilĩ na 'dĩpĩ.

2 Wó ĩ'di dó mụ calė ilĩ najō rĩ gá, úpĩ Yēhōsāfātĩ Yúdā drĩ ilú dó sĩ mujō úpĩ Āhábũ Įsĩrayĩlĩ drĩ ndrejō.

3 Úpĩ Įsĩrayĩlĩ drĩ Āhábũ zĩ dó āmbogo ĩ'didrĩ kí, jō, “Īnĩ ínĩngá āngũ Rāmōtĩ Gĩlėdĩ drĩ āma āni, āma icó kí tâ dó sĩ įjō āzĩ idélé sĩ ĩ'di apájō vúlė angájō úpĩ Ārámũ drĩ drĩlė rĩ sĩ rá ku yā?”

4 'Dã 'bã vúlė gá zĩ dó vā Yēhōsāfātĩ 'i, “Mĩ icó mulé má be sĩ ā'dĩ 'dijō úpĩ Rāmōtĩ Gĩlėdĩ drĩ be rá yā?”

Yēhōsāfātī umvi úpí Iṣṛayīlī drī Āhábū ní, “Āma mí be 'bá ālu rī kí, ma dó mụ ku ā'du ijó sī, āsīkārī mádrī kí mī āni, āzila fārāsī mádrī kí mí āni.”

⁵ Dā 'bā ũngúkú gá, jọ, “Drīdrī rī gá āma isú kí drī nīlé la Úpí la ā'du ijó jọ yā rī gá rá ká.”

⁶ Ijọ 'dī sī úpí Āhábū umve dó nábī ī'didrī kí āni rú 400, āzila zī kí, “Má ícọ mụlé ā'dī 'dīlé úpí Rāmōtī Gīlédī drī be rá yā jōku yu?”

Nābiya umvi kí ī'diní, “Ímụ ā'dī 'dīlé úpí Rāmōtī Gīlédī drī be, ā'dusīku Úpí la fē mi ā'dī ndē rá.”

⁷ Wó Yēhōsāfātī zī, “Nábī āzī Úpí āni ndú āmaní icólé zīlé la dó 'dáyū yā?”

⁸ Āhábū umvi, “Nábī āzī acelépi āmaní sī icójó ijó Úpí 'bā lēlé rī zijó ī'di tị gá la cí, ī'di Mīkāyīyā Ímīlā ngópi 'i. Wó álē ī'di ku ā'dusīku ijó āzī ī'di 'bā sáwā pírí sī ụndrīlé mání múké la kí 'bāngá 'dáyū.”

Yēhōsāfātī umvi, “Lē úpí 'bā jọ ijó 'dī áni ku.”

⁹ Ijọ 'dī sī úpí Iṣṛayīlī drī umve dó āmbógó ī'didrī āzī ālū la, āzila jọ ī'diní, “Mí ají drī Mīkāyīyā Ímīlā ngópi má rú 'dólé.”

¹⁰ Úpí Āhábū Iṣṛayīlī drī kí úpí Yēhōsāfātī be sū kí dó kánzū ī'badrī ūpī drī kí, āzila rí kí dó Úmvúke ī'badrī ūpī drī kí drī gá āngū sī āná cojó rī gá kējītī sī fijó Táwūnī Sāmāyīyā drī 'a gá rī tị gá, nābiya pírí rī kí dó ijó ụndrīlé kí drīlé gá 'dāá.

¹¹ Nābiya kí 'bā āzī ālu, Zēdēkiyā Kēnánā ngópi idé újé āzī kí aya sī āzila jọ dó Āhábū ní,

“Dĩ ïjọ Úpí 'bã jolé rĩ 'i, ‘Újé 'dĩ kī sī mī ã'dĩ 'dĩ 'bá Ārāmũ drĩ kī abe kpere ĩ'banĩ ĩlĩkĩ agá pírí.’ ”

12 Nābīya pírí nga kī ïjọ ụndrĩlé jojó la, “Ímụ ã'dĩ 'dĩlé úpí Rāmóṭĩ Ĝilédĩ drĩ be, mī ã'dĩ ndě rá, ã'dusĩku Úpí la fě la ĩmī ã'dĩ ndě rá.”

13 Wó 'bá mụlépí Mĩkāyíyā umvelépi rĩ jọ ĩ'diní, “Índre, nābīya āzĩ rĩ jọ kī pírí ïjọ múké la úpí Āhábũ ní áyụ, wó lě ïjọ míní mụlé jolé rĩ 'bã ajĩ kī ru ĩ'bã kī jolé rĩ be ālu āzĩla ïjọ ĩ'di mụ ã'dĩ ndělé rá.”

14 Wó Mĩkāyíyā umvi, “Cécé Úpí 'bã adrujó ídri rĩ áni, ma ïjọ Úpí 'bã lūlé rĩ vúná lū áyụ.”

15 Mĩkāyíyā la dó mụ acálé úpí Āhábũ drĩlé gá 'bo, úpí zị dó ĩ'di, “Mĩkāyíyā, má ícọ mụlé ã'dĩ 'dĩlé úpí Rāmóṭĩ Ĝilédĩ drĩ be rá yā jòku yụ?”

Mĩkāyíyā umvi, “Ímụ ã'dĩ 'dĩlé, ã'dusĩku Úpí la fě la mī ã'dĩ ndě rá.”

16 Wó úpí Āhábũ jọ Mĩkāyíyā ní, “Ídrĩ ïjọ jọ mání Úpí 'bã rụ sī yā áni, lě ïjọ ïjọ mgbã rĩ áyụ. Ma dó mgbã rĩ gá míní ïjọ 'dĩ jọ pàlé sị?”

17 Mĩkāyíyā umvi dó ĩ'diní, “Ándre urobí agá 'bá İşirayĩlĩ drĩ iré kī ru 'bé kī drĩ gá cécé kābĩlō ru irélépi 'bá kī ucélépi rĩ kóru rĩ áni. Úpí jọ mání, “Bá 'dĩ kī dó drĩlé kóru, lě 'bã ālu ālu 'bã mụ dó 'bāngá lícọ gá ásí ĩgbě sī.’ ”

18 Úpí İşirayĩlĩ drĩ Āhábũ zị dó Yēhōsāfātĩ 'i, “Ájọ tá míní nábĩ Mĩkāyíyā ụndrĩ 'bāngá mání ïjọ āzĩ múké la ku, wó ĩ'di 'bāngá lú ïjọ ũnzĩ rĩ kī ụndrĩ áyụ rĩ gá ku yā?”

19 Mīkāyīyā mụ dó ịjọ umvīnà trũ drị gá, jọ, “Mí are drị ịjọ Úpí 'bā jolé 'dī 'i! Ándre Úpí 'bā rí agá úmvúke ì'didrị drị gá 'būgá 'dāá āzila mālāyīkā pírí ì'didrị utu kí pá ì'di andre gá drị āndá gá āzị rī kí drị ịjị gá.

20 Úpí zị, ‘Ā'di la dó icó Āhábū ulélé sī mụjọ ā'di 'dijó úpí Rāmótī Gīlédī drị be ála dó sī ì'di 'dị rá rī gá nī yā?’

“Mālāyīkā umvī kí ịjọ ndúndú.

21 'Dā 'bā ūngúkú gá, úrindī āzị amụ dó Úpí drīlẹ gá, jọ ì'diní, ‘Ma mụ ì'di ulé rá.’

22 “Úpí zị, ‘Mí mụ ì'di ulé íngoní-íngoní ru?’

“Úrindī umvī, ‘Ma mụ āzila ma fē la nābiya Āhábū drị kí pírí ì'diní ìnzō álí.’

“Úpí jọ, ‘Ímụ drị gá, mí ì'di ulé rá.’ ”

23 Mīkāyīyā de dó ịjọ jọ agá íni, “Dī ịjọ ru idélẹpí rī 'i, Úpí fē nābiya mídrị 'baní pírí míní ìnzō alíjọ. Wó Úpí fē āzítáná lịkị 'bā sī a'déjọ ímí drị gá rī 'bo.”

24 'Dā 'bā ūngúkú gáÚpí'i, Nábī Zēdēkíyā Kēnánā ngọpị se dó ru Mīkāyīyā rụ ānirú, sa dó mēlẹtị la āzila zị dó ì'di, “Úrindī Úpí drị a'be dó ma sī amújọ ịjọ jọjọ mí be sáwā íngō sī yā?”

25 Mīkāyīyā umvī ì'diní, “Mí mụ ịjọ 'dī nīlẹ ụ'dụ míní ímí zịjọ jọ 'bā rúmụ agá rī 'bā agá 'dā sī.”

26 'Dā 'bā ūngúkú gá, úpí Ísīrayīlī drị Āhábū fē dó āzítáná āmbógó ì'didrị āzị ālu la ní, “Í'dụ Mīkāyīyā 'i āzila mí agụ ì'di vúlẹ gávūnā Āmónī Táwūnī āmbógó Sāmāríyā gá rī drị 'barúlẹ Yēhōwāsī úpí ngọpị be

27 āzīla ijō ī'baní, “Dī ijō úpí 'bā jolé rī 'i, Īsu ágóbí 'dī mǎbúsū gá, ifē ī'diní āko āzī ku wó lú mūkātī kí ĩyī be á'dūsī kpere mání āgō agá ā'dí gálé rūwē.”

28 Wó Mīkāyíyā jō ī'diní, “Ídrī āgō ā'dí gálé rī sī rūwē rá, ífí la Úpí jō ijō 'dī áma tì gāsī nī ku!” 'Dā 'bā ūngúkú gá, jō vā 'bá 'baní pírí, “Īmi are ijō mání jolé 'dī múké múké!”

Āhábū 'bā drājó rī

29 Ijō 'dī sī úpí Āhábū Īṣirayīlī drī kí Yēhōsāfātī úpí Yūdā drī be nze kí dó āsīkārī ī'badrī kí drī sī mujó ā'dí gá úpí Rāmōtī Gīlédī drī rú.

30 Úpí Āhábū Īṣirayīlī drī jō dó Yēhōsāfātī ní, “Āmaní mụ agá ā'dí gá 'dīgá 'dā, ma áma ũsū bōngó āzī ndú la kí sī, únī rú sī ma ku benī, wó mí ũsū dó mi bōngó mídrī ũpī drī kí sī.” Ijō 'dī sī Āhábū úpí Īṣirayīlī drī ũsū dó ru bōngó āzī ndú la kí sī mụ kí dó sī ā'dígá.

31 Īsú íni 'dī úpí Ārámū drī fē dó āzītáná āmbogo ī'didrī kǎlī na drī ĩrī āsīkārī ā'dí 'dilépi gārī ā'dídrī sī rī kí drīlẹ gá rī 'baní, “Īmi arú lú mání úpí Īṣirayīlī drī Āhábū 'i á'dūsī, ĩmi ĩcāndī ĩmi 'bá āzī kí arúná sī ku.”

32 Ijō 'dī sī āmbogo Ārámū gá gārī ā'dídrī kí drīlẹ gá rī kí dó mụ úpí Yēhōsāfātī ndrelé 'bo, jō kí, “Āndá āndá ru 'dī dó bāsī úpí Īṣirayīlī drī 'i.” Uja kí tí dó sī tì sī ā'dí 'dijó ī'di be. Wó Yēhōsāfātī 'bā dó māmálá. Ī'di dó mụ māmálá 'bǎlé 'bo,

33 āmbogo Ārāmũ gá gárĩ ã'dìdrĩ kí drĩlé gá rĩ amá kí dó rá 'bā adru úpí Āhábũ Iṣirayīlĩ drĩ 'i ku āzila a'be kí dó ĩ'di vú droṇá rá.

34 Wó āsīkārĩ āzĩ Ārāmũ gó ru la gbẹ 'é mīrĩ rú āzila 'è ri dó úpí Āhábũ 'bā uru'ba góbéré ã'dìdrĩ 'bā akulé ku rĩ gá. Āhábũ jo āsīkārĩ gárĩ ĩ'didrĩ ã'dìdrĩ ũcẹlépi rĩ ní, “Úgbẹ ma rá, mí uja gárĩ tị āzila ínze ma ã'dĩ agá 'dā rĩ sī āmvé.”

35 Wó ã'dĩ mba dó mba-mbā, 'du dó sī ụ'dụ ālu ndị, úri dó úpí Āhábũ ātīlé gárĩ ĩ'didrĩ ã'dìdrĩ agá 'dāā ātī-ātī, ja tị āsīkārĩ Āsīrīyā drĩ 'barụ léru. Āhábũ ārí ra dó āzila ĩmvụ dó gárĩ ĩ'didrĩ ã'dìdrĩ 'bā 'a pírí, āzila ĩ'di dó mụ calé ĩndró sī Āhábũ drā dó rá.

36 Ānirú ĩtụ 'bā 'de agá 'dē'dē 'dĩ gá 'dā, āsīkārĩ āmbógó Iṣirayīlĩ drĩ fē āzītáná āsīkārĩ 'baní āsīkārĩ āmbogo āzĩ rĩ 'ba rūsī jo, “Āsīkārĩ ālu ālu 'bā apá táwũnĩ āmbógó ĩ'didrĩ gá. 'Bá ālu ālu 'bā mụ āngũ ĩ'didrĩ gá sī ru ídri pajó.”

37 Úpí Āhábũ drā dó rá, ĩjọ 'dĩ sī āgụ dó ĩ'di 'bā āvũ Sāmāriyā gá, āzila ĩsī kí dó sī ĩ'di 'dāā.

38 Úmụ dó gárĩ ĩ'didrĩ ã'dĩ drĩ ũjīlé kẹbẹlụ Sāmāriyā drĩ agá, ũcogo mbe kí dó ārí la āzila āwụ'ba ũjī kí dó ru ĩ'di 'bā ārí sī cécé Úpí 'bā ándrá jolé ĩ'di ru idé rá rĩ áni.

39 ĩjọ pírí úpí Āhábũ 'bā ngalé rĩ kí āzila ĩjọ ĩ'di 'bā sī lícọ ĩ'didrĩ 'bā 'a, bōrō kí abe u'béjọ ĩwá sī sī rĩ kí úsī kí búkũ sī ĩjọ ũpí Iṣirayīlĩ drĩ 'bā kí ngalé rĩ kí sījọ rĩ gá.

40 Āhábũ drā dó rá, ngópĩ Āhāzīyā acá dó úpí ru ĩ'di 'bā kẹjĩ gá nĩ.

Yēhōsāfātī 'bā ūpī najó Yúdā gá rī

⁴¹ Ílí úpí Įsırayıĭlī drī Āhábū 'bā ūpī najó Įsırayıĭlī gá rī la dó mụ calé sụ, Yēhōsāfātī Āsā ngópı i'dó dó ūpī nalé Yúdā gá.

⁴² Yēhōsāfātī la i'dó ūpī nalé Yúdā gá 'dī ıśú 'dī sı ílí la dó kālī na drī tōwú, āzıla na ūpī Yērúsālēmü gá ílí kālī ĭrī drī tōwú. Yēhōsāfātī 'bā āndrē rú ándrá Āzúbā Sılıhī 'bā ĭzépı 'i.

⁴³ Yēhōsāfātī ándrá úpí āzı múké la, ūbī ĭjó átépı Āsā 'bā ándrá idélé rī kí vú rá. ĭjó ĭ'di 'bā ngalé ūpī ĭ'didrī agá rī fē kí ándrá Úpı ní āyıkō rá. Wó ĭjó ĭ'di 'bā ngalé gērī sı ku rī ĭ'di 'bā ándrá āngū urugá sı idétáná idéjó ādrona ĭnzō rú rī 'banı rī kí andıjó ku rī 'i āzıla 'bá ri kí dó idétáná idélé āzıla lūbánı āĭı ngūlépi vīrī rī kí ivélé āngū sı idétáná idéjó rī kí agá.

⁴⁴ Yēhōsāfātī ri vā adrulé ásı ĭgbē agá úpı Įsırayıĭlī drī be.

⁴⁵ ĭjó ru ngalépi ūpī Yēhōsāfātī drī agá rī kí, āzı ĭ'di 'bā ngalé rī kí, ā'dı ĭ'di 'bā 'dılé rī abe pırı úsı kí Bükü sı āwı ūpı Yúdā drī 'badrī kí ūsıjó rī agá.

⁴⁶ Adro vā āgobı āzıla ūkú ándrá āwū ngalépi āngū ĭ'bā kí sı ādrona ĭnzō rú rī kí ĭnzıjó rī kí agá ándrá acelépi sáwā átépı Āsā 'bā ūpī najó rī sı rī kí rá.

⁴⁷ Sáwā Yēhōsāfātī 'bā ándrá ūpī najó Yúdā gá rī sı, úpı ándrá súrú kí andregá ānırú İdömü gá 'dáyü. Úpı Yúdā drī pē ándrá dó sı āmbógó āzı sı ūpī najó alagá 'dāá nı.

⁴⁸ Yēhōsāfātī idé ándrá mēĭĭ āzı kí sı mųjó Ūfırı

gá sī gólūdī ajíjó wó mēlī* 'dī mụ kí ándrá gērī
sī ku ã'dusīku ãlúkúkū andi ándrá kí ẖzīyónī
Gēbērī gá 'dāá ũgūgō.

⁴⁹ 'Dā 'bā ũngúkú gá, úpí Āhāzīyā Āhábū ngópī
jọ Yēhōsāfātī ní, “Ífē 'bá mádrī acílēpi mēlī sī ẖyī
drī gāsī rī 'ba ací kí 'bá mídrī kí abe āngū ālu
gá.” Wó Yēhōsāfātī gā ẖjọ 'dā úmgbé.

⁵⁰ Yēhōsāfātī drā dó rá, ẖsī dó ẖ'di áyípīka kí abe
Táwūnī átépī Dāwúđī drī gá, ngópī Yēhōrāmū
acá dó úpí ru ẖ'di 'bā kējī gá nī.

Āhāzīyā 'bā ũpī najó ẖsīrayīlī gá rī

⁵¹ Āhāzīyā Āhábū ngópī acá úpí ẖsīrayīlī drī
rú Sāmāríyā gá ílī mụdrī drī ázīrī Yēhōsāfātī 'bā
adrujọ úpí Yūdā drī rú rī sī.

⁵² Āhāzīyā nga ándrá ũnzīkānā Úpī drīlẹ gá rá
ẖ'dinī ẖjọ átépī 'bā kí ngalé āndrē be rī kí vú ũbījọ
rī sī āzīla Yērōbūwámū Nēbātī ngópī 'bā fējọ la
'bá ẖsīrayīlī drī 'bā ẖnzī kí ādróna ẖnzō rú rī kí rī
sī.

⁵³ Nga ándrá āzī Bāálī ní, ẖnzī Bāálī 'i āzīla inga
Úpí Ādróna ẖsīrayīlī drī 'bā ũmbā cécé átépī 'bā
ándrá ingajọ la rī áni.

* 22:48 22:48 Bụkụ āzī rī jọ kí, mēlī Tārāsīsī drī kí.

Aringa

The Holy Bible in the Aringa language of Uganda

copyright © 2018-2025 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Aringa)

Contributor: SIL International (in Africa)

This is the New Testament in the Aringa language, with 17 books of the Old Testament. Aringa is a Nilo-Saharan language spoken in the Northwestern part of Uganda, West Nile region in the Yumbe district. All rights reserved.

2025-07-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jul 2025 from source files dated 9 Jul 2025

695104cf-f1e1-5cdd-8e7e-1df2480da505